

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÇALGI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**5 ARALIK 1895 TARİHLİ İLÂVE-İ MA'LÛMÂT
GAZETESİ'NDEKİ MÛSİKÎ ESERLERİNİN GÜNÜMÜZ
TÜRKÇESİNE AKTARIMI VE İNCELENMESİ**

Nuray PEKER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Prof. Dr. Ferdi KOÇ

MAYIS- 2025

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**5 ARALIK 1895 TARİHLİ İLÂVE-İ MA'LÛMÂT
GAZETESİ'NDEKİ MÛSİKÎ ESERLERİNİN GÜNÜMÜZ
TÜRKÇESİNE AKTARIMI VE İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nuray PEKER

**Enstitü Anabilim Dalı: Çalgı Eğitimi
Enstitü Bilim Dalı : Türk Müziği**

**“Bu tez 13/05/2025 tarihinde yüz yüze olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan
jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”**

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Prof. Dr. Ferdi KOÇ	Başarılı
Prof. Dr. Cemal KARABAŞOĞLU	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇELİK	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☐

Hayır ☒

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Nuray PEKER

13/05/2025

ÖN SÖZ

5 Aralık 1895 tarihli yazılmış İîâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin müdür ve muharriri Mehmet Tahir Bey aynı zamanda Baba Tahir lakabı ile tanınmıştır. Bu gazetenin içeriğinde Türk müziği ve Batı müziği şeklinde yazılmış çoksesli eserler, resim ve fotoğrafları kapsamaktadır. Çalışmada 5 Aralık 1895 tarihli İîâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yayınlanmış 21 adet eserin notası yer almaktadır. Bu eserlerin altısı Batı müziği, altısı Türk müziği, dokuzu Fa anahtar eşlikli makamsal notasyonuyla yazılmıştır. Bu notaların müzikal incelenmesi yapılmıştır. Gazetenin ilk yedi sayfasında müzik, bilmeceler, hikayeler, edebiyat vs. yer almaktadır ve bununla birlikte içeriğinde bulunan eserlerin müzikal analizi yapıp farklılıklar ortaya konulmuştur. Gazetede 21 adet notanın bestekârlarının isimleri ve hayatı, sanatı ile alakalı bilgiler sunulmaktadır. Aynı zamanda Osmanlı Türkçesi metni günümüz Türkçesine aktarılmış ve açıklaması yapılmıştır.

Bu tezde emeği geçen değerli danışman hocam Prof. Dr. Ferdi Koç'a, Osmanlı Türkçesine aktarımında katkıda bulunan Türkçe Öğretmeni Ahmet Ataç hocama, gazetede yer alan eserlerin notasyona alınmasında yardımcı olan Azerbaycan Dövlət Medeniyet ve İncesenet Üniversitesinin değerli Öğretmeni Rebiye İmanquliyeva'ya, katkılarından dolayı Dr. Öğr. Üyesi Sibel Çelik'e, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarında Öğretim elemanı Arş.Gör. Dr. Murat Can Dilber'e ve eşim İsmail Peker'e, kızım Elif Sevim Peker'e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Nuray PEKER

13/05/2025

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
TABLO LİSTESİ.....	iv
GÖRSEL LİSTESİ.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	vii

GİRİŞ	1
-------------	---

1. BÖLÜM: METNİN SADELEŞTİRİLMESİ.....	12
--	----

1.1. Metnin Ana Fikri	12
-----------------------------	----

1.2. Metnin Sadelerştirilmesi	13
-------------------------------------	----

2. BÖLÜM: METİNDE NOTASI YAYINLANMIŞ BESTEKARLAR	33
--	----

2.1. Merkel Efendi	33
--------------------------	----

2.2. Hacı Emin Bey	33
--------------------------	----

2.3. Haşim Bey	34
----------------------	----

2.4. Dikran Çuhacıyan	34
-----------------------------	----

2.5. Rıza Efendi	35
------------------------	----

2.6. Hristo Efendi	35
--------------------------	----

2.7. Burhâneddin Efendi	36
-------------------------------	----

2.8. Civan Ağa	36
----------------------	----

2.9. Hacı Ârif Bey	36
--------------------------	----

2.10. Osman Zeki Üngör	37
------------------------------	----

2.11. Devlet Efendi	37
---------------------------	----

2.12. Ali Rıfat Çağatay Bey	38
-----------------------------------	----

2.13. İsmail Hakkı Bey	38
------------------------------	----

2.14. Hâfız Sâlis Efendi	39
--------------------------------	----

3. BÖLÜM: METİNDEKİ ESERLERİN MÜZİKAL OLARAK İNCELENMESİ.....	40
---	----

3.1. Batı müziğine dair eserler	41
---------------------------------------	----

3.1.1. Eser adı: Marş-ı Âli	42
-----------------------------------	----

3.1.2. Eser adı: Cânib-i Âlisinden Tanzim Buyrulan Marş-ı Âli Şehzade-i Civanbaht Devletli	43
--	----

3.1.3. Eser adı: Padişahım Çok Yaşa	43
---	----

3.1.4. Eser adı: Mısır Fehametli Devletli AbbasHilmi Paşa Hazretleri Nâm-iÂlisine Tanzim KılınanMarştır	44
3.1.5. Eser adı: Şevketinle Padişahım Zevk ve ŞevkileÇok Yaşa	45
3.1.6. Eser adı: Mûzika-i Hûmayûn Kolağalarından Asâkir-i Şahaneye Yadigâr Olarak Tanzim Ettikleri Marştır.....	46
3.2. Türk müziğine dair eserler.....	47
3.2.1. Eser adı: ÂhDüşeyim Derken Eyvah Vefalısına.....	47
3.2.2. Eser adı: Tarife Gelir Mi O MehinZülf-I Siyahı.....	48
3.2.3. Eser adı: Hayli Dem Oldu Perestiş Ettiğim Pinhandır.....	48
3.2.4. Eser adı: Hüsn-iGüftarın Senin Ey Mehlika	49
3.2.5. Eser adı: Seyre Çıkmışsın Bugün Kağıthane'yi	50
3.2.6. Eser adı: Tezyin Ediyor Gülşeni Şebboy ile Sünbül.....	50
3.2.7. Eser adı: Hele Ol Dilber-i Ra'na Arada Bir Çakıyor	51
3.2.8. Eser adı: Gülmek Yaraşır Gül Yüzüne Ey Gül-i Canım.....	51
3.2.9. Eser adı: Mecbur Oldum Ben Bir Güle	52
3.2.10. Eser adı: Bir Gül-i Ra'naya Gönül Bağladım.....	52
3.2.11. Eser adı: Gidelim GöksuyaBir Âlem-i Âb Eyleyelim	53
3.2.12. Eser adı: Bak Şu Güzel Köylüye İşte Bu Kızdır Peri	53
3.2.13. Eser adı: Ey Dil Ne Oldun Feryâd Edersin.....	54
3.2.14. Eser adı: Aman Ey Yâr-ı Cefa PîşeNizâr Etme Beni.....	55
3.2.15. Eser adı: Devâ Yokmuş Neden Bîmâr-ı Aşka	55
4. BÖLÜM: METİNDEKİ ESERLERİN NOTALARI.....	59
5. BÖLÜM:METNİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE AKTARIMI.....	126
SONUÇ	148
KAYNAKÇA.....	150
EK	152
ÖZGEÇMİŞ	164

KISALTMALAR

MÖ : Milâttan Önce

No. : Numara

s. : Sayfa

vb. : ve benzerleri

yy. : Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin İçeriğinde Bulunan Eserler	41
Tablo 2: Nota Fihristi	58

GÖRSEL LİSTESİ

Görsel 1: Hele Ol Dilber-İ Ra'na Arada Bir Çakıyor Adlı Eser Notası	60
Görsel 2: Gülmek Yaraşır Gül Yüzüne Ey Gül-i Canım Adlı Eser Notası	63
Görsel 3: Mecbur Oldum Ben Bir Güle.....	66
Görsel 4: Marş-ıÂli ZÂt-ı Hazret-i ŞehriyârîAdlı Eser Notası	72
Görsel 5: Bir Gül-iRa'naya Gönül Bağladım Adlı Eser Notası	75
Görsel 6: Âh Düşeyim Derken Eyvah Vefalısına Adlı Eser Notası	79
Görsel 7: Gidelim Göksuya Bir Âlem-iÂb Eyleyelim Adlı Eser Notası.....	83
Görsel 8: Bak Şu Güzel Köylüye İşte Bu Kızıdır Peri Adlı Eser Notası.....	87
Görsel 9: Şehzade-iCivanbaht Devletli NecabetliBurhâneddin Efendi Hazretleri Canib-i Âlisinden Tanzim Buyrulan Marş-ı Âli Adlı Eser Notası	91
Görsel 10: Ey Dil Ne Oldun Feryâd Edersin Adlı Eser Notası	93
Görsel 11: Aman Ey Yâr-ı Cefa PîşeNizâr Etme Beni Adlı Eser Notası	99
Görsel 12: Padişahım Çok Yaşa Adlı Eser Notası	102
Görsel 13: Devâ Yokmuş Neden Bîmâr-ı Aşka Adlı Eser Notası.....	106
Görsel 14: Hidiv-i Mısır Fehametli Devletli Abbas Hilmi Paşa Hazretleri Nam-ı Âlisine Tanzim Kılınan Marştır Adlı Eser Notası.....	109
Görsel 15: Şevketinle Padişahım Zevk ve ŞevkileÇok Yaşa Adlı Eser Notası.....	111
Görsel 16: Tarife Gelir Mi O MehinZülf-ı Siyahı Adlı Eser Notası	112
Görsel 17: Hayli Dem Oldu Perestîş Ettiğim Pinhandır Adlı Eser Notası	114
Görsel 18: Hüsn-iGüftarın Senin Ey Mehlika Adlı Eser Notası	117
Görsel 19: Seyre Çıkmışsın Bugün Kağıthane'yi Adlı Eser Notası	119
Görsel 20: Tezyin Ediyor Gülşeni Şebboy ile Sünbül Adlı Eser Notası	122
Görsel 21: Asâkir-i Şahaneyi Mahsus MarştırAdlı Eser Notası	125

ÖZET	
Başlık: 5 Aralık 1895 Tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'ndeki Mûsikî Eserlerinin Günümüz Türkçesine Aktarımı ve İncelenmesi	
Yazar: Nuray PEKER	
Danışman: Prof. Dr.Ferdi KOÇ	
Kabul tarihi: 13/05/2025	Sayfa sayısı: vii (ön kısım) + 151 (ana kısım) + 12 (ek)
5 Aralık 1895 tarihli yazılmış İlave-i Ma'lumat Gazetesi'nin ilk kurucuları Mehmed Fuad ile Artin Asaduryan olmuştur. Onlar bu gazetenin 48 sayı çıkardıktan sonra Mehmet Tahir'e teslim etmişler. 1864-1912 yıllarında yaşamış Mehmet Tahir hakkında kaynaklarda mûsikî üzerine fazla bilgi bulunmamaktadır. İlk yayın faaliyeti 1883 yılında 19 sayı yayınlanan on beş günlük Bahar isimli dergidir. Müdürü olduğu gazeteler: "Bahar", "Ma'lûmât", "Servet", "İrtika", "Musavver Fen ve Edeb" bilinmektedir. Mehmet Tahir'e asıl şöhreti kazandıran haftalık Ma'lûmât gazetesi olmuştur. İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi 1895-1904 tarihleri arasında 423 sayı çıkarmıştır. Gazete'nin tamamı 19 cilt 423 sayıdan ibarettir. Çok fazla resim ve fotoğraf kullanıldığı için gazete Musavver Ma'lûmât ismiyle de anılmaktadır. Ma'lûmât Gazetesi sekiz yıl boyunca yayınını aksatmadan sürdürerek, Osmanlı ülkesinde büyük ilgiyle okunan ve aranan gazetelerden biri olmuştur. 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin içeriğinde yayınlanmış 21 adet eserin notası, Nota fihristi, Notalar hakkında "İhtar-ı mahsus" yer almaktadır. Aynı zamanda ilk 7 sayfasını Osmanlı Türkçesiyle yazılmış müzik, bilmeceler, hikayeler, edebiyat, besteciler vs. kapsamaktadır. Bu eserlerin dokuzu Batı müziği, altısı Türk müziği, dokuzu Türk müziği makamında Fa anahtar eşliğiyle yazılmıştır. Bu çalışmanın amacı: 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin içeriğinde yer almış bilgiler ve 21 adet el yazması ile Osmanlı Türkçesiyle yazılmış Muhtelif Eser güftelerinin günümüz Türkçesi ve notasına aktarımı yapılarak Türk mûsikîsi repertuvarına yeni kaynak kazandırmaktır. Bu doğrultuda yöntem olarak: Nitel araştırma, kaynak tarama ve literatür tarama yöntemleri kullanılarak yapılmıştır. Bu araştırma da Mehmet Tahir'in yayınladığı 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan eserlerin Türk mûsikîsine katkı sağlayacağı âşikârdır. Aynı zamanda Batı müziğinde ve Türk müziğinde yazılmış eserlerin analizi yapılmıştır. İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan bestekarlar hakkında bilgi, müdür ve muharriri Mehmet Tahir'in hayatı ve sanatı üzerine araştırmamızda kaynak tarama, literatür tarama yöntemleri kullanılmıştır.	
Anahtar Kelimeler: Ma'lûmât Gazetesi, Mehmet Tahir, Türk Müziği, Batı Müziği, Nota	

ABSTRACT	
Title of Thesis: December 5, 1895 Dated İlâve-i Ma'lûmât Newspaper, Translation and Analysis of Music Works in Modern	
Author of Thesis: Nuray PEKER	
Supervisor: Prof. Dr. Ferdi KOÇ	
Accepted Date: 13/05/2025	Number of Pages: vii (pre text) + 151 (main body) + 12 (add)
Written on December 5, 1895, the first founders of İlave-i Ma'lumat Newspaper were Mehmed Fuad and Artin Asadurian. After publishing 48 issues of this newspaper, they handed it over to Mehmet Tahir. There is not much information on music in the sources about Mehmet Tahir, who lived between 1864-1912. His first publication activity was the fifteen-day magazine Bahar, which was published for 19 issues in 1883. The newspapers he was the director of: "Bahar", 'Ma'lûmât', 'Servet', 'İrtika', 'Musavver Fen ve Edeb'. It was the weekly newspaper Ma'lûmât that brought Mehmet Tahir real fame. İlâve-i Ma'lûmât newspaper published 423 issues between 1895-1904. The entire newspaper consists of 19 volumes of 423 issues. The newspaper is also known as Musavver Ma'lûmât due to the use of many Picture and photographs. Ma'lûmât Newspaper continued its publication for eight years with no interruption and became one of the most popular and sought-after newspapers in the Ottoman country. Dated December 5, 1895, İlâve-i Ma'lûmât Newspaper contains the notes of 21 published works, an index of the notes, and a "warning" about the notes. At the same time, the first 7 pages cover music, riddles, stories, literature, composers, etc. written in Ottoman Turkish. Nine of these Works are written in Western music, six in Turkish music, and nine in the makam of Turkish music with F key accompaniment. As a method in this direction: Qualitative research, literature review and literature review methods were used. In this research, it is obvious that the works in the İlâve-i Ma'lûmât Newspaper dated December 5, 1895 published by Mehmet Tahir will contribute to Turkish music. At the same time, the works written in Western and Turkish music were analyzed. In our research on the information about the composers in İlâve-i Ma'lûmât Newspaper, the life and art of its director and editor Mehmet Tahir, literature review methods were used.	
Keywords: Ma'lumat Newspaper, Mehmet Tahir, Turkish Music, Western Music, Note	

GİRİŞ

Mûsikî (müzik) kelimesinin Latince'den *musicaya* sözünden alındığı görüşü ileri sürülmektedir. Mûsikînin tarih boyunca çeşitli anlamları söylenilmiştir. Pisagor'a (Phythagoras) göre mûsikî “birbirine benzemeyen çeşitli seslerden meydana gelen konser”, İbn Sina'ya göre seslerin uyumlu olup olmadığı ve bu sesler arasındaki zaman sürelerini araştıran riyazi bir ilimdir (Özcan & Çetinkaya, 2020, s.257-261).

Müzik varoluşun en güzel yansımasıdır. Evrenin kalbindeki ses, ahenk ve ritmin özelliklerini taşımaktadır. Günümüzde müzik kültürü bize, müziğe dair bilmemiz gerekenlerin dışında, toplumların yaşayış biçimleri, alışkanlıkları, gelenekleri, dil, giyim, kısaca kimlikleri hakkında bütünlüyci bilgiler vermektedir. Bazen müzik bize bir toplumun örf adetini geleneğini veya ülkeyi anlatmaktadır. Buna örnek olarak, “Tar” la çalınan bir ezgide Azerbaycan, “Dombıra”, “Kopuz” gibi çalgılarla TürkDünyası, “Pipa”, “Erhu” vb. çalgılarla çalınan pentatonik bir ezgide Çin-Japonya müziğini anımsatmaktadır (Canbay & Nacakçı, 2021, s.3-27).

Müzik insan hayatında önemli bir yere sahiptir. Müzik duyguların, düşüncelerin, isteklerin güzel sesle ortaya konulma sanatıdır. Müziğin gelişimi dönem boyunca değişikliğe uğramış ve gelişmeye devam etmiştir. Bu doğrultuda Mezopotamya ve Anadolu coğrafyası müzik kültürü ve gelişimi açısından aynı zamanda müzikle alakalı araştırmalarda kolaylık göstermektedir.

Araştırmalara göre Mezopotamya'da kil tabletlerin üzerinde müzikle alakalı yazılar gösterilmiştir. Buda onların ne kadar müzikle alakalı olduğunun bir kanıtıdır. Yazılı belgelere göre bayram ziyafetleri müzikli, müzik aletleri ile dans eşliğinde geçmiştir. Mezopotamya, müziğini incelediğimizde bu müziğin en eski yazılı tarihi olan Sümer medeniyeti ile karşılaşmaktayız. Mezopotamya müziğini kaynaklara göre Sümerlerin tapınaklarında, ölü defni ve kurban ayinlerindeki şiirsel ağıtlarla gösterildiği bilinmektedir (Yamaner,2018, s.11-12).

Sümerler, müzik geleneğiyle öne çıkarak Mezopotamya'da büyük bir medeniyet kurmuşlardır. Bazı araştırmacılar Sümer müziği üzerinde çalışma yaparken antik Sümer medeniyetinde diyatonik diziyi ve onun derinliklerini aramaktadır. Türk müziğinin de kullandığı gibi temel aralıklar, perdeler bu dizge üzere tespit edilebilmektedir. Sümer metinleri, müzik tarihine ulaşılabilen en eski medeniyetlerden biri olmaktadır.

Mezopotamya'nın tüm medeniyetlerinde, Sümer müziğinin kökenleri görülmektedir (Baldan, 2019, s. 58-65).

Anadolu müziğinin ve müzik aletlerinin gelişimi açısından kültürel devletlerin büyük katkısı olmuştur. Bu devletlerden biri Hitit devleti olmuştur ve müziğe büyük önem vermiştir. Yazılı kaynaklara göre Hititler bayramlarda, ölü ritüellerinde şarkılar söyler, müzik aletleri eşliğinde dans eder ve genellikle bunları kadınlar yapmaktadır. Hitit medeniyetleri hakkında bilgi veren eski arkeolojik veriler arasında bulunan rölyef keramik vazoların üzerlerinde müzik aletleri, dansçılar, akrobatlar çizilmiştir. Hititler müziği sadece dini törenlerinde değil aynı zamanda sosyal hayatlarında kullanmışlardır (Sönmez, 2008, s. 37).

Anadolu müziğinin kültürel açıdan gelişimini sağlayan diğer devletlerden biri de Antik Yunan devleti olmuştur. Burada farklı müzik türleri ile ortaya çıkmış olup, tanrısal karakterlerin davranışlarını müzik çalgıları ile göstermişlerdir. Mitolojik karakterlerin Antik Yunan inanç biçimlerinin gelişiminde önemli yere sahip olduğu bilinmektedir. Araştırmalar göre mitolojik karakterlerin üzerinde çizilmiş lir aleti Antik Yunan müziğinde çok büyük önem taşımaktadır. Kaynaklara göre törelerde müzik eşliğinde dans edilerek, festivaller yapıldığı bilinmektedir. Burada festivallerde yeni bir şarkı türü "Dithyramb" şarap tanrısı korolar tarafından Dionysos onuruna seslendirilmiştir. Antik Yunan Medeniyeti döneminden sonraki illerde Anadolu'ya yerleşen Türklerin Orta Asya'dan getirdikleri gelenekleri ile, yeni müzik türleri doğmuştur. Anadolu topraklarında gelişmeye başlamış müzik İslâm öncesi de önemli bir araç olarak kullanılmıştır.

İslâmiyet öncesi Türk müziği hakkında bilgiler sınırlıdır. Türk müziğinin, gelişimi Orta Asya coğrafyasında görülmektedir. Hunların zamanında kamlar (şamanlar) ile dini ve tedavi amaçlı müzik, dans müziği, askeri müziği geniş yaygınlaşmıştır ve bu zamana kadar kaynakları görülmektedir. Düğünlerde, bayramlarda söylenen türküler, ağıt kültürü ile birlikte telli, vurmalı, nefesli vb. çalgıların kaynakları Hun öncesi dönemde ve Hun devrinde şekillenmiştir. İslâmiyet'ten önce kurulan diğer Orta Asya Türk devletlerinden Kök Türklerde müziğe karşı ilgi görülmektedir. Burada dans müziği, tuğ müziği, dini müzikler vb. müzik türleri sevilmektedir. Arkeolojik bulgulara göre Hun ve Kök Türk döneminde 6 (altı) farklı müzik tipi yaygınlaşmıştır ve kullanılmakta olduğu

görülmüştür. Bu müzikler, Türk müziğinin gelişiminde ve oluşumunda büyük yere ve değere sahip olmuştur (Göher&Ömer 2023, s. 109).

Aynı zamanda pentatonik yapı, perde sayının arttığı Kök Türklerin müziğinde rastlanmaktadır. Uygur devletinin kurulmasından sonra müzikte birçok gelişmeler olmuştur. İslâmiyet'i kabul etmeden önce müzik on yedi perdeli inişli ve çıkışlar gösteren, atlamalı sesleri daha çok kullanan, daha uzun motifli ve simetrik ölçülü bir hal almıştır (Koç,2019, s. 27).

İslâmiyet'in ilk dönemlerindeki müzikten bahsederken Yakup bin İshak el-Kindî'den söz etmek gerekmektedir. Yakup bin İshak el-Kindî İslâm dünyasında müzikle alakalı ilk defa eser yazan filozof olmakla beraber aynı zamanda yazdığı eserleri günümüze kadar ulaşmış ilk müelliftir. el-Kindî ses teorisi, tetrakord, skalalar, intikal (geçiş) ve kompozisyon konularıyla Grekler tarzında meşgul olmaya başlamıştır ve ilk dönem müziğinin seyrinin düzgün bir seviyeye oturtulması ve Grek müelliflerinin eserlerinin şerh edilmesinde önemli bir rol oynamıştır. el-Kindî, bu yolda adımlayan insanlar için büyük örnek olmuştur. el-Ehvânî bundan dolayı el-Kindî'yi İslâm dünyasında ilk müzik okulunun sahibi olarak niteler ve el-Kindî ekolünün Fârâbî elinde gelişip İbn Sînâ'da zirvesini yaşadığını ifade etmiştir (Turabi, 2003, s. 65-78).

İslâm'dan sonraki dönemde Orta Asya ve oradan göç edip Anadolu'ya gelen insanlar Türk mûsikîsinin geleneklerini koruyup saklamışlardır. İlk Türk mutasavvıfı sayılan Hoca Ahmet Yesevi (ö.1164) Türk-İslâm edebiyatına büyük katkılar sunmuştur. Ahmet Yesevi mûsikîye karşı hoşgörülü davranmış ve mûsikîşinas müritlerini Anadolu'ya göndermiştir. Burada insanlara müziklerini icra etmişlerdir. Aynı zamanda İslâm dinini anlatarak insanlarda mûsikîye ve İslâm dinine karşı ilgi sağlamışlardır (Engin, 2023, s. 172-185).

Yakup bin İshak el-Kindî 'den sonra Türk mûsikîsinde önemli isimlerden biri olan onuncu yüzyılda yaşamış bilim insanlarından biri Fârâbî olmuştur. Fârâbî, Abbâsî halifelerinin sultanlıklarının gittikçe zayıfladığı zamanda dünyaya gözlerini açmıştır. Fârâbî'nin yaşadığı dönemde Türk dünyasında Karahanlılar ve Gazneliler'in hâkimiyetleri sürmekteydi. Karahanlılar Döneminde (840-1212) Türk müzik kültürü İslâmiyet döneminin etkisiyle yeni bir gelişim, değişim ve dönüşüm sürecine girmiştir. Türk müziği makamsal yapı şeklinde icra olunmuş, kopuzla halk müziği, türkü söylemek önemli yere sahip olmuştur. Kopuz eşliği ile beraber aynı zamanda Tanburla

şarkılar söylenmesi Türk sanat müziğinin inkişafında, yaygınlaşmasında önemli olmuş ve daha çok sevilmiştir. Bu sebepten dolayı Türk müziğinde daha fazla kullanan ses sistemleri farklılaşarak çeşitlenmiştir. Yaşadığı zamanın müzik aletlerinden konuşarak ud, Horasan tanburu, rebap, mizmar ve zurna gibi aletlerin parmak konulacak yerlerini dakik sayılar şeklinde söylemiştir. Fârâbî'nin söylediklerine göre Bağdat tanburu Dimeşk'ta diğer müzik aletlerin perdelerinin bağlanmasına göre farklılık göstermektedir. Üzerine okunan iki gam da diğer gamlardan ayrı olmuştur. Bağdat tanburunun perdelerini Fârâbî "cahiliye perdeleri" diye tanımlamıştır. Fârâbî müzik nazariyatı ile ilgili kitaplar yazarak zamanın en büyük filozoflarından biri olmuştur ve aynı zamanda İslâm dünyasına yazdığı müzik nazariyatı ile gelecek nesillere katkıda bulunmuştur. Onun müzik hakkında günümüze ulaşan eserleri: *"el-Mûsîka' l-Kebir, Kitabu'lhsâ' el-Îkâ'ât Kitâbu'likâ'ât ve Kitâbu'lhsâul-Ulûm"* adlı eserlerdir (Kolukırcık, 2014, s. 29-53).

Türk mûsikîsinde günümüze kadar onun bilgilerinden faydalandığımız diğer önemli filozoflarından biri İbn Sina olmuştur. O müziği şifa kaynağı olarak düşünmüştür ve hastalara müziğin ne kadar insanı iyileştirici bir güce sahip olduğunu söylemiştir. İbn Sina çok akıllı, döneminin en iyi filozoflarından biri olmuştur ve Fârâbî'nin eserlerinden yararlanarak mûsikîyi bir şifa aracı olarak kullanmıştır. İbn Sina'ya göre sesler insan ruhuna, kulağına, güzel bir şekilde yansımakta olup ve çok derin etkide bulunmaktadır. Müzik sesinin etkisi insanın ruhuna dokunarak daha iyi hissettirme gücüne sahiptir. İbn Sina'ya göre, ses tonu değişiklikleri insanın ruh hallerini belirtmektedir. İslâm medeniyeti döneminde, Er-Razi, Fârâbî, İbn Sina gibi Türk- İslâm hekimleri, psikolojik hastalıkların tedavisinde ilaç ve müzik yöntemlerini kullanmıştır. Bu yöntemler Selçuklu ve Osmanlı hekimleri tarafından uygulanarak XVIII. yüzyıla kadar geliştirilmiştir (Somakçı, 2003, s. 131-140).

Diğer filozoflar gibi Safiyyüddin El-Urmevîde Türk mûsikîsine adını yazarak en önemli isimlerinden biri olmuştur. O İslâm dünyasında bestekâr, müzik bilgini olarak tanınmış, genç yaşta çok meşhur olmuştur. Safiyyüddin Türk mûsikî sistemini bilimsel bir şekilde ortaya koymuştur. Araştırmalara göre Türk mûsikîsinde Safiyyüddin El-Urmevî ve Merâgî ebced nota sistemini kullanmıştır. Aynı zamanda Abdülkâdir Merâgî'de Türk mûsikîsine adını yazmış önemli filozoflardan biri olmuştur. Merâgî, Güney Azerbaycan'ın Merâgî şehrinde doğmuş ve adını doğduğu şehre bağlı olarak lakap almıştır. Merâgî genç yaşta çok iyi müzisyen olmakla beraber Farsça'yı Arapça'yı

Türkçe kadar iyi öğrenmiştir. Onun yazmış olduğu altı adet mûsikî nazariyatı kitaplarında önemli noktalardan biri tüm bölümlerin birbirini tamamlamış olmasıdır. Bestekarlık, çalgı, ritim bakımından kendi müzik dilini ifade etmiştir. Merâgî'nin yazdığı eserlerde Türk mûsikîsi ile aynı zamanda “makam” sözleri ile ifadeleri görülmektedir. Müzikle ilgili yazmış olduğu eserleri bu şekilde sıralanmaktadır: 1. *Câmiü'l-elhân*, 2. *Makâsîdü'l-elhân*, 3. *Kenzü'l-elhân*, 4. *Risâle-i Fevâ'id-i Aşere*, 5. *Şerh-i Kitâbü'l-Edvâr*, *Zübdetü'l-Edvâr*.

Türk mûsikîsi XIX. yüzyıla gelene kadar geçmiş dönemlerden etkilenmiştir. Özellikle 1789 yılında Fransa'da baş gösteren halk hareketleri Osmanlı devletini de yakından etkilemiştir. Bu dönemde kendi geleneksel ve klasik mûsikîşinaslarından en önemlisi şüphesiz İtrî ve Hafız Post olmuştur. Bestekârlığı, hanendeliği genç yaşlarından öğrenmiş ve Türk mûsikîsinde eserler yazmıştır. Kaynaklara göre Hafız Post 1000'den fazla eserler bestelemiş lakin günümüzde 17 eseri ulaşılmıştır. Onun yazdığı eserlerden biri güfte mecmuasıdır. Bu eserin bir güftesinin Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde Revan Köşkü Yazmaları arasında, diğer nüshası ise Avukat Halil Edhem Arda'nın hususi kütüphanesindedir (Öztuna, 1990, s.319).

Araştırmalara göre Hafız Post aynı zamanda önemli talebeler yetiştirmiştir, bunlar İtrî ve Derviş Ali Şîruganî'dir. Hafız Post'un talebelerinden biri olduğu rivayet edilen İtrî, Klasik Türk mûsikîsinin en büyük bestekârlarından biri olmuştur ve mûsikîye yeni bir nefes getirmiştir. Bestekârın en önemli eserlerinden biri Kâr formunda diğer bestecilerin yazdığı eserlerden farklı Neva Kâr bestesidir. Bu esere farklı usûller, canlılık kazandırmıştır. İtrî'nin günümüze 36 eseri ulaşmıştır. İslâm âleminde tüm Müslümanlar tarafından icrâ edilen Segâh Tekbir ve Salât-ı Ümmiye gibi eserleri şöhretini arttırmıştır. İtrî, 50' ye yakın makamda eserler bestelemiştir. İtrî'nin bestelediği bu eserlerin bestecilik yönünden en bariz, tartışmasız ve popüler örnekleri başta Segâh Tekbir, Salat-ı Ümmiye, Segâh Mevlevî Ayini, Rast na't-ı Mevlânâ, Nevâ Kâr, Hisar, Nühüft, Pençgâh, Rast, Isfahan beste ve ağır semâîler ayrıca çok bilinen eseri “tûti-i mu'cize-gûyem ne desem lâf değil” sözleriyle başlayan Segâh Yürük semâîsidir. İtrî bestecilikteki dehasını bu eserlerde açıkça ortaya koymuştur (Koç, 2015, s. 85-96). İtrî'den sonra Türk müziğinde iz bırakan XVIII. yüzyılın en önemli Türk mûsikîşinaslarından biri Hammâmîzâde İsmâil Dede Efendi'dir. Dede Efendi, klasik üslûbun hâkim olduğu büyük formdaki eserlerinin yanında mûsikîyi daha geniş kitlelere

yaymak amacıyla şarkı ve köçekçe gibi küçük formlarda da eserler bestelemiştir, ayrıca türkülerıyla halk zevkine ve sanatına verdiği değeri ortaya koymuştur. Şarkılarında hüznün ve coşkun hislerin ruh âleminde farklı bir melodik yapı hissedilmektedir. Kendisinden sonra gelen sanatkârları etkileyen, mûsikîye yeni bir üslûp ve kimlik kazandıran ve Arabankürdî, Hicaz-Bûselik, Neveser, Sabâ-Bûselik ve Sultânîyegâh makamlarını terkip ederek mûsikî nazariyatı sahasında da kudretini gösteren İsmâil Dede 500'ün üzerinde eser bestelemiştir. Bazılarının güfteleri de kendisine ait olan bu eserlerin çoğu günümüze ulaşamamıştır (İnan & Feyzioğlu, 2023, s. 10-27). Kaynaklara göre günümüze 294 beste ulaşmıştır. Dede Efendi'nin bestelerinde klasik özellikler duyulmaktadır. O bestelerinde bu özelliği koruyup saklamıştır. Onun son mevlevî ayini Ferahfezâ mevlevî ayini olmuştur. O bu mevlevî ayinini- II. Mahmud'un isteği üzerine bestelemiştir. Bestelerinden: “Ben seni sevdim seveli kaynayıp coştum” Bestenigâr şarkısı, “Sevdim bir gonca-i ra'nâ” Evic şarkısı, “Hava güzel yine gülşende gösteriş günüdür” Yürük semâisi vb. meşhur şarkıları vardır. Yazdığı dini eserleri, şarkıları, ayinleri vb. Türk mûsikîsinin en büyük hazinelerinden biri olmaktadır. Hastalıktan dolayı 1846 yılında Mina'da vefat etmiştir. XIX. yüzyılda III. Selim'in zamanında Türk müziği parlak dönemini yaşamıştır ve bunun sebebi III. Selim'in mûsikîşinas bestekar olmasından kaynaklanmaktadır. III. Selim'in müzik üzerindeki olumlu etkisi yalnızca beste üretimi ve icracılık yönüyle kalmayıp birkaç yüzyıldır durgun olan müzik teorisine yönelik nazarî çalışmaları da beraberinde getirmiştir. Mevlevî şeyhi Abdûlbaki Nasır Dede, “*Tedkîk u Tahkîk*” ve “*Tahrîriyye*” isimli iki önemli eser yazmıştır (Özcan, 1996, s. 251).

Yine bu devrin başlarında yaşamış mûsikîşinaslarından olan Hamparsum Limonciyan (1768-1839), III. Selim'in teşviki ile bir nota sistemi geliştirmiştir. Hamparsum adı verilen bu sistem, Ermeni alfabesindeki harflere birtakım ilaveler yapmak suretiyle müzik eserlerini yazmak üzere kullanılmıştır (Öztuna, 1988, s. 64). XVIII. yüzyılın sonunda, III. Selim'in 1789 yılında tahta geçmesi ile Osmanlı İmparatorluğu'nda Batı medeniyetindeki gelişmeleri ülkeye taşımak amacı ile çeşitli reformlar yapılmıştır. Bu dönemde, Avrupa ile güçlenen ilişkilerin bir sonucu olarak çoksesli Batı müziği Osmanlı Sarayı'nda büyük önem görmeye başlamıştır (Gazimihal, 1955, s. 41-53). Osmanlı İmparatorluğu döneminde, çoksesli klasik Batı müziği ile ilgili tek devlet

kurumu Osmanlı Sarayı bünyesinde yer alan Muzıka-yı Hümayun olmuştur (Sevengil, 1968, s. 219-220).

XIX.yüzyılın başlarında klasik müzik formu bestekârların eserlerinde kullanılmakta idi. Lakin XIX. yüzyılın ortalarına geldikçe “şarkı” formunun daha çok yayıldığını özellikle Hacı Ârif Bey’in repertuvarında görmekteyiz. Hacı Ârif Bey’in kaynaklara göre 1000’den fazla eserleri mevcuttur. Bu sebepten dolayı Hacı Ârif Bey’in 386 şarkı, 8 dini eser ve bir de dindışı büyük formulu eseri olmak üzere 400’e kadarı günümüze ulaşmıştır. Aynı zamanda yumuşak ve güzel sese sahip hanendelerden biri olmuştur (Aksüt,1967, s. 167).

Tanbûrî Cemil Bey XIX. yüzyılın en çok konuşulan icracılarından biri olmuştur. Onun yaşadığı dönemler Osmanlı Devleti’nin son dönemleridir. O eserlerinde sadece Türk müziğine değil aynı zamanda Batı müziğine de önem vermektedir. O dönemlerde Cemil Bey’in bestelediği eserler plaklar şeklinde kayıta alınmış lakin bazı kayıtlar zaman geçtikten sonra kaybolmuş veya eskimiştir. Cemil Bey eserinde Türk müziği makamlarının şu şekilde ifade etmektedir: Bizim makamlarımız ayrı renk ve karakterleri sahip olan birer güldür (Cevher, 1992, s. 29).

Müziği düzgün ve kulağa güzel bir şekilde ortaya çıkaran yazı şeklinde notadır. Müziğin kayıtlı bir şekilde kalmasını sağlayan en önemli unsurlardan biri de notasyondur. Uzun zamandan itibaren kullanılan nota sistemi, zaman zaman müziğin ihtiyaçlarına uygun bir şekilde kullanılmaya başlamıştır. Bizim düşüncelerimizi, duygularımızı, bazen sözlerle söylemek istediklerimizi müzik şeklinde yansıtan her dönemin sanatkârları kalbimize dokunarak daha da özel eserler ortaya sunmuşlardır.

Türk müziğinde nota yayıncılığı önem arz etmektedir. Nota yazısı ilk olarak Antik Yunan’da MÖ VI. yüzyılda yayılmıştır. Yunan notalarında seslerin dizisi harflerle gösterilmektedir. XX. yüzyıldan itibaren notasyonla ilgili gelişmeler olduğunu görmekteyiz. Nota sisteminden önceki zamanlarda Türk mûsikîsini meşk usulü ile aktarma yaparak öğrenmişlerdir. Ülkemizde nota basımı 1876 yılında yapılmış olmasına rağmen inkişaf etmesi XIX. yüzyılı bulmaktadır. XIII. yüzyıldan başlayarak Arap harflerinden düzenlenmiş ebced yazısı olmasına rağmen birçok bestekarlar eserlerini yazı kullanmadan devam ettirmişlerdir. Fârâbî, El-Kindî vb. bilim insanları eserlerinde ebced notasını kullanmıştır. Ali Ufkî Bey nota yazılımından etkilenecek beş çizgili sağdan sola doğru yazdığı notasyonu ortaya çıkarmıştır. Birkaç bestekarın notası hala

günümüze kadar gelmektedir. Bunlardan: Nâyî Osman Dede, Kantemiroğlu, Nâsır Abdülbâki Dede, Hamparsum adlarını söyleyebiliriz. Osmanlı döneminden 31'e yakın nota yayıncılık faaliyet göstermekte idi. Kaynaklara göre ilk Türk müzik nota yayıncısı Hacı Emin Bey'dir. O 1876 yılında ilk defa "Fasıl" nota ile yayıncılığa başlamıştır. Daha sonrasında Hacı Emin Bey müdürü Mehmet Tahir olan 5 Aralık 1895 Tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde birçok eserlerin nota yayıncılığını yapmıştır. 1 Mart 1948 tarihinde İstanbul'da Hüseyin Sadeddin Arel'in görüşleri doğrultusunda neşrine başlanan mecmua, 95-176. sayıları arasında *Yeni Mûsikî Mecmuası*, 224-246. sayılarında *İleri Mûsikî Mecmuası* adıyla çıkmıştır. Son döneme kadar *Mûsikî Mecmuası* Etem Ruhi Üngör tarafından neşredilmiş, Lâika Karabey bu yayıncılığı devam ettirmiştir (Özcan, 2020, s. 263-264). Mûsikî mecmualarından sonra gazeteler gelişip inkişaf etmeye başlamıştır. Türkiye'de gazetelerin gelişmesi zaman almasına rağmen çoğu gazeteler günümüze kadar ulaşmakta olup hala Türk mûsikîsi için yeni bir bilgi ve kaynak oluşturmaktadır.

Gazete yayınlamak sadece insanlara bilgi vermeyi amaçlamaz aynı zamanda orada verilen bilgileri tüm gerçeklikleri ile günümüze taşımaktadır. Bizlerde okuyup tarihimizde, geçmişimizde yaşanan ve yazılmış bilgileri bu günümüze aktararak insanlara sunmaktayız. Ülkemizde ilk Türkçe çıkan gazete *Takvîm-i Vekâyi* gazetesi olmuştur. Ceride-i Askeriye, Ayine-i Vatan (İlk Resimli gazetemiz), Hakikat, Osmanlı, Bahçe (çocuk gazetesi), Mecmua-i, Şark, Ziraat, Karagöz vb. gazeteleri ile devam etmiştir. 1881' den 1908'e kadar gazetecilik tarihimizin en sönük zamanları olmuştur. Gazetenin sönük zamanlarında İkdâm gazetesi 5 Temmuz 1894 yılında kurucusu olan Ahmet Cevdet Bey tarafından çıkarılmıştır. İsmi daha çok Havadis ve Fikir gazetesi olarak çıkmıştır. Bu gazete I. Dünya Savaşı, Cumhuriyet dönemlerinde yayınlanmış olup o zamanların hayat şartları, sosyal yaşantısı, edebî, tarihinin kültürel değişimlerini gösterip insanlara yansıtmış bir gazete olmuştur. İkdâm gazetesi yarım asır çıkarak memleketin aydınlanmasına ve onların düşüncelerine büyük katkı sağlamakta olup, onunla veya sonrasında çıkan gazetelere örnek okul olmuştur (Balcı, 2000, s. 3). 1894 yılında 244 gazete ve dergi çıkarılmıştır. 1908 yılında 605 gazete ve derginin tirajı 190 bine ulaşmıştır (Oral, & Süreyya, g.e., s. 248-249).

Bu gazetelerden biri de 5 Aralık 1895 tarihli yazılmış İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'dir. Bu gazetenin ilk kurucuları Mehmed Fuad ile Artin Asaduryan olmuştur. Onlar bu gazetenin

48 sayısını çıkardıktan sonra Mehmed Tahir'e teslim etmişlerdir. Mehmed Tahir 1864 yılında dünyaya gelmiştir. Kaynaklarda Mehmed Tahir ile çok fazla bilgi bulunmamaktadır. Ma'lumat dergisini çıkardığı için Malûmât'çı olarak şöhret kazanmıştır. Lakabı Baba Tahir ismi ile tanınmış olmasının sebebi imzasına Babanzâde eklemiş olmasıdır. İlk zamanlarda *Vakit ve Tercümân-ı Hakikat Saadet ve Servet* gazetelerinde muhabirlik yapmıştır. Yayınlanmış olduğu gazetelerde rahatsızlık duyulmasından dolayı bir süre Sinop'a sürülmüştür. Lakin yine Sinop'tan yazılar yazmaya devam etmiştir. Türk basın hayatında olumsuz davranışları ile bilinmektedir. Müdürü olduğu gazetelerden: “Bahar”, “Ma'lumat”, “Servet”, “İrtika”, “Musavver Fen ve Edeb” bilinmektedir. Mehmed Tahir Bey'in kitap yayıncılığı Türk matbaacılığı bakımından oldukça önemlidir (Aynur, 2003, s. 545-546).

Mehmed Tahir'in ilk yayın faaliyeti 1299/1883 yılında 19 sayı yayınlanan on beş günlük Baharisimli dergidir. Mehmed Tahir'in en çok bilindiği gazetelerden, haftalık Ma'lûmât Gazete'si olmuştur. Bu gazetenin içeriğini hikâyeler, edebiyat, bulmacalar, müzik, tıp vb. birçok alanlar kapsamaktadır. Bütün bunların yanı sıra o dönemde yazılmış unutulmuş eserler veya bestekârları tekrar hatırlatacak aynı zamanda bu konu üzerinde çalışma yapmak isteyenlere kaynak olacaktır. Üzerinde çalışma yaptığımız Ma'lûmât Gazetesi'nin yayınlandığı dönem; basın-siyasî uygulamalar hayatının zor geçtiği dönemlerdendir. Ma'lûmât Gazetesi'nin yayınlandığı yıllarda dönemin padişahı olan II. Abdülhamid'in basın üzerinde yaptığı çalışmalar ve uygulamalar dönemin hem basın hem de siyasî hayatını oldukça fazla etkilemiştir. İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin tamamı 19 cilt 423 sayıdan ibarettir (Bal, 2007, s. 7). Çok fazla resim ve fotoğraf kullanıldığı için gazete Musavver Ma'lûmât ismiyle de anılmaktadır. Ma'lûmât Gazetesi sekiz yıl boyunca yayını sürdürmüştür.

5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yayınlanmış bu gazete toplam 83 sayfa olmuştur. İlk 8 sayfası Günümüz Türkçesine çevrilmiştir. Burada gazete hakkında bilgi, edebiyat, o dönemin bestekârlarının okudukları okul, bilmeceler ve gazeteye birtakım eserler ve hikayeler gönderen bestekarlarla mektupları vb. bilgiler yazılmaktadır. 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin içeriğinde kapak resimleri, 21 adet eser, şarkı sözleri, Nota fihristi, Notalar hakkında “İhtar-ı Mahsus” yer almaktadır. Bu eserlerin dokuzu Batı müziği, altısı Türk müziği, dokuzu Türk müziği makamında Fa anahtar eşlikli notasyonuyla yazılmıştır. Türk mûsikîsinin

araştırması ve incelenmesi konusunda amacı, Önemi, yöntemi aşağıdaki şekilde verilmiştir.

Araştırmanın Konusu

5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan eserlerin transkripsiyonu ve eserlerin incelenmesi adlı çalışmada İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi ve yayıncılığını yapmış Ma'lûmât Gazetesi'nin müdür ve muharriri Mehmet Tahir Bey'in hayatı ve sahibi olduğu gazeteler hakkında bilgiler sunulacaktır. Daha sonra tezimizde tarihsel bilgilere değinilecektir. Sonrasında gazetede notası yayınlanmış bestekarların hayatı, sanatı ve verilmiş eserlerin müzikal analizi yapılacaktır. Çalışmanın son bölümünde ise İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan eserler günümüz notasına uygun bir biçimde yazılacak ve gazetenin ilk 8 sayfası Günümüz Türkçesine aktarılacaktır. Türk müziği makamında Fa anahtar eşlikli notası ile yazılmış eserlerin bazı mi bemol fa diyez gibi seslerin Batı müziğinde tam karşılığı olmadığından dolayı üç koma dört koma veya beş koma sesler bemol ve diyez olarak gösterilmiştir. Bu araştırma, 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan eserlerin transkripsiyonu ve eserlerin incelenmesini kapsamaktadır. En sonda Ek bölümünde fazla kapsamaması için örnek bir eserin notası ve güftesi metni verilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin içeriğinde yer almış bilgiler ve 21 adet el yazması ile Osmanlı Türkçesiyle yazılmış Muhtelif Eser güftelerinin Günümüz Türkçesi ve notasına aktarımı yapılarak Türk mûsikîsi repertuvarına yeni kaynak olarak tanıtmayı amaçlanmaktadır. Türk mûsikîsi ve çoksesli Batı mûsikîsinde yazılmış eserleri günümüz notasyonuna alınarak yeni eserler kazandırmayı amaçlanmaktadır. Gazetede yer alan 21 eser ünümüz notasyonuna Sibelius 2022.9 programı ile yazılıp aktarılmaktadır. Aynı zamanda Türk müziği ve Batı müziği eserlerinin analizi yapılacaktır.

5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan bestekârlar hakkında bilgi verilip, içerisinde bulunduğu Batı ve Türk müziği eserlerinin tanıtılması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma da Mehmet Tahir'in yayınladığı 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan eserlerin Osmanlı Türkçesinden Günümüz Türkçesine ve günümüz nota sistemine aktarılması ile Türk mûsikîsine katkı sağlayacağı önemli görülmektedir. Yapılan araştırmalarda 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer almış Batı müziği, Türk müziği ve Türk müziği makamında Fa anahtar eşlikli eserlerin günümüzdeki nota nüshalarıyla karşılaştırılıp farklı şekilde yazıldığı tespit edilmekte olup Türk müziğine gerek nota gerekte müzikal açıdan farklılık katacağı önemli görülmektedir. Bu farklılığı göz önünde bulundurarak 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan eserler ve bilgilerden faydalanmak isteyen nesillere önem kazandıracağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Yöntemi

Nitel araştırmanın doküman analizi, kaynak tarama, yöntemikullanılanbu araştırmada, Literatür taraması yapılmıştır. Doküman analizinde var olan belgeler ve kayıtlar incelenerek veriler elde edilebilmektedir. Bu araştırmada 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazete'siikincil belgeler şeklinde derlenerek incelenmiştir.

5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin müdür ve muharriri Mehmet Tahir Bey'in ve bestekârların hayatı hakkında bilgi verilmiştir. Gazetenin içeriğinde bulunan eserlerin makamsal analiz yöntemi yapılarak notalar incelenmiştir. 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan eserlerin transkripsiyonu ve eserlerin incelenmesi hakkında bilgiler verilmiştir. Gazete'nin ilk 8 sayfasında Osmanlı Türkçesiyle yazılmış metnin Günümüz Türkçesine aktarımı yapılmıştır. İncelenmiş elde edilen bilgilerin sonucunda, Osmanlıca yazılmış söz hataları, değiştirici birtakım işaretlerin tezin sonuç bölümünde değerlendirilmesi yapılmıştır. 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan eserler detaylı incelenmiştir ve Türk müziğine yeni eserler kazandırmayı hedeflenmiştir. Gazete'de yer alan eserlerin notaya aktarılması Sibeliyus 2022.9 nota yazım programı yazılıp, Word dosyasına yüklenmiştir.

1. BÖLÜM: METNİN SADELEŞTİRİLMESİ

1.1. Metnin Ana Fikri

Ma'lûmât Gazetesi 23 Kasım 1313 Perşembe günü yayımı. Bu gazete Türk Resimli Devletin yararına yayınlanmış gazetelerden biridir. Ma'lûmât Gazetesi bu defa yirmi dördüncü haftalık yayını tamamlamıştır. Resimli basın şeklinde yayınlanmış Ma'lûmât Gazetesi hem erkek hem de kadın okuyucuların büyük rağbetini kazanmıştır. Herkesin bildiği gibi resimli basın şekli zor olmasına rağmen ayakta durmayı başarmış bu durum yönetim ve yazı işleri ekibini gururlandırmıştır.

ÖNSÖZ (ÖZEL SÖZ)

Ma'lûmât Gazetesi yirmi dördüncü sayısında altı aylığını bitirmekle beraber aynı zamanda birinci cildini de tamamlamıştır. Allah'ın izni ile bundan sonra ikinci cildinin yayınına başlayacaktır. Ma'lûmât'tan koleksiyon yapmak isteyen değerli okuyucularımız yirmi dördüncü sayıyı cilt yapabilirler.

ÖZEL UYARI

Ma'lûmât altı aylığını tamamladığından dolayı altı ay boyunca abone olmak istedikleri durumda ücretlerini göndermeleri gerekiyor. Gönderilemeyeceği takdirde gelecek nüshaların kendilerine gönderilmeyeceğini özür dileyerek bildirmek isteriz.

Bu sayı yirmi dört sayfadan oluşmakta olup (hanımlara özel Ma'lûmât) ile (Matild - Laroş) romanının (askerlere özel bir kıta marş) notasının ilave edildiği ve sekiz sayfadan oluştuğunu belirtmek isteriz.

Ma'lûmât Gazetesi'ne gezici yazardan gelen bilgilere göre, edebiyatımızı İran ve Arap dilinin etkilerinden kurtarmağa çalışırken bu defa Fransız dilinin tesiri altına düşürülmeye çalışıldığı görülmektedir. Ma'lûmât Gazetesi'nde yer alan açık yazışmalar kısmında Asır gazetesi, Selanikli İzzetli Fazlı Necip Bey tarafından Selanik'te yayınlanan yetenekli yazar kadrosu, Ma'lûmât Gazetesi hakkında çok güzel deyimlerde bulunmuş ve bu değer için kendisine ve yazar kadrosuna teşekkürlerini sunuyor. Ma'lûmât Gazetesi'nin bu sayısında yer alan kısımlardan biri Bilmece kısımları olmuştur. Buraya birkaç yazarlar tarafından bilmece, şiir ve gazeller gönderilerek okunur ve sonda yayınlanıp yayınlanmamasına dair yazarlara bilgiler sunulmaktadır. Ma'lûmât Gazetesi'nin Yirmi Üçüncü ve Yirmi İkinci Sayısında bilmeceyi bulan ve

kurada ismi çıkan kişilere hediye veriliyor. Ma'lûmât Gazetesi'nde okudukları okulun isimleri ve kazanan kişilerin isimleri gazetede belirtilmektedir.

ÖZEL UYARI

Burada belirtiliyor ki bilmecelerin cevaplarını yollarken mektupların içerisinde beş on isim yazılmaktadır veya bir zarfın içinden beş altı kâğıt çıkmaktadır. Bundan sonra herkesin ayrı ayrı göndermeleri rica olunuyor aksi durumda cevaplar kabul edilmeyecektir.

1.2. Metnin Sadeleştirilmesi

ADET 24

23 Kasım 1313

Perşembe

MA'LÛMÂT

Devlet Yararına Hizmetkâr Olan Resimli Türk Gazetesidir

Basım ve İdare Yeri: Bâb-ı Âli Caddesinde 52 Numaralı Dairedir

Sayısı 100 paradır

1.MA'LÛMÂT'IN İLÂVESİ

NUMARA 24

TEŞEKKÜR SUNUMU

Karşılıksız iyilikte bulunan yüce Rabbimize ve yaveri Allah Resulüne uygun olmasına istinaden, buna dayanarak bir zamandan beri basımına ve yazımına gayret ettiğimiz Ma'lumât, bu defa yirmi dördüncü hafta yayını tamamlamıştır.

Bir zaman bizde yapılması imkânsız gibi görünen resimli basının, bu alanda basılanların benzeri olarak Ma'lumât'ımız, sürekli bir gayret ve çalışma ve elinden geleni esirgemeyen kadın-erkek okuyucularımız tarafından gösterilen teşvik ve ilginin sonucu

olarak, kendine has seçkin bir yer kazanmış ve gördüğü beğeniye her bir sayısında ayrı ayrı yeni bir eser göstermekle karşılık vererek daha geniş ve güzel içerikleri ve resimlerin çoğaltılması yönlerini gücü yettiği kadar meydana getirmiştir.

Herkesin bildiği gibi resimli gazete yayını, pek çok zorluklara dayanma ve devamlı haddinden fazla gayretli çalışma göstermek suretiyle ancak nasip olmaktadır. Hâlbuki uğraşması bu kadar çok ve uzun süren bir şeyin herkes tarafından kabul görmesi için çeşitlilik, yenilik gibi gelişim için gerekli olanların bir araya gelmesi gerektiğinden Ma'lumat'ı, bilim adamları ve irfan ehlinin kıymet bilme özelliği daha çok yüksek bir dereceye ve şimdiki durumu teşekkür gerektiren bir hale ulaştırdığından yönetim ve yazı işleri ekibi gördükleri takdirlere son derece minnettar kalmışlardır.

ÖNSÖZ (ÖZEL SÖZ)

Ma'lumât, yirmi dördüncü sayısında altı aylığını bitirmekle beraber birinci cildini de tamamladığından bundan sonra Allah'ın yardımıyla ikinci cildinin yayınına başlayacaktır. Bundan dolayı alçakgönüllülükle Ma'lumât'tan koleksiyon yapmak isteyen saygıdeğer kişiler bu yirmi dört sayıyı cilt yapabilirler.

ÖZEL UYARI

Ma'lumât, bu sayısıyla yirmi dördüncü bölümünü yani altı aylığını tamamladığından gazetemize altı ay abone olan kişiler katılmak istedikleri takdirde ücretini göndermelerini rica ederiz. Gönderilmemesi halinde idaremiz tarafından kayıtların intizamından dolayı gelecek nüshaların yayınların kendilerine gönderilemeyeceğini özür dileyerek beyan ederiz.

Ma'lumât, bu sayısıyla -altı aylık- birinci cildini tamamlamış oluyor. Bu cildin resimleriyle içeriğinin muntazam bir fihrisini -düzenlemeye başladık- yakın zamanda ayrıca yayınlayacağız. Ciltlenmesini isteyen okurlarımızın bahsedilen fihriste bakmaları gerekir.

Bu sayı yirmi dört sayfadan ibaret olup (hanımlara özel Ma'lumât) ile (Matild-Laroş) romanının (askerlere özel bir kıta marş) notasının ilave edildiği ve İlâve-i Ma'lumât'ın da sekiz sayfadan oluştuğunu bildiririz.

HAFTALIK MA'LÛMÂT

Gezici yazarımız diyor ki:

Bir bardak su içinde seyahat eden fenni yazar, bizim Beyoğlu'na gelsin de bir bardak suda boğulanları görsün. Ben size geçen hafta Beyoğlu'na gitmeyin dedim de yine kendim gittim. Bu acıkmak belası bitmeyecek. Hele Avrupa tarzında yemeklere alıştı mı artık bizim aşçıların ekşili köftesi, tas kebabı, fasulye yahnisi, piyazı, ezmesi, patatesli eti, düğün çorbası filanları yenmiyor. En iyi konsome (et suyundan yapılan bir tür çorba), biftek, kotlet, rozbif, mayonezli çeşit çeşit balık, ıstakos vesaire o kadar tatlı geliyor ki sormayın. Özellikle Yani'de, Santral'de bulunursa. Fakat tatlı tatlı yenilip somurta somurta çıkıyoruz. Ne zararı var? Bununla beraber ben bu sefer fazlasıyla somurttum. Adeta kızdım. Gezerken Yani'ye girerek pahalı pahalı karnımı doyurayım dedim. Menüü büyük bir istekle inceleyerek altılık bir file ısmarladım. Bir parça balık yedim. Bir bira içtim. Biraz da yemiş yedim. Önümdeki yuvarlak şişeden de nasılsa bir bardak su içtim. Aman efendim aman. Bizim memleketin suları Beyoğlu'nda ne kadar kıymetli. İçtiğim su Taşdelen'in imiş. Hesap görürken neye rastlasam iyi. Öbür bardak suya altmış para istemesinler mi? Garsona burası Kerbelâ mı diye bağıracağım geldi. Allah korusun hararetim ziyade olup da beş altı bardak içseydim iki biftek yemiş kadar zararlı çıkacakmışım. Bundan dolayı öyle yerlere gittiğinizde tedbirli davranarak yine bizim Terkos'a müracaat etmenizi veyahut sabredip Taksimde susuzluğunuzu gidermenizi samimiyetle tavsiye ederim.

- Bestesi, dondurucu kış soğuşunu andıran bir kişi bu hafta bir şiir okumuş ve: Uçmak da istemiyor Su içmiyor ve yem yemiyor.

2.MALÛMÂT'IN İLÂVESİ

NUMARA 24

gibi yenir yutulur hatalardan olmayan şiirlerinin sözlerini, şairlerimizden birinin eleştiriye başladığını da gezici yazarımız haber almıştır.

- Büyük anlam taşıyan manalardan uzak (hayat serpen biri) tamlamasının mucidine (geceye ait hislerinin açıklanması yazısı) tamlamasının da izah edilmesini ricada bulunmuş ve aldığı cevaptan: yazarın da bilmeyerek yazdığı anlaşılmıştır.

- (Köylünün çok hoş latif ailesi) namıyla kaydedilmiş ve şair gibi görüldüğü anlaşılan bir tabloya yazarımız bakıp... bakıp hayran kalmış ve olsa olsa lanet etmeye yakışabileceğini de sözlerine eklemiştir.

- Gezici yazarımızın geçen hafta Ma'lûmât'a gönderdiği reçetelerle onlar hakkındaki incelemelerinin devamında:

(Sem-i mahzûnâne-Hüzünlü dinleme) bu da yeni tamlamalardan olmalı. Zavallı “mahzûnâne” bazı edebiyatçıların karışık ellerinde böyle mahzun oldukça alakası olmayan isimlere de sıfat yapıp gidecektir. Acaba bu sem'-i mahzûnâneneden maksat boyun atkısının dışarısında kalıp da soğğun etkisiyle pancar gibi kızaran kulak mıdır? Mutlaka öyle olacak. Artık siz düşününüz. Şu kulağın mahzunluğu elbette pek tuhaf şeydir. (Kalbimin bu derece sevdalanmaya ihtiyaç duymasını hayret edilecek değerde bulmuş) ne diyeyim? Hayretlenirim işte o kadar. (Arzulu bir şekilde) bu da alışkanlık haline gelmiş sözlerden (!) (gezilecek zor yollar) eskiler alayım.

(Bulunan bir suje-**konu**-) Bu sujelere-**konulara**-bakılırsa edebiyatımızı Arap ve İran dillerinin etkilerinden bir dereceye kadar kurtarmağa çabalarken bir de Fransız dilinin tesiri altında bulundurmaya uğraşıldığı anlaşılıyor.

(Füşat-ı fesiha-i bedia- Açıklayıcılığın açıklığını meydana getirmek) garip ve yeni tamlamalardan olan bu tamlamayı edebiyat sayfalarından yazıcıların kalemi ile bozup ortadan kaldırmak lazımdır.

(Hüzünlü güzellik) bunun gibi acayip örnekler olarak söylenmiş olmalı.

(Küçük küçük arkadaşlıklar ile gittikçe bulanıklık kazanan gökyüzünde uçuşan kuşlar) Büyük büyük hatalar ile gittikçe doldurulan edebiyatımızın vay haline! Hele bulanıklık kazanan gökyüzünde uçuşan kuşlar (!) artık oldukları yerde konmuşlardır, tüneklemişlerdir. Bulanıklık kazanan gökyüzü ise bir yeni fen bilgisi olduğundan dolayı ona biz cevap vermeyiz.

(Benim istek ve hoşnutluğum kâinata yeni masum bir mutluluk örneği arz edecek aşırı bir derecede bulunuyordu) önceki incelemeye müracaat edilsin. (Bu Ma'lumâtehz ve sitâd- **almak,kabul**) Ehz ve i'ta-**alışveriş** yerine yanlışlık ile ehz ve sitâd-**almak ve kabul**- yazıldığı besbelli çünkü sitâd-**kabul**- da ehz-**alma**- anlamına geliyor (Delile başvursun).

(Hâr ve Haşek-**çerçöp**, **süprüntü**-) Haşâkın elif harfi galiba süprüntü küfesine düşmüş. Kamusta haşek yok. (Haşâk) var hâlbuki bulunduğu yerden ve sözün gelişinden bunun (haşek) olarak okunmasını gerektiriyor.

(Pek küçükken, bir iki yaşında iken) bu ikenlerin nefes aldırmadan tekrarlanması vücuduma diken gibi batıyor.

(Gözüme birkaç damla olben-göz damlası- şifa verenden uçurulduğunu) sütün uçurulduğunu da yeni işitiyorum.

(Telaş fırtınası) Takvim-i irfanda yazılmıştır.

(Kâinatı kuşatan bakışım önünde görecekt) kâinat o kuşatan bakışa bu kadar büyüklüğüyle beraber kuşatılamaz. Fakat kendi düşünceme göre burada külli ve cüzi iradenin zikri alakasıyla mecaz yapılmış.

(Aktör-ü şehir-**şehrîn aktörü**) Üst-i hane-**evin üstü**- ve baca-i matbağ-**mutfağın bacası**- gibi tamlamalardan

(Pangaltı) Söyleyiş, telaffuzdaki yakınlıktan dolayı (ت) harfi (ط) 'ya dönüşmüş.

(Gezen kişilerin görüşlerine) İnceleme yapan kişiler ile arkadaş olan bu gezen kişiler ve onu takip eden görüş tarzı, zamanın edebiyatçılarını tebessüm ettiren şeklindeki tamlamalar çok açık geçersiz tamlamalardır.

(Sokaklarda durup) Durmak mı? Durmak mı? Karışıklığı önlemek amacıyla (ط) harfi ile (durmak) şeklinde yazılmalıdır düşüncesindeyim.

(Emeğime hayıflanmıştır) Yazık... Yüz kere yazık ki bir şey anlayamadım.

(Mübarek kasım, mübarek gece, mübarek kış, mübarek kestane) biz bir mübarek ramazan biliyorduk lakin maşallah epeyce çoğalmış.

(Burada tatlı tatlı sohbetler meydana geldiği gibi mevsimin ürünü her ne ise ortaya dökülerek toplanılır.) Pisboğazlıktan sohbe vakit kalırsa ne iyi. Tatlı tatlı sohbetlerin boğazdüşkünlüğüne ait olduğu zaten çemlenmek ifadesinden anlaşılıyor.

(O sevdalı hayallerin etkili varlığına sevgiyi içine alması doğal olduğu için bu yazıları güzel bir inceleme ve eleştiri yapamadım) ve bu da garip olaylardandır. Eğer ben öyle sevdalı hayallerin etkili varlığına muhabbet etseydim hiç şüphe yok ki o yazıları diğerlerinin tenkit eline bırakmadan yırtıp atar veya yakıp külünü etrafa saçardım. (His ile seveda ile etkilidir, özelliği yazdığım birkaç sayfa benim kalbimin bir iskeletidir.) Gerçekten şu manasız beyit okuyanlara iskelet gibi ağır bir manzara göstermektedir. Bakınız bunun manasını anlamadınızsa size ben anlatayım. Âh!.. Sevgili okurlarım

bunu anlamak için ne kafa patlattım biliyor musunuz? Bilemez misiniz? Eğer siz de benim gibi uğraşsaydınız takdir ederdim. Beyit'in manası "o benim hatıralarım o kadar etkilidir ki mahiyeti insana etkir eder etmez hemen sevdalanır, yazdığım hatıralar manasızlıkta iskelete yani ruhsuz vücuda benzer.

(Üstün vasıflarla acımızı ortadan kaldırması ile) hata otlarını gizlemek ve düzeltmek için ev harap olmuş.

- "Çarpa" namıyla takma ad kullanan bir saçma sapan yazar günün bu yakınlarda basın dünyasından pay almaya karar verdiği, edebiyatla ilgili son duyumlarımızdandır.
- Eski şiirlerimiz hakkında düşüncelerimizin açıklaması

3.İLÂVE-İ MA'LUMÂT

NUMARA 24

ile eski şairlerin ruhlarına eziyet eden bir kişi öteden beriden yediği çok darbelerle haddi bildirildiği için fikirlerinden elini eteğini çekip vazgeçmiştir.

- Resimli gazetelerden biri diyor ki? (Bereket diyorsun ki besili kaz veya baba hindinin fırın kızartması ve nohutlu yahnisi imdada yetişiyor da patlıcan dolmasının anılmasından meydana gelen üzüntüyü unutturuyor.) zavallı şaşkın ördek yine o pençesi unutulmuş. Fakat zarar yok!.. Biz onu fıkranın yazarına uyarı ile boğazına düşkün bakışlarına dikkat çekeriz.
- Sohbet arzusunun mevsim gereğince soğuk etki bırakmaya başladığı gezici yazarımızın ifade ettiği cümlelerdendir.
- Acayip rastlantılardan biri olarak haber vereceğimiz bir olayın saygıdeğer okurlarımızı hayrete düşüreceğinden şüphe yoktur. Şöyle ki: Vefat etmiş meşhur hikâye yazarı AleksandırDumafis'in vefat gecesine rastlayan geçen gece meydana gelen tiyatrodaki sözü edilen yazarın meşhur eserlerinden olan LadamOkamliya isimli oyunu sahnelenmişti. Garip olan şurasıdır ki tiyatronun aktrislerinden Madam Peraskuplu, "LadamOfamliya" rolünü oynarken hastalanmış ve şimdi hastalığı devam etmektedir.

AÇIK YAZIŞMALAR

Açık teşekkür ve arkadaşımız Asır gazetesi, Selanikli İzzetli Fazlı Necip Bey kardeşimizin yönetimi altında Selanik'te yayımlanan ve yazar kadrosu zamanımızın en güçlü, en yetenekli istidatlı yazarlarından oluşmakta olup yalnız isminin anılmasının bile ne kadar kıymetli olduğuna, üslubu çok güzel olan değerli arkadaşımız eşsiz gazete (Asır), Malumat gazetemiz hakkında:

(Ma'lumât'ın kazandığı mükemmel seviyeyi anlatabilmek için Avrupa uygar memleketlerinin en saygın resimli gazeteleriyle rekabet edecek bir halde olduğunu söylersek abartmış olmayız.)

Bu konuda takdir yazısı yazmıştır. Değerli arkadaşımızın hakkımızda esirgmeden bol bol kullandığı takdirler ve iltifatlara en içten kalbi duygularımızla teşekkür eder ve Asır gazetesinin de uzun zamanlar ve asırlar bu sahada yayımlanmasını yayın dünyasına devam etmesini dileriz.

Salkım Söğütlü Fatıma Mergube Hanım (Malumât'ta yazılan bilmeceler hakkında eleştirilerinizi pek haklı göremiyoruz. Bilmece olduğuna göre fikri biraz yormalıdır görüşünderiz. Eğer yüce şahsiyetiniz, söylediğiniz gibi yakasını eleştiriden kurtaracak bilmeceler gönderirseniz doğal olarak minnettar olacağız.)

Vergi dairesi müdürü Nuri Bey'in kızı Fatıma Hanım Efendi (Yüksek iltifatlarınıza teşekkür eder ve söz verdiğiniz resimlerin gönderilmesini rica ederiz.)

Belediye Muhasebe Kaleminde İzzetli Halit Bey Efendi (Fotoğrafçılık ve elektrikteki inkâr edilemez gücünüz, anlayışınız, hisseniz ve üstün bilginiz herkesçe bilinmektedir. Hakkımızda esirgemediğiniz iltifatlara karşı teşekkürlerimizi sunar, söz verdiğiniz resimleri yanınıza alarak lütfen matbaamıza teşrif buyurmanızı temenni ederiz.)

Edremit'te Bekir Naci Efendi Kerimesi Servet Hanım (Bilmecenizi aldık. İleride gazeteye koyacağız.)

Üsküdarlı Nureddin Efendi (Ma'lumât'ın resimli kısmını ve ondan sonraki Arapça kısmı ve hanımlara özel Ma'lumât'ı sonunda kapağı ilave ederek ciltlettiriniz. Arzu edildiği halde notaları da beraberce ciltlettirebilirsiniz.)

Üsküdar'dan Ali Haydar Efendi (Bilmeceniz geldi. İçine koyacağız.)

Manastır'da Yanyalı Rıza Efendi (Gönderilen fotoğraf gelmiştir. Bilmecelerinizi ve mektubunuzu aldık teşekkür ederiz.)

ErdeklizâdeRâif Efendi (Meseledeki şekli aynı ölçüde küçültmek ve sonra bunu kazımak zamana muhtaçtır. İki hafta daha sonra yayınlanmasında ise bir zarar yoktur. Bu yönleri elbette takdir edeceğinizi bildiğimizden sadece ilginizin devamını temenni ederiz.)

Manastır Askeri Ortaokulu Resim Muallimi Üsteğmen Kemal Efendi (Ma'lumâtımız hakkında esirgemediğiniz iltifatlara açıkça teşekkür eder ilginizin devamını temenni ederiz.)

Edirne'de Hüseyin Remzi Efendi (Gönderdiğiniz çeşitli şiirlerden yalnız bir gazelinizi seçerek yayımladık.)

Saray Orkestrası Çavuşlarından Kadri Efendi (Hediye olarak gönderilen notayı aldık. Büyük bir şerefle ile yayımlanacaktır.)

Pazarcıklı Ali Galip Efendi (Hediye olarak gönderilen haritayı aldık. Resimlendirme biçimi hakikaten güzeldir. Yayımlanacağına dair söz veriyoruz.)

Seyhan Sabih Efendi (Gönderdiğiniz hesap meseleleri mesleğimize uygun olmakla birlikte yayımlanacaktır.)

Edirne'de Hüseyin Fuat Efendi (Bilmeceniz pek biçimsiz bir surette düzenlendiğinden yayımlanmadı Zevkinizin güzelliğini (!) biraz yorarak daha güzelliklerini düzenler ve ondan sonra matbaamıza irsal gönderirseniz memnun oluruz.)

Termede Bir Ma'lumât Âşığı Efendiye ("Sihre fâiktirniğâhın dillere tesirde"-Bakışın gönülleri etkilemede sihirden daha üstündür- mısrasıyla başlayan ve daha önce Ma'lumât'ımıza yayımlanan gazel hakkında birtakım şefkatli eleştiriler ve bu vesile ile birtakım edebi gerçekleri kapsayan maharetli zarif üsluplu mektubunuz idareye ulaştığında açılarak okunmuş yazarlarımız tarafından her cümle sonunda "Maşallah!!" yüksek sesleri bütün alemde yankılandı ve tekrar tekrar övgülere takdirlere mazhar olmuştur. Yüksek nitelikli, özel belagatli edebi ifadelerinden olan bazıları "ilk defa söylenen eşsiz tamlamalar!" yakında yayımlanarak okuyucuların tebessüm ettiren bakışlarının olacağına dair söz veriyoruz.

Hafız Mustafa Lütfü Efendi (Ödülü kazanamadığınızdan dolayı bize öfkeleneneceğinize talihinize küsseniz daha iyi olur.)

Rüstem Fehmi Efendi (Zekâ soruları bildiğiniz kadar kolay bir şey değildir. Ve bu hafta zarfında bize ulaşan yüzlerce cevap içinde de isteğimize uygun bir cevaba

rastlanılmamıştır. Eğer bunu siz doğru olarak hallederseniz ödül olarak koca bir kitabı kazanacağınızı beyan ederiz.)

M. Sa'di Efendi (Yayımladığımız bilmeceler içinde hiçbir yabancı kelime bulunduğunu hatırlamıyoruz, olsa olsa yabancı kelime olduğunu düşündüğünüz nota vardır, ilginize karşılık olarak teşekkür ederek

4.İLÂVE-İ MA'LUMÂT

NUMRO 24

sözümüze hak vermenizi fikrinize bırakırız.]

Mühürzade Halit Efendi [Gönderilen notayı aldık. İltifatınıza teşekkür ederiz.]

Mecdi Efendi [Edebi eserlerin “Ma'lumât'ımıza konulması konusunda sahiplerinin mevki ve makamları asla dikkate alınmamaktadır, eserin edebi değerine bakılmaktadır. Mevki olarak büyük tanınmış bir kişinin her yazdığı, bir belagatli edebi bir esermiş gibi anlaşılması ciddiye aykırıdır. “Kimin dediğine değil, ne dediğine bak” gerçeğini bilenler, eseri söyleyenine bakarak değil, söyleyeni eserine bakarak değerlendirirler. Zamanla edebi şöhretleri bütün cihana yayılan edebiyatçılarımızın edebi yeteneklerini biz de takdir etmekle beraber zamanımızda yazdıkları eserleri Osmanlı basın dünyamıza ilham kaynağı olan usta yazarların da onlardan geri kalmadıklarını itiraf etmeyi, insafli bir davranışa uygun saymaktayız. Şu satırları yazarken yanımızda bulunan şairlerimizden biri şu mısraları söylemiştir: [Sözüm çok etkili olurdu, ne yapayım ki şöhretim yoktur.]

İzmir Gümrük İdaresinde: Ali Şefik Efendi (Ma'lumât'ın ciltlenme biçimi hakkında bu sayıdaki uyarıyı okuyunuz.)

Belediye Yazı İşleri Vekillerinden: Hakkı Efendi [“MatildLaroş" romanının sonunda isteğiniz üzerine millî bir romanın yayınlanmasına başlayacağız.]

Yeni Hamamlı: Lütfü, Miralay Mehmet Sabri Beyzade: Hacı hakkı, Kadı Çeşmeli: Ahmet Talat, Ratıb, Cemal, Kavalalı: Hasan Avni, Konyalı: Sadık, Mahmut Paşalı: Tevfik, Kabasakallı: Rıza, Somalızade: M. Rıza, H. Niyazi, Hırka-i Şerifli: Şükrü Efendiler [Bilmecelerinizi aldık. Uygun olanlarının yayımlandığını görürsünüz.]
Naciye Hanım, Kapudan Paşalı: Nuri, Tapu Dairesi Yazı işlerinde: Niyazi, Selanikli Ali Rıza, Nail, Yeni Hamamlı: Hayrettin, Ahmet Ziya, Lütfü, Hikmet

Celal Efendiler [Düzenlediğiniz bilmecelerin bazı yerlerini düzelterek ileride yayımlayacağız.]

Hırka-i Şerifli: Mehmet Rıfat, Ali Rıza Efendiler [Gönderdiğiniz bilmeceleri yayımlayamayacağız.]

İmzasız Efendiye [“Şahid-i Kudrettir bütün mevcudat” – Bütün varlık kuvvetin şahididir- mısrasıyla başlayan şiiriniz ölçüsüz vezinsiz olduğu için yayımlanamayacaktır.]

Cesed Mustafa Paşa Askeri Birliği Kumandan Vekili Saadetli İsmail Paşa Hazretleri [Ma'lumâtımız hakkında esirgemediğiniz lütuftan dolayı özel teşekkürlerimizi takdim eder ve devamını rica ederiz.]

Ağır Ceza Zabıt Yazıcılarından Mahmut Efendi [Matbaamıza uğrayıp eksik olan roman sayfalarını alabilirsiniz.]

Tahsin Efendi [Biz önceden de ciltleme işini yapacağımızı dememiştik ve yalnız matbaamızın ciltçisine müracaat edilirse “Ma'lumât” koleksiyonunun şiir tarzında ciltleneceğini bildirmiştik. Lütfen ciltçiye müracaat ederek ondan konu hakkında bilgi edininiz.]

Yirmi Üçüncü Sayımızdaki Bilmecenin Çözümü:

Kedisiz evin faresi çok olur

Kurada ismi çıkan ve hediye kazanan:

Askeri Tıbbiye Lisesinden: 5391 Bahri Efendi

Diğer Çözenler: Seniha kızı Bekir Sami Kız Öğretmen Okulu Mezunlarından: Hatice Ruba, M. S H, Üsküdar Kız Ortaokulu Mezunlarından: Fevziye, Mirgün Kız Ortaokulu mezunlarından F. Hayriye. A, Kız Öğretmen Okulundan: Fatma Leman, Pesend, Koca Mustafa Paşalı: Zekiye, Kız Sanayi Mektebinden: Celad Çeşmeli: Saime Nuru Osmaniye'li Zahide. Sultan Ahmet Kız Ortaokulundan: F. Behice, 22 Zahide, Leman, Zekiye Halime, Atpazarı Ortaokulundan: Saadeti Nefise Şevket. Üsküdar Kız Mektebinden: Feride. Beşiktaş'ta Mekteb-i Hamididen: 416 Cemile 364 Makbule. Sarıyer Mektebinden: Makbule. Kız Öğretmen Okulu Müdür Yardımcılarından Sadiye Binnaz.

Hatice Kızı İhsan, Ömer Bey'in Kız Torunu: N. H, Rıfat Bey'in Kızı: Atiye, Süleymaniye'de Mehmet Paşa yokuşunda: Düriye, Küçük Kovacılarda: Nefise, Kadı

Çeşmesinde: Reşade, Münibe, Rumeli Hisarında: Ayşe Hayrunnisa, Kadıköylü: Şükür, Yerebatan'da: K. Zübeyde, Etyemezli Şadiye, Kırkçeşmede: Mehpare, Kuruçeşmeli: Fehmiye, Halepli: Hâle, Beylerbeyinde Feride,

Erenköy'ünde: Münire, Trabzonlu: Veliye, Mirgünlü: Kemale Hasine, Makari köyünde H. Makbule, Üsküdar'da: Zahide, Çenberşitaş'ta: Kameriye, Üsküdarlı: Fatma Naciye, Hırka-i Şerifli: A: Dilbeste, Büyükotlakçı 'da A. Hayriye, Zeytinburnu'nda: Veder, Şecaattin Mahallesi: Meliha Fener yolunda: Müfide, Aksaray'da: Sare, Kuşdilinde: Fatma Mürüvvet, Veznecilerde: Tali'a, Aksaray'da: Nüzhet, Fındıklı: S. Hatice, Üsküdarlı: Adeviye, Şehzadebaşı'nda: Emine, Yusuf Paşalı: M. Adalet, Dizdariye Mahallesi: Muhib, Sultanahmet'te: Kadriye, Şileli: Emine F. Nebile, Veliye Remziye, A. H. Hikmet Celal, F. Talia, Beşiktaş'ta Valide Çeşmesinde: F. Sabire, Cihangir'de: Saniye, Perşembe Pazarında: İsmet, Samatyalı Sabire, bint'ül Hamdi Nebile, Zebra kızı Ahmet, Makarıköylü Fevziye, Sabiha, Çarşambada: Belkis, İhsaniyeli: Faike, Çukurçeşmeli: Fethiye Sultan Ahmet Ortaokulundan Mezune: Fatma Şevket, Yüzbaşı Osman Efendi'nin kızı Zafer, Beşiktaş'ta Mekteb-i Hamididen: Feride, Kız Sanayi Mektebi mezunelerinden Saadet, Üsküdar Kız Sanayi Mektebinden 22 Aişe Meliha, Arap Camişişerifli Enise, Kalenderçeşmesinde Fatma Hüsniye, Feneryolu'nda: Nefise Halide, Bursa'da Fatma Şukufe, S Bey Kerimesi A, N, Etpazarı Ortaokulunda Seniha, Dizdariyeli Fatma, Sanayi mektebinden İffet, Nureddin Bey Kerimesi İclal, Divanyolunda İkbâl Zehra. Solak Sinanlı Ruyidil, H. Safvet, Osman Bey Kerimesi İhsaniyeli Maide, Hamidiye Mektebinden Nezihe, Muallimelerinden feride, 627 Sıdika. Beşiktaş'ta Uzunca Ovalı Fıtnat, Haseki tarlasında Fatma Mihriban, Kız Ortaokulu öğretmenlerinden Samiye, Bursa'da Sakine Macide Neyir, Hamisiye Mektebinden 474 Adile, Cağaloğlu'nda Fatma Nesibe Hanımlar.

Kütahya Redif Kumandanı Saadetli Mehmet Reşit Paşa Hazretleri, Saray Mutfağı yazıcılarından: Mehmet Emin, Mûsikî-i Hümayundan: Yüzbaşı Ziya, Sıra Çavuşlarından: Emin Nazmi, Mustafa Nuri, İhsan Emin, Kenan Raşit, Enderun-ı Hümayundan: Resim Muavini: Mustafa Ferit, Kılarizade: Mehmet Nuri, Hafız Hüsnü, Hazine-i Hâssada: Bedri.

Hariciye Yazıcı Vekillerinden: Keridi: Ahmet Saki, Tercüme Kalemi Vekillerinden: Münir.

Şeyhülislam Sicil Şubesi yazıcılarından: Ali Vahid, Defter-i Hakani Mektubu Kaleminde: Niyazi, resmi Defter Kayıtları Kalemi Vekillerinden: Sâim, Vakıflar Muhasebe Kaleminde: A. Nuri, M. İzzet, Selahattin, Ahmet Niyazi Adliye Nezaretî: Mahkeme-i Cinayet Zabıt yazıcılarından: Mehmet, Zühtü, Tophaneli Lütfü, Mahkeme-i Temyiz Dilekçe Dairesi Zabıt Kâtiplerinden: Latif, Askeri Dairenden: M. Muhyiddin, Muhasebat Dördüncü Şubesinde:

5.İLÂVE-İ MA'LUMÂT

NUMARA 24

Raif, Levazımat-I Umumiye İkinci Şube Vekillerinden: Raif, Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Dairesi yazıcılarından Hakkı, Süvari İkinci Fırka Genelkurmay'da: Üsteğmen Zeki, Süvari İkinci Alayı Teğmenlerinden: Tahsin Süvari Birinci Fırka Evrak Memuru: Süleyman Süvari Ertuğrul Alayı Eczacısı: Ali Nazmi, Hassa Sanayi Alayı Çavuşlarından: Ali Hassa Levazım İkinci Şubesinde Bölük Emîni: Lütfü, Fes Fabrikası yazıcılarından: A. Aziz, M. Münir, Soğuk Çeşme Askeri Ortaokulu Dahiliye Mülazımı: Mehmet Alaaddin, Muhasebat Umumiye Ketebesinden: Hayri, Vefa'da: Mülazım İrfan, Piyade Dairesinde: Serçavuş Ethem, Bab-ı Seraskeri Muhasebatında Cemil, Süvari teğmenlerinden Asaf, M. Asaf, Piyade Dairesinde: Mehmet Ziyaeddin, Maliyeden: Vergi İdaresinde: Ömer Faik Tophane-i Amire: Makam-ı Yaveranından: Mülazım-ı Evvel Mahmut Hüsametdin, İstihkam Yüzbaşılardan: Ali Rıza, Yoklama Kaleminde: Mehmet Aziz, Bahriye Yoklama Kaleminde: Mehmet İzzet, Haydarpaşa Vapurunda Makinist Mehmet Tevfik, Belediye yazı işleri kalemi vekillerinden: Hakkı, Birinci Daire-i Belediye Muhasebe Kalemi Ketebesinden: Mehmet Şevket, Kamil, İkinci Daire-i Belediye Tahrirat Kaleminde Katip: İhsan Ahmet Refik, Dördüncü Daire-i Belediye Emlak Tahsildarı: Bekir Sıtkı, Tahsil Katibi Lütfü, Dokuzuncu Daire-i Belediye Muhasebe Kalemi Ketebesinden: Mehmet Ali, Üsküdar Belediyesi'ne Mensup: İsmail Neşet, Ahmet Naili, Rüsumat Emaneti: Mektubi Kalemi Ketebesinden: Hafız İhsan, Muhasebe Kalemi Ketebesinden: Tahsin, C. Rahmi, M. Tahir, Galata Gümrüğü Muhasebe Kaleminde: Mahmut, Dersaadet Emtia-i Ecnebiye Gümrüğü Mukayyitlarından: Mehmet Azmi, Muhafaza Dairesi Baş Katibi: Arif, Sicil Kaleminde: Hakkı, Telgraf Nezaret-i Aliyesi: Davutpaşa, Kışla-i Hümayunu Telgraf Memurlarından: Nihat, Zihni, Emin, Hasan, Zeytinburnu Telgraf Memurlarından:

Mehmet Fahrettin, Hüseyin Hüsnü, Şehzadebaşı'nda Direkler Arasında: Bey'iyle Posta Memuru: Ali, Üsküdar Posta Memuru: Hasan Rıza, Ser müvezzii: Fehmi, Mevezii: Ali Mülkiye Tekaüt Nezareti: Ser Veznedarı: Tahsin, Ziraat Nezaretinde: Nazmi, Düyun-ı Umumiye-i Osmaniye: İntihap Memurin Komisyonu Baş Katibi: Ahmet Nedim, Abdurrahman, Muhasebe Kaleminde: Mehmet Ali, Yusuf Ziyaeddin, Damga Nezareti Matbaa Katibi Cemil, Sıhhiye Nezareti Hülafasından: Numan Tabip, Hüseyin Şevki, Şirket-i Hayriye Baş Katibi: Ali, Mustafa NâtıkKapudan, TelkihaneMukayyidi: Hilmi, Muavini, Mehmet Akil, Çini Fabrikasında Ressam: Halit Naci, Şems'ülMekatib Muallimlerinden: A. Cemal, Çukur Mektep Muallimi Sayesi: Elhac Hafız Ahmet, Hoca Paşalı: Mahmut Şefik, Mektebi İdadi-i Tıbbi Kırtasiyecisi: Mehmet Kazım, Divan-ı Bahri Azasından Kaymakam Mustafa Bey'in Maiyetinde: Yusuf Hüsnü, Fethiye Kalyon-ı Hümayununda Hüseyin bin Hasan Çavuş: Talebe-i Ulumdan: Vulçitrınlı: İbrahim Ethem, Rüştüye Şakirdanından 88 Cemal, Ali Kazım Balcı, Selanikli Nail, Matbaa-İ Amire Mürettiplerinden: Mehmet Haşim, Kütüphane-i ŞarkiyedeOhanis Veled Haçadur, Asma Altında: Mustafa İzzet, Kadı Çeşmesinde: Hafız Hüseyin, Şems Kütüphanesi Sahibi: Seyit Hüseyin, Matbaa-İ Amire Mürettiplerinden: Mustafa, Tüccardan Yuvan, Asma Altında Tüccardan: Nuri, Rıfat Beyzade: Nadir, Miralay Sabri Beyzade, Hacı Hakkı, Osman Safi Paşazade Ali Cemal, Miralay İsmail Beyzade: Raik, Rauf Beyzade: Vasfi, Aşçızade: Ali Osman, Salih Beyzade: Nuri, Mehmet Emin Efendizade: Mustafa Şevki. İzmirli: Mehmet Atıf, Vefalı: Necmettin, Adanalı: Mehmet Tevfik, Dizdariyeli: Mükerrerem, Papamlaklı: Ahmet Nihat, Süleymaniyeli: Hasan Lütfü, Valide Çeşmesinde Kuzma, PavlakiPirizrinli.Ali Vehbi, Çengelköylü: Ferit, Erenbud Köyünde: İsmail Arif Manastırlı: Recep Malik, Trabzonlu: Hacı Cevdet, Eyüplü: Avni, Üsküdarlı: A. R, Beyrutlu Haduc, Fındıklı'da M. Behram, İranlı Mustafa, Hoca Paşalı Mahmut Şefik, Aksaraylı Mehmet Cemaleddin, ŞehzadebaşılıMustafa Rüştü, Selanikli Ali Ziya, Sultan Mahmut Türbesi Civarında K. Mahmut, Cihangir'de Yusuf, Üsküdarlı Ethem, Yusuf Ziya, 40 Çeşmeli Ebul Ala, Maçka'da Hafız Cemil, Fatih'te Zincirli Kuyuda Ali Rıza Küçük Pazarda Hafız Şükrü Üsküdarlı Abdulhalim Kabasakalda Seyyar. Hafız Mücteba, M. Hüsnü, Kocaman Oğlu Hanende S. İspartaris, Subhi, İsmail Eşref, Hüsamettin. A. Zati. Üsküdar'da Resimli Gazetenin Sermüvezzii Mehmet Celaeddin. Hatip Tüccarından. Ahmet Hulusi. VeznecilerdeŞemsiyeciyusuf. Nikolaki. Saraçhane'de Makineci Şakir. İstati. Eyüp'te Attar Mehmet Sadık. Bakkal Bedus.

Köprüde Pürükar Kalfası Amastopolu, Sultanahmet'te Ebe Hanım'ın Oğlu Nail. Mekteb-i Harbiyeden: Yüzbaşı: Hasan Mazhar, Muhsin El Hüseyini, 16 Ragıp, Esat Hamdi, S.Hicrani Sait Yusuf, İdadisinden: 4511 Nazif, 4561 Ali Rıza, 3711 Faik, 4417 Ahmet Ziya, 3501 Ahmet Muhtar, Hisarlı: Kenan, Süleymaniyeli M.Haleti, 4366 Mehmet Kemalettin, 4427 Mehmet Esat, 4751 Mehmet Arif, Mahmut Kemal, Rum Mehmet Paşalı Mustafa Sami 3794 Nazmi, Beşiktaşlı Ahmet Refik, Mühendishane-i Beriden: Üsküdarlı, Cemal, Çanakkaleli: Ahmet, Hendese-i Mülkiyeden: Beşiktaşlı Bahri, Mekteb-i Tıbbiyeden: Sait Cemil, İdadisinden: Mirahorlu: Hasan Tahsin, Ali Nihat, 3441 Tevfik, Dibağlarlı: Hilmi, 5446 Mesih 374 L. A. Hikmet, 5468 Ömer, 5432 Mustafa Fethi 5368 Ömer Sadi, 5443 M. Cemil, 184 Mehmet Safvet, 102 Mehmet Fuat, 681 Selahattin. Sinan Ağalı: İsmail Hilmi, Söğütlü: Hami, 5019 A. Suphi, 5099 Mehmet Necati, Beykozlu: Ahmet Şevki, Amasyalı: Mustafa Remzi, Perlepeli: Muammer Baki, Kılıç Alili: Ahmet Faik, 5391 Bahri, 5429 Mahmut, 5449 Fikri, 5137 Hasan, Erenköylü: Ahmet Selahattin 5472 P. Nurettin, Davut Paşalı: Sıtkı, Mekteb-i Bahriyeden: 164 Reşat, 468 İsmail Hakkı, Kartallı: İbrahim, 247 Mehmet Hayrettin, 2 İsmail Faik, 1 Mehmet Adil, 221 Rauf, 587 Abdurrahim, Küçük Mustafa Paşalı: M. Kemal 97 Mahmut Selahattin, Kasımpaşalı Mustafa İhsan, 356 Ahmet Zeki, 329 Ali Sami, 108 Hasan Hüsnü, 279 Hasan Tahsin, Haddehaneden: Hüseyin Ömer, Besim Osman, 471 Mazlum Şevki, Elmalılı: Ali Rıza, Darü'ttedis Talebesinden: Hafız Halit, Mehmet Şevket Ali Osman Mehmet Refik, Mekteb-i Mülkiyeden: 1156 Rüstem Fehmi, 83 Hasan Şinasi, 7 Mehmet Fahri, 308 Mehmet Selim, 206 Ali Rıza, 219 Hüseyin Hikmet, İdadisinden: 78 M. Avni, Mustafa Lütfü, Beyazıtlı: Mehmet Tevfik 578 Enver, 127 Memduh, 56 Hamit Hayri, Üsküdar İdadisinden: 10 10 Sadeddin, 79 Mehmet Hidayet, 48 Abduh, İlya, 82 M. Enver, Hafız Hamza Efendizade: Cevat, 86 Mehmet Cevdet, 40 Yusuf Mazhar, 4 Mehmet Rüştü, 49 Mehmet Müfit, 62 Fuat, 21 Ali Haydar, Mekteb-i Tıbbiyye-i Mülkiyeden Yanyalı: Hasan Süleyman, Hafız Zeki Ziya. Eyüplü: İmat. G. L. 112 K. Mihailidi. Mikail Aznavuryan. Semyon Le Toledo. 127 T. Y. B. Mekteb-i Hukuktan: 361 Mehmet Emin, Mekteb-i Sultani'den: A. Nazif. H. Avni. 149 Ahmet Rüştü.

448 Hüseyin Sermet. M.Celalettin. Menşe-i Kitab-ı Askeriden: Çemberlitaşlı Ahmet Cemalettin. Mehmet Kemalettin. Kadıköylü Osman Nuri. Çırçırılı Sacit. Koskalı Mehmet Salih. 337 Mahmut Celalettin. Etyemezli Mustafa Atıf. Askeri Rüştiyeleri

Soğuk Çeşme Rüştîyesinden: Aksaraylı Cemil. Kadırgalı Ali. Cağaloğlulu Hüseyin Vasıf. Kabasakallı Osman. Büyük Adalı Mehmet Aziz. Fatihli Mustafa Tahsin. Soğuk Çeşmeli Mehmet Zekaidin. Aksaraylı Şerafettin. Mehmet Münir. Kuruçeşmeli İsmail Cemal. Beylerbeyli Ömer Ferit. Haydarpaşalı Halil Recai Beyazıtlı Ahmet Halit. Büyükadalı Mehmet Aziz. Süleymaniyeli Sait. KapandakikliAbduh. Beykozlu Ali Murat. Tatlı Kuyulu Ömer. Küçükpazarlı İsmail Hakkı. Beykozlu Kazım. Kapandakikli Vehbi. Hacı Kadınlı Mehmet Kemal. Soğukçeşmeli Celaleddin. Konyalı Mehmet Sadık. Gülhane Rüştîyesi'nden 37 Mehmet İhsan. Nevşehirli Mehmet Niyazi. 5 Abdolvahap. Beyazıtlı İsmail Yesar. FiruzagalıSuad. Cağal

6.İLÂVE-İ MA'LUMÂT

NUMRO 24

Oğlulu Avni. Bosnalı Hasan Tahsin. Ayasofyalı Hasan Tahsin. Fuat. Ak Bıyıklı İsa. Koskalı Ata. Talat. Rumeli Hisarlı Seyfettin. Trabzonlu Haşim. Küçük Pazarlı İsmail. Fazlı Paşalı Sami. Yenişehirli Hüseyin Kâmil. Mahmut Paşalı Faik. Bayram Fırınılı Kazım. Galatalı Ali Fuat. Gedikpaşalı Mehmet Asaf. Beyazıtlı Hamit. Kızıltopraklı Sadri. Yerebatanlı Şefik. Sarıyerli İbrahim Ethem. Akbıyıklı Fehmi. Küçük Ayasofyalı Tahir. Milaslı Ahmet Rasim. Hoca Paşalı İbrahim Kemal. Mahmut Paşalı Tevfik. Kavalalı Hasan Avni. Hoca Paşalı İbrahim Ethem. Ali Vahit. Alaiyeli Mustafa Tayyar. Yenişehirli Ahmet Rasim. Koskalı İhsan. Mahmut Kemal. Sultan Mahmut Türbeli Ahmet. Veznecilerli Mustafa. Galatalı Tahir. İshak Paşalı Hami. Dizdariyeli Muhtar. Ahurkapulu Osman. Süleymaniyeli Cevdet. 39 Cemil. Aksaraylı Osman. Fatih Rüştîyesinden Ali. Destgâhcıların Ali Cevdet. Üsküplü Şükrü. Yenişehirli Ali Ruhi. Hırka-i Şerifli Ömer. Taşkasaplı Osman Hakkı. Yenihamamlı Lütü. Vefalı Mehmet Muammer. Zeyrekli Ali Kazım. 18 Fethi. Vefalı Raif. Yenihamamlı Hayrettin. Hırka-İ Şerifli Mehmet Rıfat. 23 Mehmet Vehbi. Edirnekapılı İsmail Hayri. 120 Mehmet Şükrü. Kapandakikli Ahmet. 108 Mehmet Hamdi. Kocamustafapaşa Rüştîyesi'nden Ali Paşalı Ömer Faruk. Etyemezli Rahmi. Sultan Çeşmeli C. Ziya. Selahattin. Tevfik. Yüksekaldırımılı Fazıl. Karagümrüklü Hakkı. Akarcalı Muhip. Beşiktaş Rüştîyesinden Beşiktaşlı Burhanettin. Debreli Mustafa. Karahisarlı Hakkı. 7 Mehmet Murat. Kabataşlı Mehmet Zeki. Tophaneli Eyüp. Beşiktaşlı Ali Sadrettin. Ayazpaşalı Ata. Maçkalı Kazım. Nişantaşlı Hasan Tahsin. Cihangirli Mehmet Cevdet. Cihangirli Ahmet.

Tophaneli Alaaddin. Cihangirli İhsan. Valide Çeşmeli Hakkı. Fındıklılı Mehmet Rıfat. İsmail Hami. Nişantaşlı Süleyman Sudi. Ortaköylü İbrahim. Yenimahalleli Nusret. Hasfırınlı Mehmet Kemalettin. Şişlili Bahaeddin. Beşiktaşlı Re'fet Maçkalı Mustafa Sabri Yenimahalleli Halil. Tophaneli Eyüp Sabri. Fındıklılı Sadettin Mehmet Şerif. ToptaşRüştiyesi'nden A. Safder. 231 Vasıf. 390 Ali Faik. 222 Hayrettin 237 Mehmet Emin. 13 H. Abdi. 43 Sabri. 150 Mehmet Kenan. 146 Mehmet Halit. 161 Ahmet Cemil. 51 Ahmet Nazmi. 344 Cemal. 352 Feridun. 340 Cemil. Üsküdar Rüştiyesinden 94 Kemalettin Şami. Eyüp Rüştiyesinden Müftü Hamamlı Ahmet Nihat.M. Reşat. 67 İrfan. 36 Süleyman. Ahmet Sabri. 14 Hasan Talat. 336 Mehmet Haşim. Otakçılarlı Mehmet Şerafettin. Kesmekayalı Mehmet Rasim. Alibeyköylü Hasan Basri. Kalenderhaneli Mehmet Hüseyin. Halıcıoğlulu Ali Enver. 18 Mehmet Necip. Mustafa Refik. Baytar ve Eczacı Rüştiyesinden 5596 Kemal. Çanakkaleli Mehmet. Mazhar. Hasan Naci. Valide Çeşmeli Ahmet Hilmi. Rüştiye-i Bahriye'den Dibağ Yunuslu Osman Nuri. Kızıltopraklı Ali Mahir. Mülkiye Rüştiyeleri Mahmudiye Merkez Rüştiyesinden Kadri. 10 Ziya 33 İbrahim Mükerrrem, Fatih Rüştiyesinden 16 Ahmet Ziya, Dibağ Yunuslu Hasan. Mehmet Cemil, Bıçakçılı İsmail. Kemal, Haydarlı Hasan Tahsin, 7 Hafız Şakir, Beşiktaş Rüştiyesinden Ali Rıza, Ayasofya Rüştiyesinden Ali Cemal, Halil, 6 Kadri, Davut Paşa Rüştiyesinden 32 Süleyman, 312 Şemsettin, 69 Cemal, 132 Mahmut, 95 Hikmet, 140 Osman Nuri, Aksaraylı Mustafa Suphi, Dar'ü'talimden 20 İbrahim Ethem, Dar'ü'tahsilden 80 Kadri, 64 Nuri, Beşiktaş'ta Mekteb-i Hamidiye'den 1 Muhiddin, 839 M. Sâfeddin, 342 Mustafa Seyfettin, Numune-i Terakkiden 442 Ahmet, 477 Hamit, 322 Edip, 439 Asaf. 499 Mehmet Vasfi. 253 İbrahim Halil. 200 Mustafa Hasip. 413 Hilmi. 566 Hasan. 412 İsmail Hakkı. 243 Tevfik. 241 Cevat. 384 Feridun. 104 Hamdi. 125 Cemil. 315 Mustafa Ferit. 224 M. Sadrettin. 236 Ahmet İrfani. 81 Raif. 83 Ziya. 82 Hasan Tahsin. 71 Ali Suat. 10 Abdurrahman. 99 Salih Muzaffer. 319 Halit. 80 Yaver. 50 Ali Fehmi. 482 Bahattin. 79 Mehmet Ali. 405 Mehmet Reşat. 211 Haydar. 44 Nazif. 266 Mehmet Halit. 20 Bekir Sami. Burhan-ı Terakkiden 449 Mehmet Fazıl. 287 Talat. 220 Mustafa Bedri. 27 Fuat. 203 Hafız Mahmut Nedim. 11 Tevfik. 199 Kemal. 255 Ali Rıza. 6 Semih. 49 Mehmet Bedri. 293 M. Reşat. 217 Mehmet Şefik. 206 Reşit. 127 Kâmil. 89 Necip. 347 Halit 15 Bekir, 70 Mehmet. 66 Ahmet Refik. 156 Mazhar. 139. Muzaffer. Medrese-i Edebiyeden 49 Süleyman Rıfat. Mustafa Hami. 93 Mehmet Sabri. 44 Sa'dah. 28 Emin Sami. Ravza-i Terakkiden 108 Abdülvahid. Necmettin. 170 Fuat.

514 Süleyman 69 Osman Kemal. 415 Sabih. Şems'ül Maariften 36 Sezai. MakriköyündeMekteb-i Hamididen. 13 Suat Dar'ülfeyz-i HamididenDibağ Yunuslu Mustafa Sabri. Mekteb-i Osmaniden 16 Faik. 153 Hakkı 85 Celal. Mekteb-i Feyziyeden 36 Şerafettin. Şems'ülMekatipten 223 Mehmet Hulusi. 120 Hüseyin. 122 Ekrem. 20 Yahya. Mezunlarından Mehmet Rüştü. Erenköyü'ndeMekteb-i Latiften 85 Re'fet (Telgrafla bildirmiştir) Amca Hüseyin Paşa Mektebinden 40 Rüştü. Mekteb-i Nadireden 107 Mazhar Efendiler.

TAŞRADAN ÇÖZEREK MEKTUPLA CEVAP VERENLER:

Edirne'de Mekteb-i İdadi-i Askeri Eczacısı Mehmet Muhittin. CesezMustafapaşadan Mirliva İsmail Paşazade Mehmet Medhet. Selanik'te Mekteb-i Numune-İ Terakki Şakirdanından Hasan Tahsin. Edirne'de Akil Paşazade Selim. İdadi-i Mülkî Talebesinden 28 Arif. Hüseyin Fuat. Numune-İ Terakkiden 57 Ali Reşat.

ÖNCEKİ SAYIMIZDAKİ BİLMECEYİ ÇÖZEREK TAŞRADAN BİLDİRENLER:

Manisa Lisesinden 4 Ali Ziya. Somalızade Mehmet Kâmil. Bergama Nahiyesi Müdürü Abdülaziz Efendi'nin Mahdumu Mehmet Hilmi. Manastır İdadi-i Askerisinden Yanyalı Rıza.

MA'LUMÂT'IN MAKİNEYE VERİLECEĞİ SIRADA ULAŞAN CEVAPLAR:

Cağaloğlu'nda Müzeyyen. Edremit'te Naci Efendi Kerimesi Servet. Beşiktaş İnas Rüştüyesinde 268 Muzaffer. Mezunelerinden F. Pakize. Fatih Rüştüyesi Mezunelerinden F. Dil Mekteb-i Hamidi Muallimelerinden Saadet. Sermualimesi Emine. Cihangirli F. Emsal. Sirkeci'de Mihricihan. Dar MuallimattanBeycan. Beşiktaş Rüştüyesinde Adeviye. Dar'ülmuallimatMezunelerinden F. Sabire. B. Tali'a. Numune-i Terakki Mezunelerinden Fatma Makbule. Fatma Mergube. Bebek'te M. Samiha. A'şâr ve Rüşumat Müdürü Nuri Bey Kerimesi Fatma. Ayşe. Mekteb-i Hamididen Naile. 691 Hafize. Mezunelerinden Naciye. Beşiktaş Rüştüyesi'nden 4 Latife. 7 İkbal. Hafız Paşa'da H. Nadire. Mirgün Mektebi Mezunelerinden Nebile. Maarif Nezareti Mektubi Kalemî Ketebesinden Mehmet Nuri. Mukayyadı Talat. Hariciye Kalemî Hülâfasından Hüsamettin. Beyoğlu Birinci Hukuk Ketebesinden Talat. Hâssa Levazım Üçüncü

Şubesinde Selahattin. Levazımat-I Umumiye İkinci Şubesinde Raif. Dördüncü Şubesinde Avni. Numune Topçu Alayı Mülazımlarından Fahri Rıza. Rüsumat Emaneti Sicil Ahval-i Kalemî Hulefasından Selahattin. Bekir Naci Efendizade Mehmet Şevket. Sabri Beyzade Ali Nihat. Silivri Nâibi İsmet Bey. Hafidi Abdur Refet. Beşiktaşlı İzzet. Çağaloğlu'nda Mahmut Ekrem. Fatihli H.M. İhsan. Midilli'de Vasıf. Türk Kütüphanesi Sahibi Hafız Mehmet Emin. Üsküdarlı Ahmet Remzi. Maiyet-İ SeniyeTüfengi Bölüğü Çavuşanından Mehmet İsmail. Mekteb-i Bahriyeden Tophaneli Mustafa Şerif. Hırka-i Şerifli Hamdi. 572 Mehmet Emin. Nuruosmaniyeli Hüseyin Hüsnü. 216 Mehmet Nuri. Üsküdarlı Mehmet Tahir. Haddehaneden 188 Ali Rıza. Tıbbiye-İ Mülkiyeden 512 Mithat İsmail. Soğukçeşme Askeri Rüştîyesinden 38 Kemalettin. Süleymaniyeli Mahmut Nedim. Beşiktaş Rüştîyesi'ndenİyazpaşalı Tahir Hamdi. Kuruçeşmeli İsmail Hakkı. Eyüp Rüştîyesi'nden Süleymaniyeli Mustafa Sezai. Sütüceli Ali Zeynel Abidin. Beşiktaş'ta Mekteb-i Hamididen 137 İsmail Hakkı. Şükrü. 848 İsmail Hakkı. Bürhan-ı Terakkiden 531 Mehmet Alaaddin. 277 Ekrem. 127 Kâmil Ravza-ı Terakkiden 339

7.İLÂVE-İ MA'LUMÂT

NUMARA 24

Hasan Şükrü. ToptaşRüştîyesi'nden 409 Mehmet Lütfü. Şems'ül Maariften 3 Mehmet Sait. Mirgün Rüştîyesinde Fuat. 64 Ferit Sarıyer'de Mehmet Beyzade İhsan. Memduh. Karahisar SahibdeOhanisDünkiyan İzmir'de “Ahenk” İdaresinden Sava. Manisa İdaresinden Süreyya, Ali Faik. İzmir Lisesinden Osman Adil. Bursa Reji Muhakemat Kaleminden Mehmet Rami. İdadi-i Mülkisinden Feraizcizade Mehmet Refet. Mustafa Şevki, Bursa Duyun-ı Umumiye Bakanlığı yazışmaları yapan Sermüsevvidi Mehmet Rasim Belediye Muhasebesinden Mehmet Emin. Sirkeci Yıldız Kırathanesi kiracısı Hırsto, Eyüp Rüştîyesi'nden Tevfik, Üsküp Redif Fırkasında Başçavuş Yusuf Ziya Efendilerdir.

YİRMİ İKİNCİ NÜSHAMIZDAKİ BİLMECELERİ ÇÖZENLER:

(42) Saz (43) Balo (44) Havagazı Cümlesini Doğru Olarak çözenler: Harbiye-i Şahane Askeri okulundan: 165 Behçet, 87 Zeki, Soğukçeşme Askeri Ortaokulundan: Lalelili Nizamettin,

Yalnız ikisini çözenler: Kız Taşılı: Fatma Şadiye, Fındıklı'da: S, Zafer, Sanayi Mektebinden: Aksaraylı: Hatice, KırkçeşmedeMehpare, Göztepeli: Şekibe, Soğukçeşme Askeri Ortaokulu Dahiliye Teğmeni: Mehmet Alaaddin, Maiyet-i Seniyye-i Hazreti ŞehriyariTüfengi Bölüğü Çavuşlarından: Mehmet İsmail, Alaaddin, Süleymaniyeli Küçük Tahir, İsmail Hakkı, Selanikli Hikmet, Mehmet Niyazi, A. Abdülhak, M. Halet, Hacı Hüseyin Paşazade: Mustafa Tahsin, Asma altı Tüccarından: Nuri, Askeri Lisesinden: 4427 M. Nazif, 4417 Ahmet Rıza, Rum Mehmet Paşalı: Mustafa Sami, Mühendishane-i Berri-i Hümayun Askeri Lisesinden: Hüseyin Cevdet, 2711 Selahattin, Tıbbiye-i Şahane Lisesinden: Dibağlı Hasan, Mekteb-i Bahriye-i Şahaneden: Kasımpaşalı: Yakup, Haddehaneden: Mehmet Tevfik Abdi, 213 Ferit, 297 Mehmet Abdi, 316 Ahmet Rıfat, 414 Mazhar Şaban, 471 Mazlum Şevki, 467 Ali Rıza, 58 Salih Osman, Mülkiye-i Şahaneden: Mehmet Servet, İdadisinden 112 Mehmet Adil, 565 Hasan Mithat, 78 M. Nuri, 501 Abduh Halis, Mülkiye Baytar Mektebinden: İbrahim Fevzi, Mekteb-i Hukuktan: M. A. T., Tıbbiye-i Mülkiyeden: Zağralı Şefik, Askeri Rüştîyeleri: Soğukçeşmeden: Aksaraylı: Mehmet Celalettin, Giritli: Mehmet Ali, 33 Sadettin, Süleymaniyeli Abdurrahman, Nuru Osmaniyeli: Tevfik, Koskalı: Fuat, Kadırgalı: Ali, Haydarpaşalı: Ahmet Cihan, Beykozlu: İbrahim, Ali Murat, Küçükpazarlı: Mehmet Sadık, Galatalı İbrahim, Aksaraylı: Mehmet Münir, Kadıköylü: Hasan Fehmi, Kırkçeşmeli: İsmail Cemal, Kasımpaşalı Hayri, Süleymaniyeli: Mahmut Nedim, Küçük Pazarlı: İsmail Hakkı, Ali, Kanlıcalı: Kadri, Eyüplü İhsan, Recai, Süleymaniyeli: Osman Ziya, Şehzadebaşılı Kenan, Mehmet Zekavüddin, Aksaraylı Abdulhadi. Beşiktaş Rüştîyesinden: Mahmut, Beşiktaşlı: Hasan Tahsin, Maçkalı: Kazım, Fındıklılı: Mehmet Sadettin, Ayazpaşalı Ali Rıza, Kızgancılı: Ahmet Cevat, Fındıklılı: Feyzi, Cihangirli İhsan, Ortaköylü: İbrahim, Nişantaşılı Südi, Fındıklı: İsmail Sadettin, Nişantaşılı: Mehmet Hilmi, Yenimahalleli Nusret, Firuzağalı Ahmet Kazım, Tophaneli: Tevfik, Cihangirli Mehmet Cevdet, Beşiktaşlı: Ali Sadrettin, Fındıklılı: Vehbi, Yenimahalleli Lütfü, Tophaneli Alaaddin, Serçavuş: Mehmet Rıfat, İhlamurlu: Hüsamettin, Numune-i Terakkiden: Süleymaniyeli: İbrahim Hilmi, 566 Hasan, 266 Mehmet Halet.

TAŞRADAN CEVAP VERENLER:

Edirne'den Binbaşı Nuri Bey'in Kızı: İsmet Hanım (tamamını çözerek ne kadar zeki olduğunu ortaya koymuştur.) Mekteb-i İdadi Eczacısı Mehmet Fahrettin Efendi (Yalnız yenisini çözmüştür).

Önceki sayılarımızdaki bilmeceleeri çözerek taşradan cevap verenler (isimleri bu kuraya eklenmiştir.) Ayvalık'tan: Mahkeme-i Bidayet Baş Kâtibi: Tevfik, Bursa Mekteb-i İdadisinden: 120 Hüseyin Hüsnü, Selanik'ten: Halil Ethem, İzmir Rüştîyesinden: 120 Hakkı, 11 Mustafa, 504 Faik, 510 Kadri, 405 İsmail Rahmi, Şubesinde: 208 Hamdi, Halep Muhasebe-i Vilayeti Hülafasından: Emirzade M. Bahaeddin Efendiler.

BİLMECE

(45) Nedir o gönüldeki iki kalbi bir diğerine bağlamak için aracılık eder. Kucağında naz seven göz nurunu her taraftan kucaklar. Saçları dökülse güzelliğini kaybeder. Cisimlerden kopup gelen aydınlık billurlarına çarpmadıkça faaliyetini gösteremez. Nezaketi her şeyden fazla ve sevda güneşi eşsizdir. Daima uzaktan seyretmeyi sever. Yakınına gelen en sevdiği bir şey olsa nefret eder.

(46) Büyük şehirlerden birinin ismidir. İlk harfinin çıkarılmasıyla vücudun organlarından biri. Son harfinin çıkarılmasıyla madenlerden biri olur. Çözene 1000 sayfalık ve iki ciltten ibaret büyük resimli bir romanı çırdaki Mehmet Efendizade Hasan Hüsnü Efendi hediye olarak verecektir.

ÖZEL UYARI

Bazıları tarafından bilmece çözümlerine dair gönderilen mektuplara, beş on isim birden yazılmakta veya bir zarf içinden beş altı kâğıt çıkmaktadır. Bundan sonra herkesin ayrı ayrı olarak göndermelerini ve aksi halde kabul olunamayacağı konusunda uyarıyoruz. Bu şekli, altı parçadan oluşan düzgün bir şekil haline getiriniz. Yapana güzel bir hediye verilecektir.

(Müdür ve yazar: Mehmet Tahir)

2. BÖLÜM: METİNDE NOTASI YAYINLANMIŞ BESTEKARLAR

Madmozel Loret Rozet'in ve Mösyö Toni Gruk'un hayatı hakkında herhangi bir kaynağa ulaşılammıştır.

2.1. Merkel Efendi

Hacı Merkel Efendi 1920 yılında doğmuş Ermeni asıllı Türk müzisyenidir. Yılmaz Öztuna'dan ulaştığımız kaynaklara göre Merkel Efendi aynı zamanda Melik Efendi ismi ile de anılmaktadır. Hampartzum Çerçiyân'ın talebesi olmuştur. Mısırda vefat etmiştir. Bestelediği 13 eser içerisinde en meşhurları bunlardır: Hüzzam Yürük Aksak (Hele ol dilber-i ra'na arada bir çakıyor), Hüseyini Yürük Aksak (Tenhâda bulsam yârî), İsfahân Yürük Aksak (Gözgöz- oldûsînemê hep yâreler, “Of” terennümlü) (Öztuna,1990, s.43).

2.2. Hacı Emin Bey

Hacı Emin Bey 22.10.1845 yılında Beylerbeyinde dünyaya gelmiştir. O Muzıka-yı Hümâyûn'un şeflerinden olan Callisto Guatelli'nin talebesi olmuş burada Batı ve Türk mûsikîlerini öğrenmiştir. Daha sonrasında mûsikî tahsilini bitirip bir süre hacı olarak ticaretle meşgul olmuştur. Ticaretle uğraşmasına rağmen mûsikîyi ihmal etmemiş hatta ilk eserlerini nota ile çalışan kişi olmuştur. 1873 yılında Matbaa-i Osmaniye ile ortak matbaa kurmuş notaya aldığı eserleri orada yayınlattır. Bu durumdan kaynaklanarak ismi tarihe Nota Muallimi Hacı Emin Bey olarak geçmiştir. Mehmet Tahir ve Artin'in 1894 yılında İstanbul'da çıkardığı Ma'lûmât dergisinin ek olan notalarının da oyma resim, şekil yazı halinde çıkarılmış metal kalıbını hazırlamıştır. Araştırmalara göre Hacı Emin Bey'in Ma'lûmât Gazetesi'nin eklerinde 200'e yakın eser yayınlanmış lakin kaynaklarda 77 adet tespit edilmiştir. Yayına çıkan eserlerinin çoğunu Osman Efendi, Callisto Guatelli, Melik Efendi, Faik Daim Bey, Zâti Bey vb. armonize etmiştir. Bu eserlerin bazıları Aleksan Efendi ve Kanuni Ethem Efendi tarafından notaya alınmıştır. Hacı Emin Bey peşrev, saz semaisi vb. eserler bestelediği gibi mazurka, vals, marş, piyano için eserlerinde müellifi olmuştur. Hacı Emin Bey'in elli üç eser bestelemiş olup sekiz tanesi hariç diğerleri temin edilip belgelenmiştir.

Nota Muallimi Hacı Emin Bey'in bestelerinin çoğunun T.R.T. repertuarında olmadığı da belirlendi. 1902 yılında İstanbul'da vefat etmiştir (Hepgür, 1995, s.9-10).

2.3. Haşim Bey

Haşim Bey 1815 yılında Sarıgözel’de dünyaya gelmiştir. O zamanın en büyük bestekârı, mûsikî hocası ve hanendeliği ile sayılıp seçilen şahsiyetlerden olmuştur. 80 civarında âyin, beste, semâi, şarkı ve köçekçe formlarında eserler yazmıştır. 66 eseri ise şarkı formunda bestelenmiştir. Eserleri içerisinde tanınmış olanlar bunlardır: Mihr-i lutfundan edip baht-ı siyâhımahz-ı nûr” mısrası ile başlayan şedd-i araban şarkısı ile, “Nimet-i vaslın için ey gonca leb” mısrası ile başlayan Bayatî-Araban şarkısı. İki Mevlevî âyini bestelemiş olup bunları Sûzinak ve Şehnaz makamlarında yazmıştır. Bestelemiş olduğu ilk ayini Beşiktaş Mevlevîhânesi’nde okunmuştur ve diğer âyini kaybolmuştur. Ahmed Celâleddin Dede’nin anlattığına göre, Hâşim Bey’in geleneğe aykırı olarak güftesini Beşiktaş Mevlevîhânesi şeyhi Hasan Nazif Dede’nin şiirlerinden seçtiği eserinin mevlevîhânelerde okunması Konya Çelebisi Said Hemdem tarafından yasaklanmıştır. Aynı zamanda Said Çelebi, böyle bir âyinin okunmasına müsaade ettiği için Beşiktaş Mevlevîhânesi şeyhi Nazif Dede’ye bir tekdîrname göndermiştir. Hâşim Bey, aslında bir güfte mecmuası olmakla birlikte bazı nazarî bilgilerin de yer aldığı bir mûsikî mecmuası düzenlemiştir. Eserin *Mecmûa-i Kârâhâ ve Nakşhâ ve Şarkıyyât* adıyla yapılan ilk neşri (İstanbul 1269) Sultan Abdülaziz’e sunulmuştur. Kısa bir mukaddimenin ardından eserler, klasik güfte mecmualarındaki tertip gözetilerek her makama ait “fasıl” adlı müstakil bölümler halinde kaydedilmiştir ve her bölümde büyük formdan küçüğüne doğru bir sıralama yapılmıştır. Eser yazılırken Abdülbâki Nâsır Dede’nin *Tedkîk u Tahkîk*’inden de istifade edilmiştir. Kitabın *Hâşim Bey Mecmuası* adıyla anılan ikinci baskısı (İstanbul 1280) ilk neşre göre muhteva bakımından daha zengindir.

Hâşim Bey öğretmenlik zamanında birçok yetenekli ve Türk mûsikisinde öz sözünü söylemiştir ve talebeler yetiştirmiştir. Bunlar arasında Hacı Fâik Bey, Hacı Ârif Bey, Ekmekçi Bağdasar Ağa, BolâhenkNûri Bey, Üsküdarlı Neyzen Sâlim Bey ve Karantinacı İsmâil Bey en meşhurlarıdır (Özcan, 1997, s.407- 408).

2.4. DikranÇuhacıyan

Dikran Çuhacıyan Ermeni asıllı olup 1837 yılında İstanbul’da doğmuştur. İtalyan Manzoni’den müzik dersleri almıştır. Avrupa’nın klasik formlarını Doğu’nun müzik yapısı ve motifleri ile birleştiren ilk Doğulu besteci olarak adını tarihe yazmıştır. İstanbul’a döndükten sonra “Kınar” adlı Ermenice bir müzik dergisi ve aynı isimde bir

müzik derneği kurmuştur. O marş, orkestra, koro parçalarının müellifi olmuştur. XIX. yüzyılın ortalarından başlayarak günümüze kadar gelen operet türünün ilk yerli bestecisi olmuştur. İlk yazdığı opera “ArşakII” olmuş izleyiciler tarafından sevilmiş lakin politik sebeplerden kaynaklı yasaklanmıştır. Çuhacıyan daha sonrasında operanın bazı bölümlerini çıkarmış ismini “Olympia” olarak değiştirip Naum Tiyatrosu’nda sahneye çıkarmıştır. Dikran Çuhacıyan’ın ilk Türkçe bestelediği eseri “Arif’in Hilesi” olmuştur. Araştırmalara göre sadece 7 bestesinde Türk mûsikî makamlarını çok fazla kullanmıştır. Bestelediği eserlerden çoksesli Çargâh Marş, Zemire adlı operası, romansları, fantazyalar, bale ve oyun müziklerin vb. Çuhacıyan Türkiye’de müzikli sahne sanatlarının inkişafında, sevilmesinde çok büyük emekleri olmuş bestecilerden birincisidir. Bundan kaynaklı olarak Türkiye’nin ilk operet ve opera formunda yazan bestecisi olmuştur. Çuhacıyan’ın son müzikli sahne eseri ise, hayatının son döneminde Abdülhak Hamit’in Duhter-i Hindu’sundan esinlenerek yazdığı “İndiana” adlı operasıdır. Dikran Çuhacıyan, 21 Mart 1898 yılında yüzündeki kanserli bir tümör yüzünden, yoksulluk içinde ölmüştür. Mezarı İzmir’de, daha sonra fuar alanı haline getirilen Ermeni mezarlığındaydı, fakat bugün, bu mezar maalesef kayıptır (Karadağlı,2006, s.60-69).

2.5. Rıza Efendi

Rıza Efendi 1855 yılında İstanbul’da dünyaya gelmiştir. Zamanının en iyi Neyzen üstatlarından biri olmuştur. Aynı zamanda Türk mûsikînin maharetli bestekar ve sanatçısı olarak tanınmıştır. Hakkâk Misli Efendi’den 18 yaşında Ney öğrenmiştir ve çok iyi ney, girift ve nısfıye çalmıştır. Vefa’da oturduğu için o semtte lakap olarak Neyzen Vefalı Ali lakabını götürmüştür. 41’e yakın eserin müellifi olmuştur. Arapçayı iyi bir şekilde öğrenmiştir. 1923 yılında Göztepe’de vefat etmiştir. (Öztuna,1990, s.229).

2.6. Hristo Efendi

Bu Rum asıllı sanatkârın asıl adı Hristaki Kiryazis olmuştur. Doğum tarihi bilinmemektedir. Hristo Efendi hanendelik ve bestekârlık yapmıştır ve büyük başarılar kazanmıştır. Batı ve Hamparsum notalarını çok iyi öğrenmiştir. Şarkı repertuarımızda otuz iki eseri bulunmaktadır. Şevkefza makamından “Cihan leyl ü nehar ağlar”, Segâh

makamından “Suy-i Kağıthane’de Mecnun misal”, Kürdilihicazkar makamından “Gidelim Göksu’ya bir alem-i ab eyleyelim”, Suzinak makamından “Ey nice dağlar başında böyle efgan edeyim” güfteli eserleri seçkin birer örnek teşkil etmektedir. Üç kardeşin yanında yetişen ve onlara bir minnet borcu ile bağlı olan Kemençeci Vasil, ölünceye kadar Hristo’yu da yanından ayırmamıştır. Vasil’in 1907 yılında ölümünden sonra, büyük bir yoksulluk içinde kalan Hristo, ailevi sebeplerin de eklenmesiyle 1914 yılında evinin penceresinden atlayarak intihar etmiştir (Sarıgözoğlu, 2017).

2.7. Burhâneddin Efendi

Burhâneddin Efendi (Şehzade Mehmed 1849-1876) Çok yüksek müzikalite sahibi bir piyano virtüözü ve pek mahir bir viyolonselolist olmuştur. Birçok bestesi bulunmaktadır (Öztuna, 1990, s.163-164).

2.8. Civan Ağa

Civan ağa 1910? Rum asıllı şarkı bestekârı ve bilhassa köçekçe takımlarının ünlü sazandelerinden biri olmuştur. Elimizde 21 şarkısı vardır. En ünlü eseri- bilhassa aranağmesi çok tutulan Nihavend şarkısı olmuştur (Öztuna,1990, s.185).

2.9. Hacı Ârif Bey

Hacı Ârif Bey 1831 yılında İstanbul Eyüp’te doğmuştur. Hacı Ârif Bey sesinin güzelliği, müziğe olan mahareti ile her zaman seçilmiş ve sevilen bestecilerden olmuştur. İlk mûsikî derslerini komşusu Şâhinbeyzâde Mehmed Bey’den almıştır. Mehmed Bey müziğe karşı ilgisini ve yeteneğini dikkate alarak Hacı Ârif Bey’i Muzıkay-ı Hümâyûn’a kaydettirmiştir. Araştırmalara göre Hacı Ârif Bey hayatı boyunca hiçbir nota öğrenmemesine rağmen Hamâmîzâde İsmâil Dede’den sonra XIX. yüzyılın en büyük, dahi bestecilerinden biri olmuştur. Çok hızlı bir şekilde besteler yazdığı söylenilmektedir. Ezberi çok kuvvetli olduğu söylenen Hacı Ârif Bey Türk mûsikîsinin önde gelen hanendelerinden olmuştur. Arif Bey 1920 yılında İstanbul’da Mecnûa-i Ârifîadlı bir güfte mecmuası hazırlamıştır. Bestekâr Türk mûsikîsinde “neo-klasik” ve “romantik” formlarının önemli kurucularından biri olmuştur. Öğretmenliği ile seçilen Arif Bey’in öğrencilerinden: Kanûnî Mehmed Bey, Mustafa Servet Efendi, Santûrî Edhem Efendi, Leon Hancıyan, Giriftzen Âsım Bey ve Lemi Atlı vb. söyleye biliriz.

Birkaç eserin güftesini yazan Hacı Ârif Bey'in 1000'e yakın aşkın şarkısı, 100'e yakın ilahi ve farklı formlarda eserler bestelemiştir. Lakin bestelediği eserlerin birçok kısmı notasızlık yüzünden unutulmuştur. Kürdili-Hicazkâr makamındaki, “Gurûb etti güneş dünyâ karardı” mısrası ile başlayan şarkısını besteledikten kısa bir süre sonra 28 Haziran 1885 tarihinde Muzıka-yi Hümâyûn'daki odasında vefat etmiştir ve Beşiktaş'ta Yahyâ Efendi Dergâhı'nın hazîresine defnedilmiştir (Sezgin,1996, s.440-442).

2.10. Osman Zeki Üngör

Osman Zeki Üngör 1880 yılında İstanbul'da dünyaya gelmiştir. İstiklal Marşı'nın bestecisi, orkestra şefi ve solist kemancı olarak ün kazanmıştır. Beşiktaş Askeri Rüşdiye'sinde okuyup, Muzıka-yi Hümâyûn'a 11 yaşında kaydolmuştur. Sultan II. Abdülhamid yeteneğini gördüğü için tahsiline dikkat etmiştir. İyi hocalardan eğitim aldıktan sonra Türk konser kemancısı olarak tanınmıştır. Daha sonrasında Opera Orkestrası'na başkemancı olarak tayin edilmiştir. Padişah icra ettiği eserleri beğenerek Osman Zeki Bey'i binbaşırütbesine uygun görmüştür. Daha sonrasında Saray Orkestrası'nda baş kemancı olarak çalışmıştır ve ilk kez Türk Orkestrası ile Avrupa'da geçirilen konsere katılmıştır. Orada icra ettiği eserlerden: Beethoven'in 3. Senfonisi Eroica vb. eserleri seslendirmiştir. Aynı zamanda öğretmenliği ile sevilen Osman Zeki Üngör İstanbul erkek Muallim Mektebi'nde müzik öğretmenliği yapmıştır. Daha sonrasında Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nda başkanlık ve aynı zamanda Müzik Öğretmen Okulunun müdürlüğünü yapmıştır. OsmanZeki Üngör'ün eserlerinden: Asâkir-i Şahane Marşı (çoksesli), Hamidiye Marşı (Şeh-i âlem, meh-i Enver Hünkarım sensin), İlim Marşı, Azm-ü Ümid Marşı, Çocuk Marşı, Kız Liseleri Marşı vb. bestelemiştir. Aynı zamanda kendisinin müellifi olduğu kitapları vardır. “Çocuklara Teganni Dersleri” adlı kitabı buna misaldir. 1934 yılında emekliye ayrılarak İstanbul'a dönmüştür ve Moda'daki evine çekilmiştir.1958 yılında vefat etmiştir ve cenazesinde özel izinle İstiklal Marşı çalınmıştır (Koçak, 2007, s.140-146).

2.11. Devlet Efendi

Devlet Efendi (Piyanist Muallim 1920?). Piyanist ve Piyano öğretmeni Ayşe Sultan'ın talebesi olmuştur. Devlet Efendi'nin bestelediği şarkılardan: Hüzzam Aksak

(Buşebmahrûm-i hâb oldum, banââh- î melâl etme) ve Nihavend Aksak (Hayli dem oldu perestîş ettiğim pünhândı) adlarını söyleyebiliriz (Öztuna, 1990, s.220).

2.12. Ali Rıfat Çağatay Bey

Ali Rıfat Çağatay Bey 1867 yılında İstanbul'da doğmuştur. Ali Rıfat Bey yaptığı çalışmaları insanlara yaymak için Şark Mûsikî Cemiyeti'ni yaratıp başkanlığını yapmıştır. Muallimlik yaparak talebeler yetiştirmiştir. Türk mûsikîsine bağlı Batı müziğinden faydalanarak çoksesli ve koro çalışmaları yaparak önde sayılan bestekârlardan biri olmuştur. Eserlerini bestelerken geçmişi örnek almamıştır ve kendi yeteneğinden faydalanarak eserler bestelemiştir. Bu da onu günümüzde akademik çalışılmalarda önemli yere sahip olduğunu göstermektedir. Ali Rıfat Bey çok iyi bir udçalan bestecilerden biri olmuştur, aynı zamanda tanbur ve kemençe icra etmiştir. Yazdığı eserlerde Batı müziğinin izleri olmasına rağmen daha çok Türk mûsikîsi özelliklerini taşımaktadır. Sesi güzel olan Rıfat Bey operet, marş, taksim, medhal, peşrev, saz semâisi, beste, yürük semâi, şarkı, türkû ve ilâhi gibi çeşitli formlarda eserler bestelemiştir. Sözleri Mehmed Âkif Ersoy'a ait olan İstiklâl Marşı 1924-1930 yıllarında Rıfat Bey tarafından acem-aşiran makamındaki bestesiyle okuyup çalınmıştır. Ali Rıfat Bey sabırlı, kararlı, çalışkan ve devamlı bir çalışma temposuyla İstanbul Belediye Konservatuvarı'nda Rauf Yektâ Bey, Ahmet Ersoy ve Suphi Ezgi ile beraber yaptığı çalışmalar sonucu birçok dinî ve din dışı mûsikî eserinin unutulmaktan kurtararak yeniden Türk mûsikîsi repertuvarına kazandırılmasında büyük emeği geçmiştir. Mûsikîyle ilgili makaleleri arasında "Fenn-i Mûsikî Nazariyatı" adlı makale serisi, haftalık *Ma'lûmât* mecmuasının 1-7, 9-11, 13, 14, 16, 20, 21, 23 ve 28. sayılarında dizi şeklinde yayınlanmıştır. Ali Rıfat Bey'in Türk mûsikîsinin usul, makam ve üslûp olarak bütün inceliklerine hakkıyla vakıf olduğu klasik tavırda bestelediği eserlerinde açıkça görülmektedir. Günümüze elli altı eseri ulaşmıştır. 3 Mart 1935'te vefat etmiştir (Özcan, 1993, s.167-168).

2.13. İsmail Hakkı Bey

İsmail Hakkı Bey İstanbul'da 1866 yılında Balat'ta Molla Aşkî mahallesinde doğmuştur. Hakkı Bey özellikle bestekârlığı ve hocalığı ile tanınmıştır. Muallim İsmail Hakkı Bey, Latif Ağa'dan Türk mûsikîsi, Zati Bey ve Guatelli Paşa'dan da Batı müziği

öğrenmiştir. Bu eğitim onun çalışmalar yaparak ileri gitmesine ve eserler yazmasına sebep olmuştur. Kendine özgün üslubu ile her zaman seçilmiştir. Eserlerinde hareketli, kendine özgünlüğü ile seçilmiştir. İleri gittiği eserler arasında daha çok “Bülbül” ve “Kaşıkçılar” operetleri ve marşları görülmektedir. 2000-e yakın eserin bestecisi olan İsmail Hakkı Bey neredeyse Türk mûsikîsinin her formunda eserler yazmıştır ve kıymetli sanatkârlardan biri olmuştur. Eserleri hiç zorlanmadan bestelediği aynı zamanda muallimlik yaptığı söylenmektedir. Yılmaz Öztuna’nın verdiği listede bestelediği eserlerin çok kısmı şarkı formunda yazılmıştır. Bestelediği eserlerden “Gülşende yine âh u enîn eyledi bülbül”, “Seni hükm-i ezel âşûb-i devrân etmek istermiş”, “Dücihânın mefhari”, vb yazmıştır. İsmail Hakkı Bey Mehmed Âkif Ersoy’un İstiklâl Marşı’nı rast makamında bestelemiştir. Daha sonrasında aynı makamda birkaç eser bestelemiştir. Bu marşlardan: “Ordu Marşı”, “Tekbir ve Cenk Marşı”, “Mehterhâne-i Hâkânî” vb. İsmâil Hakkı Bey’in el yazısı ile derlediği, defterlerden oluşan nota koleksiyonu ölümünden sonra Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından satın alınmış olup günümüz Türk mûsikîsi repertuvarının önemli kaynakları arasında yer almıştır. Yayınlamaya başladığı eserlerinden ise ancak dört fasikül çıkarabilmiştir (Özcan, 2021, s.101-102).

2.14. Hâfız Sâlis Efendi

1915 yılında doğmuştur. Manisalı ve Tanbûrî Ali Efendi’nin talebesi olmuştur. Şu şarkılar onundur: Bestenigâr Devr-i Hindî (Tezyin Ediyor Gülşeni Şebboy ile Sünbül) ve Suzinak Aksak (Geldiğim Demde Bu Minnet Hâneyé Ben Ağladım) ile Ferahfezâ Aksak Semâî (Ağır Semâî) (Her Dem Cefây-ı Aşk ile Nâlansın Ey Gönül) (Öztuna,1990, s. 260).

3. BÖLÜM: METİNDEKİ ESERLERİN MÜZİKAL OLARAK İNCELENMESİ

	Eser Adı	Bestekarı	Formu	Makamı	Güftesi	Uslû
1	Marş-ı Âli	Dikran Çuhacıyan	Marş			
2	Cânib-i Âlisinden Tanzim Buyrulan Marş-ı Âli Şehzade-i Civanbaht Devletli	Necabetli Burhaneddin Efendi	Marş			
3	Padişahım çok yaşa	Madmozet Loret Rozet	Marş			
4	Mısır Fehametli Devletli Abbas Hilmi Paşa Hazretleri Nâm-î Âlisine Tanzim Kılınan Marştır	Mösyö Toni Gruk	Marş			
5	Şevketinle Padişahım Zevk ve Şevkile Çok Yaşa	Osman Zeki Üngör	Ağır Mazurka			
6	Mûzika-i Hûmayûn Kolağalarından Asâkir-i Şahaneye Yadigâr Olarak Tanzim Ettikleri Marştır	Osman Zeki Üngör	Marş			
7	Âh düşeyim derken eyvah vefalısına	Rıza Efendi	Şarkı	Hicâz	Belirsiz	Ağır Aksak
8	Tarife gelir mi o mehin zülf-ı siyahı	Hacı Ârif Bey	Şarkı	Nihavend	Belirsiz	Sengin Semâî
9	Hayli dem oldu perestiş ettiğim	Devlet Efendi	Şarkı	Nihavend	Belirsiz	Aksak

	pinhandır					
10	Hüsn-i güftarın senin ey Mehlika	Ali Rıfat Bey	Şarkı	Hicâz	Belirsiz	Düyek
11	Seyre çıkmışsın bugün Kağıthane'yi	İsmail Hakkı Bey	Şarkı	Karcıgar	Belirsiz	Evfer
12	Tezyin ediyor gülşeni şebboy ile sünbül	Salis Efendi	Şarkı	Bestenigâr	Belirsiz	Devr-i Hindi
13	Hele Ol Dilber-i ra'na arada bir çakıyor	Merkel Efendi	Şarkı	Hüzzam	Belirsiz	Aksak
14	Gülmek yaraşır gül yüzüne ey gül-i canım	Hacı Emin Bey	Şarkı	Hicazkâr	Belirsiz	Düyek
15	Mecbur oldum ben bir güle	Haşim Bey	Şarkı	Bestenigâr	Cemil	Ağır Aksak
16	Bir gül-i ra'naya gönül bağladım	Hacı Emin Bey	Şarkı	Hüzzam	Belirsiz	Düyek
17	Gidelim Göksuya bir alem-i âb eyleyelim	Hristo Efendi	Şarkı	Hicazkâr	Yahya Kemal Beyatlı	Aksak
18	Bak Şu Güzel Köylüye İşte Bu Kızdır Peri	Rıza Efendi	Şarkı	Hüseyini	Mustafa Nuri Bey	Curcuna
19	Ey dil ne oldun feryat edersin	Civan Ağa	Şarkı	Uşşak	Mehmet Sadi Bey	Curcuna
20	Aman ey yar-i cefa pîşenizar etme beni	Rıza Bey	Şarkı	Beyâtî	Belirsiz	Ağır Aksak
21	Deva yokmuş neden bîmâr-ı aşka	Hacı Ârif Bey	Şarkı	Muhayyer	Belirsiz	Evfer

Tablo 1: 5 Aralık 1895 tarihli İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin İçeriğinde Bulunan Eserler

Kaynak: İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisi*

3.1. Batı Müziğine Dair Eserler

3.1.1. Eser adı: Marş-ı Âli

Bestekârı: Dikran Çuhacıyan

Formu: Marş

Eser Allegro Marciale hızında yazılmıştır. Ölçüsü 2/4 şeklinde gösterilmiştir. Eser (C-dur) gamında yazılmıştır. Eserin ilk ölçüsü gamın dominant (V) sesinden başlıyor ve sonraki ölçüde tonik sese dönüş yapıyor. İkinci satırın birinci ölçüsünde ikinci akor Eksilmiş 5/3 birinci çevrimi t6 akoru gösterilmiştir. Aynı satırın beşinci ölçüsünde Majör 5/3 birinci çevrimi t6 akoru ve subdominant (IV) üç seslisi yazılmıştır. Üçüncü satırın ikinci ölçüsünde D7 akorunun üçüncü dönmesi D2 akoru t6 akoruna çözülmüştür. İkinci sayfanın birinci satırının birinci ölçüsünde Minör 5/3 akoru yazılmıştır. İkinci ölçüde Majör 5/3 ikinci çevrimi t6/4 akoru gösterilmiştir. Üçüncü sayfanın üçüncü satırının ikinci ölçüsünde eskilmiş 5/3 birinci çevrimi t6 çözülmüştür ve tekrar t5/3 dönmüştür. Dördünü sayfanın ikinci satırının üçüncü ölçüsünde D7 akorunun ikinci dönmesi D4/3 akoru yazılmıştır. Eser C-dur üç seslisi ile sonlanmıştır.

Eserde 3 değiştirici işaret kullanılmıştır. Eser eksik ölçü ile başlamıştır. 10 adet ölçüden sonra 4/4 ölçüye çevrilerek yine aynı şekil eksik ölçü ile devam etmiştir. Daha sonrasında eser bitimine kadar ölçüde hiçbir değişiklik olmamıştır, yani 4/4 devam ederek sonlanmıştır. Eserin ilk 10 ölçüsü piyano partisi ile başlayıp daha sonrasında büyük bölüme senfoni şekline geçmektedir. Bir senfoni genellikle dört hareketten oluşmaktadır. Tenor 1, Tenor 2, Sol anahtarı ve Fa anahtarı. Eserde toplam 52 adet ölçü bulunmaktadır. Eserde en uzun nota değeri ikilik nota, en kısa nota değeri ise otuz ikilik nota olarak gösterilmiştir. Eserin sağ elinde genel olarak sekizlik notalar ve oktavlar çoğunluk teşkil etmektedir. Sol elde sekizlik şeklinde yazılmış oktavlar ve onaltılık notalar görülmektedir. Eserin sağ elinde sıralı melodik yapı Sol elinde ise sıralı ve atlamalı melodik yapı yazılmıştır. Eser boyunca “Piano” (p) **nüansı** eserin son ölçüsüne doğru “Forte” (ff) kullanılmaktadır. Eserde dönüş işaretlerinden Senyö ve tekrar yazılmaktadır. Eserin daha dramatik bir etki yaratması için sol elde **Tremolo** ve sağ elde **Grupetto** kullanılmıştır. Eserde aynı sesler üzerinde 6 adet uzatma bağı yazılmıştır. Eser boyunca legato ve staccato tekniği görülmektedir. Eserde ses gücünün gittikçe artacağını gösteren işaret **crescendo** 9 defa, ses gücünün azalacağını gösteren **decrescendo** 18 defa kullanılmıştır. Eser içerisinde ton değişikliği görülmemiştir. En sonda **Puandorg** işareti ile yazılıp sonlanmıştır.

3.1.2. Eser adı: Cânib-i Âlisinden Tanzim Buyrulan Marş-ı Âli Şehzade-i Civanbaht Devletli

Bestekârı: Burhâneddin Efendi

Formu: Marş

Eserin hızı Marş temposunda yazılmıştır. Ölçüsü 2/4 şeklindedir. Eserin ilk bölümü (**D-dur**) gamında yazılmıştır. Esere kısa **Introductioni** le giriş yapılmıştır ve gamın dominant (V) sesinden başlamıştır. Aynı satırın üçüncü ölçüsü D-dur gamının ikinci çevrimit6/4 akoru yazılmıştır. Beşinci ölçü **Marche** bölümüne geçmiştir. Üçüncü satırın beşinci ölçüsü subdominant (IV) akoru ile başlamıştır. Aynı satırın yedinci ölçüsü dominant (V) akoru ile devam etmiştir ve tekrar tonik sese dönmüştür. Eserin bölümleri iki sesli akorlar ve yukarıda belirtilmiş şekilde sonlanmıştır.

Medhal İkinci Trio bölümü (**G-dur**) gamında yazılmıştır. Eserin ilk ölçüsü gamın tonik sesinden başlamıştır. İlk satırın dördüncü ölçüsü G-dur gamının dominant (V) sesinden devam etmiştir. İkinci satırın altıncı ölçüsü subdominant (VI) sesinden kurulmuştur. Minör 5/3 birinci çevrimit6 akoru kullanılmıştır. Beşinci satır altıncı ölçüde dominant (V) akor kullanılmıştır ve tekrar tonik sese dönüş yaparak sonlanmıştır. Genel olarak ikinci bölüm gamın tüm özelliklerini göstermiştir. Eserde toplam her iki bölümde 85 adet ölçü bulunmaktadır. Eserde kullanılan en uzun nota ikilik en kısa nota değeri ise onaltılık notadır. Eserin sağ elinde genel olarak onaltılık notalar ve üçleme çoğunluk teşkil etmektedir. Sol elde sekizlik notalar ve iki sesli, üç sesli akorlar görülmektedir. Eserin sağ elinde sıralı melodik yapı, Sol elde ise akor melodik yapı çoğunluk teşkil etmektedir. Eserin ilk bölümü **Fine** ile sonlanmaktadır. İkinci bölümü ise **D.Cal. Fine** ile yani Kısım-1 hitam-1 medhal'den hitama kadar tekrarlanarak bitmektedir. Eserde **çarpma ve vurgu** işaretleri çoğunluk teşkil etmiştir. Eserde aynı sesler üzerinde 4 adet uzatma bağı kullanılmıştır. Her iki bölümde legato tekniği gösterilmiştir. Eserde ses gücünün azalacağını gösteren **decrescendo** 2 defa kullanılmıştır. Eser içinde ton değişikliği görülmemiştir.

3.1.3. Eser adı: Padişahım Çok Yaşa

Bestekârı: Madmozelloret Rozet

Formu: Marş

Eser üç bölümden ibarettir. **Introduction** ile giriş yapılmıştır ve **(G-dur)** gamında yazılmıştır. Ölçüsü 4/4 şeklindedir. Eser gamın tonik sesi ile başlamıştır. Birinci satırın dördüncü ölçüsünde D7akorunu almıştır. Daha sonraki ölçüde tonik sese dönerek satırın sonuna kadar devam etmiştir. İlk bölümde 6 adet ölçü bulunmaktadır. Her iki elin uzun nota değeri ikilik, en kısa nota değeri sekizlik notadır. Her iki elin ilk ölçüsünde eser üçleme ile başlamıştır. Sağ elde **tril** işareti kullanılmıştır.

Marchebölümü**(G-dur)** gamında yazılmıştır. Ölçüsü 4/4 şeklindedir. İlk ölçü tonik akorlarla başlamıştır. İkinci satırın üçüncü ölçüsünde D6/5 akorunu alarak tekrar tonik sese dönüş yapmıştır. Üçüncü satırın altıncı ölçüsü Minör 5/3 ikinci çevrimi t6/4 geçmiştir. Bölüm bitene kadar yukarıda belirtilmiş akorlar kullanılmıştır. Eserde 32 adet ölçü bulunmaktadır. Her iki elin uzun nota değeri ikilik, en kısa nota değeri sekizlik notadır. Eserin dördüncü satırından sonra ilk bölümünün tekrarı geçmektedir. Dönüş işaretlerinden tekrar ve dolap kullanılmıştır. Daha sonrasında nüans olarak “Piano” (**p**), ve “Forte” (**f**) yazılmıştır. Sağ elde sıralı melodik yapı ve çarpmalar çoğunluk teşkil etmektedir. Sol elde ise akor melodik yapı ve oktavlar gösterilmiştir.

Trio bölümü **(C-dur)** gamında yazılmıştır. Ölçüsü 4/4 şeklindedir. İlk ölçüsü tonik sesin ikinci çevrimit6/4 akoruna geçmiştir. İlk satırın dördüncü ölçüsü dominant (V) ile gösterilmiştir. İkinci satırın altıncı ölçüsünde Eksilmiş 5/3akorun birinci çevrimi t6 yazılmıştır. Üçüncü satırın altıncı ölçüsünde ton değişerek **(G- dur)** gamına geçmiş ve subdominant (IV) sesinin Majör 5/3 ikinci çevrimi t6/4 akora gösterilmiştir. Dördüncü satırın ikinci ölçüsü tonik sesinin Majör 5/3 ikinci çevrimi t6/4akora geçmiştir. Eser yukarıda belirtilmiş akorlar ile sonlanmıştır. Eserde 27 adet ölçü bulunmaktadır. Her iki elin uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri sekizlik notadır. Üçüncü bölümün melodik ve harmonik yapılandırma bakımından ikinci bölüm ile benzemektedir. Burada da aynı şekilde melodik yapıda sol el akor ve oktavlar şeklinde gösterilmiştir. Sağ elde ise melodik yapı sıralı ve oktavlı aynı zamanda **çarpma** notalarla gösterilmiştir. Sadece bu bölümde legato tekniği kullanılmıştır. Dönüş işaretlerinden dolap ve tekrar yazılmıştır. Daha sonrasında nüans olarak “Piano” (**p**), “Forte” (**f**) ve “Fortissimo” (**ff**)kullanılmıştır. Eserde ses gücünün gittikçe artacağını gösteren işaret **crescendo** 2 defa, ses gücünün azalacağını gösteren **decrescendo** 1 defa kullanılmıştır.

3.1.4. Eser adı: Mısır Fehametli Devletli Abbas Hilmi Paşa Hazretleri Nâm-î Âlisine Tanzim Kılınan Marştır

Bestekârı: Mösyö Toni Gruk¹

Formu: Marş

Eser iki bölümden oluşmuştur. **Marche ve Trio.**

Marche- bölümünün ölçüsü 4/4 şeklindedir. Eser (**a-moll**) gamında yazılmıştır. Birinci ve ikinci satırlarda Majör 5/3 akorları gösterilmiştir. İkinci satırın birinci ölçüsünde Minör 5/3 birinci çevrimi t6 akoru yazılmıştır. Aynı satırın altıncı ölçüsü dominant (V) sesinden akorlar gösterilmiştir. Üçüncü satırın dördüncü ölçüsünde subdominant (IV) sesinden akora geçiş yapılmıştır ve tekrar tonik sese geri dönülmüştür. Dördüncü satırın yedinci ölçüsü Minör 5/3 birinci çevrimi t6 akorları yazılmıştır. İlk bölüm bitene kadar yukarda belirtilmiş akorlar gösterilmiştir. İlk bölümde 2 değiştirici işaret kullanılmıştır. Bu bölümde 42 adet ölçü yazılmıştır. Eserde kullanılan en uzun nota değeri birlik notadır. Eserin sağ elinde ve sol elinde genel olarak kullanılan nota değeri dörtlük nota olarak gösterilmiştir. Eserin ilk satırı her iki elde **grupetto** ile başlamıştır. Bundan başka eser içerisinde 4 defa aynı nota üzerinde uzatma bağı gösterilmiştir. Eserin sağ el ezgisinde ağırlıklı olarak sıralı melodik yapı, sol elinde ise akor melodik yapı üstünlük teşkil etmiştir. Eserde dönüş işaretlerinden Senyö ve tekrar işaretleri yazılmıştır. Daha sonra nüans işaretlerinden sadece “Forte” (**f**) ve “Fortissimo” (**ff**) kullanılmıştır. Eserin ilk ölümü **D.al Fine.** ile sonlanmıştır.

Trio- Ölçüsü 4/4 şeklindedir. Eser (**C-dur**) gamında yazılmıştır. Eser ilk ölçüden C-dur gamının birinci çevrimi t6 akoru ile başlamıştır. İkinci satırın dördüncü ölçüsünde C-dur gamının dominant (V) akoru kullanılmıştır. Aynı satırın beşinci ölçüsünde subdominant (IV) akorları gösterilmiştir. Daha sonra eser bitene kadar yukarda belirtilmiş akorlar ile sonlanmıştır. Trio bölümünde 3 değiştirici işaret kullanılmıştır. Bu bölümde 36 adet ölçü yazılmıştır. Eserde kullanılan en uzun nota değeri ikilik notadır. Eserin sağ elinde ve sol elinde genel olarak kullanılan nota değeri dörtlük nota olarak gösterilmiştir. Eserin sağ el ezgisinde ağırlıklı olarak atlamalı melodik yapı, sol elinde ise akor melodik yapı ve oktavlar kullanılmıştır. Eserin sağ elinde **tril** işareti çoğunluk teşkil etmiştir. Nüans işaretlerinden sadece “Forte” (**f**) ve “Fortissimo” (**ff**) kullanılmıştır.

3.1.5. Eser adı: Şevketinle Padişahım Zevk ve ŞevkileÇok Yaşa

Bestekârı: Osman Zeki Bey

¹Notanın üzerinde bestekarı belirtilmemiş, Nota Fihristinde gösterilmiştir.

Formu: Ağır Mazurka ²

Eser iki bölümden oluşmuştur. İlk bölüm (**a-moll**) gamında yazılmıştır. Ölçüsü 3/4 şeklindedir. İlk satırın üçüncü ölçüsünde Majör 5/3 ikinci çevrimi t6/4 akoru yazılmıştır. Aynı satırın sağ elinde ve dördüncü ölçüsünde Minör 5/3 birinci çevrimi t6 akoru gösterilmiştir. Aynı ölçünün sol elinde dominant (V) sesinden kurulmuştur. Minör 5/3 ikinci çevrimi t6/4 çözülmüştür. İkinci satırın ikinci ölçüsünde subdominant (IV) akoru yazılmıştır. Üçüncü satırın ikinci ölçüsünde D7 akoru kurulmuştur. Beşinci satırın ikinci ölçüsü Minör 5/3 ikinci çevrimit6/4 akoru gösterilmiştir. Eserin ilk bölümü D7 akorunun çözümü t5/3 akoru ile sonlanmıştır.

Bu bölümde 29 adet ölçü yazılmıştır. Eserde 2 değiştirici işaret kullanılmıştır. Eserde kullanılan en uzun nota değeri ikilik notadır. Eserin sağ ve sol el ezgisinde ağırlıklı olarak sıralı melodik yapı ve oktavlar üstünlük teşkil etmiştir. Dönüş işaretlerinden tekrar kullanılmıştır. Eserde sağ elde **çarpma** ve **tril** yazılmıştır. Nüans işaretlerinden “Piano” (**p**), “Forte” (**f**) ve “Fortissimo” (**ff**) gösterilmiştir.

Trio- Bu bölümde eser (**d- moll**) gamında yazılmıştır. Ölçüsü 3/4 şeklindedir. Birinci satırın dördüncü ölçüsü Majör 5/3 birinci çevrimit6 akoru yazılmıştır. İkinci satırın beşinci ölçüsünde dominant (V) akoru gösterilmiştir. Üçüncü satırın üçüncü ölçüsünde Minör 5/3 birinci çevrimi t6 akoru yazılmıştır. Dördüncü satırın birinci ölçüsünde subdominant (IV) akoru verilmiştir. Eser son ölçüde d-moll gamının birinci çevrimi t6 akoru ile sonlanmıştır.

Bu bölümde 26 adet ölçü yazılmıştır. Eserde 3 değiştirici işaret kullanılmıştır. Eserde kullanılan en uzun nota değeri ikilik notadır. Eserin sağ el ezgisinde ağırlıklı olarak sıralı melodik yapı, sol elinde ise atlamalı melodik yapı ve oktavlar üstünlük teşkil etmiştir. Dönüş işaretlerinden tekrar kullanılmıştır. Nüans işaretlerinden “Piano” (**p**), “Forte” (**f**) ve “Fortissimo” (**ff**) gösterilmiştir. Eserde ses gücünün gittikçe artacağını gösteren işaret **crescendo** 4 defa, ses gücünün azalacağını gösteren **decrescendo** 1 defa kullanılmıştır. Her iki bölümde legato tekniği yazılmıştır. En sonda **D.C.** ve **Puandorg** yazılarak eser sonlanmıştır.

3.1.6. Eser adı: Mûzika-i Hûmayûn Kolağalarından Asâkir-i Şahaneye Yadigâr Olarak Tanzim Ettikleri Marştır

²Polonya halk dansı olan Mazurka^{3/4}’lükölçüde çok hassas, belirli bir ritmik harekete mahsustur.

Bestekârı: Osman Zeki Bey

Formu: Marş

Eser iki bölümden oluşmuştur. İlk bölüm (**F-dur**) gamında yazılmıştır. Ölçüsü 4/4 şeklindedir. Eserin ilk ölçüsü her iki elde dominant (V) seslerle başlamıştır. Daha sonra tonik sese dönmüştür. İkinci satırın dördüncü ve beşinci ölçülerinde Majör 5/3 birinci çevrimi t6 akorları yazılmıştır. Daha sonraki ölçülerde tekrar tonik sese dönmüştür. Dördüncü satırın dördüncü ve beşinci ölçülerinde dominant (V) üç sesli akorlar gösterilmiştir. İlk bölüm sona kadar yukarıda belirtilmiş akorlar ile devam etmiştir. Bu bölümde 39 adet ölçü yazılmıştır. Eserde 3 değiştirici işaret kullanılmıştır. Eserde kullanılan en uzun nota değeri birlik nota en kısa nota değeri sekizlik notadır. Eserin sağ el ezgisinde ağırlıklı olarak sıralı melodik yapı, sol elinde ise atlamalı melodik yapı ve iki sesli, üç sesli oktavlar üstünlük teşkil etmiştir. Nüans işaretlerinden “Piano” (**p**) ve “Fortissimo” (**ff**) gösterilmiştir. Dönüş işaretlerinden dolap ve tekrar kullanılmıştır. Eserde sağ elde **çarpma**, **üçleme** ve **tril** gösterilmiş aynı zamanda **staccato** ve **legato** tekniği yazılmıştır. Eserde ses gücünün gittikçe artacağını gösteren işaret **crescendo** 6 defa, ses gücünün azalacağını gösteren **decrescendo** 4 defa kullanılmıştır.

Trio- Eser (**B-dur**) gamında yazılmıştır. Ölçüsü 4/4 şeklindedir. İlk ölçüler tonik seslerle başlamıştır. Birinci satırın beşinci ölçüsü Majör 5/3 birinci çevrimi t6 akorları ile gösterilmiştir. İkinci satırın birinci ölçüsünde Majör 5/3 ikinci çevrimi t6/4 yazılmıştır. Üçüncü satırın birinci ölçüsünde subdominant (IV) üç sesli akorlar gösterilmiştir. Eser B-dur gamının üç sesli akoru ile sonlanmıştır. Bu bölümde 22 adet ölçü yazılmıştır. Eserde kullanılan en uzun nota değeri birlik nota en kısa nota değeri sekizlik notadır. Eserin sağ el ezgisinde ağırlıklı olarak sıralı melodik yapı, sol elinde ise atlamalı melodik yapı ve üç sesli, dört sesli oktavlar üstünlük teşkil etmiştir. Nüans işaretlerinden “Piano” (**p**) ve “Fortissimo” (**ff**) gösterilmiştir. Dönüş işaretlerinden dolap ve tekrar kullanılmıştır. Eserin ilk satırı her iki elde **grupetto** ile başlamıştır. Eser içerisinde aynı nota üzerinde 4 adet uzatma bağı belirtilmiştir. Sağ elde üç sesli akorlar, sol elde ise sanki ona cevap veren oktavlar esere melodik bir hoşluk katmıştır. Eser **Puandorg** işareti ile sonlanmıştır.

3.2. Türk Müziğine Dair Eserler

3.2.1. Eser adı: Âh Düşeyim Derken Eyvah Vefalına

Makamı: Hicâz

Bestekârı: Rıza Efendi

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Usulü: Ağır Aksak

Eser Dügâh perdesi ile seyire başlamıştır ve Rast'a Nikriz göstermiştir. Sonrasında Dügâh'ta asma kalış yapmıştır. Üçüncü satırda Neva'da Rast kullanmıştır. Muhayyer perdesine çıkarken dördüncü satırdan son satıra kadar Neva'da Rast yapmıştır. İkinci sayfanın birinci dolabında Dügâh perdesi ile birlikte Hicaz makamını göstererek Neva makamına geçiş yapmıştır. İkinci dolapta Dügâh perdesinde Hicaz'lı kalış yapmıştır, yani eseri bitirmiştir. Daha sonra Muhayyer perdesine geçerek asma kalış yapmıştır. Meyan kısmında Neva'da Rast devam etmiştir. Neva'da Rast'lı asma kalış yapmıştır. Ara nağme kısmında Neva'da Rast yapmıştır. Dügâh'ta asma kalış, Neva'da asma kalış ve Hüseyinî'de küçük asma kalış yapmıştır. Daha sonra Neva'da Rast, Neva'da Nihavend yaparak Dügâh'ta Hicaz makamı ile bitirmiştir.

3.2.2. Eser adı: Tarife Gelir Mi O Mehin Zülf-ı Siyahı

Makamı: Nihavend

Bestekârı: Hacı Ârif Bey

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Usulü: Sengin Semâî

Eser Rast perdesi ile seyire girmiştir. Neva'da Hicaz yapmıştır. Dördüncü satırda Fa diyez Irak yeden olarak kullanmıştır. Nihavend makamının karakteristik özelliklerini sergilemiştir. En sonda Rast'ta yeden kullanmıştır ve karar etmiştir.

3.2.3. Eser adı: Hayli Dem Oldu Perestîş Ettiğim Pinhandır

Makamı: Nihavend

Bestekârı: Devlet Efendi

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Usulü: Aksak

Eser Rast civarında seyire başlamıştır. Hüseyini aşırana kadar Fa diyez yani Irak perdesini kullanarak Çargâh perdesine kadar inmiştir. Daha sonra Rast'ta küçük bir yeden asma kalış yaparak devam etmiştir. Neva'da Hicaz göstererek Rast perdesine inmiştir. Üçüncü satırda tekrar Neva'da Hicaz göstermiştir. Daha sonra Nihavend seyirine devam etmiştir. Meyanda Gerdaniye perdesini ağırlıklı olarak kullanarak Muhayyer perdesine kadar yükselmiştir. Yoğunluklu olarak Gerdaniye civarında seyretmiştir. Daha sonra üçüncü satırda Neva'da Rast yapmıştır. En sonda yeden'li bir şekilde Rast'ta karar etmiştir.

3.2.4. Eser adı: Hüsn-i Güftarın Senin Ey Mehlika

Makamı: Hicâz

Bestekârı: Ali Rıfat Bey

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Usulü: Düyek

Eser Rast perdesi ile şarkıya giriş yapmıştır. İkinci satırda Dügâh'ta Buselik yapmıştır. Daha sonra Muhayyer'e yükselip tekrar Hicaz'lı Rast'a yani Nikriz perdesine inmiştir. Neva'ya çıkarak Neva'da Nihavend yapmıştır. Sonrasında Neva'da Nihavend yapmıştır ve nim Hicaz yani do diyez perdesinde kalmıştır. Hüseyini ve Muhayyer göstermiştir, sonrasında Muhayyer'den gelerek Neva'da Nihavend'le iniş yapmıştır. Beşinci satırda Dügâh'ta Hicaz işlemiştir. Birinci dolapta Neva'da Rast yapmıştır. İkinci dolapta yine Neva'da Rast'ı eksik göstererek Muhayyer'de kalış yapmıştır. Muhayyer'den Neva'da Rast işleyerek devam etmiştir. İkinci sayfasında Hüseyini perdesi ile seyire girerek Neva'da eksik Rast göstermiştir. Muhayyer perdesine kadar çıkmıştır ve Muhayyer'de Hicaz yapmıştır. İkinci satırda Neva'da Rast işlemiştir. İkinci dolapta Hüseyini perdesinde asma kalış yapmıştır. Daha sonra Neva perdesini Hüseyini perdesini ve Muhayyer perdesini eşzamanlı kullanarak Neva'da Rast, yerinde Hicaz makamını işleyerek Neva'da küçük asma kalışlar yapmıştır ve Rast perdesine inerek Nikriz göstermiştir. Daha sonrasında Dügâh perdesinde Hicaz'lı asma kalış yapmıştır. Coda bölümünde yegâh perdesinden başlayarak Buselik işlemiştir. Hicaz'lı asma kalış yaparak Hicaz makamını işlemiştir. Ara-ara Nikriz kullanmıştır. Yedinci satırda Gerdaniye perdesinde küçük asma kalış yapmıştır ve Dügâh'ta Hicaz'lı karar etmiştir.

3.2.5. Eser adı: Seyre Çıkmışsın Bugün Kağıthane'yi

Makamı: Karcığâr

Bestekârı: İsmail Hakkı Bey

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Usulü: Evfer

Eser Segâh perdesi ile uşak çeşni kullanarak esere girmiştir. Neva'da Hicaz göstermiştir ve Uşşak'lı yarım karar yapmıştır. Daha sonra yine Uşşak göstererek Muhayyer perdesine kadar çıkmıştır ve Karcığârın genel özelliğini göstererek Neva'da Hicaz'la Muhayyer perdesine kadar yükselmiştir. Sonrasında Neva perdesinden yine aynı şekilde Neva'da Hicaz göstererek Muhayyer'de Uşşak'lı kalışlar yapmıştır. Mi bemolü vurgulamıştır. Bu şekilde makamın karakteristik özellikleri göstererek herhangi bir makamda geçki yapmadan makamın kendi özelliği ile birlikte Uşşak'lı şekilde bitirmiştir.

3.2.6. Eser adı: Tezyin Ediyor Gülşeni Şebboy ile Sünbül

Makamı: Bestenigâr

Bestekârı: Salis Efendi

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Usulü: Devr-i Hindi

Eser Dügâh Hüseyini atlaması ile seyire girip Bestenigâr makamı özelliklerini göstererek Çargâh'ta asma kalış yapmıştır. Daha sonra ırak perdesinde küçük asma kalış yapmıştır. Bestenigâr makamı özellikleri göstererek beşinci satırda ırakta yeden kullanarak Hicaz makamına geçiş yapmıştır. Daha sonra altıncı satırda Neva perdesine geçerek Neva makamını göstermiştir. Segâh'ta küçük asma kalış yaparak tekrar Neva makamını göstermiştir. Evc'te Segâh yaparak ve son satırın son ölçüsünde ırakta Segâh göstermiştir. İkinci sayfanın başında Evc'te Segâh yapmıştır. Irak ve Neva perdelerini geçerek daha sonra Saba makamının özelliklerini kullanarak Çargâh'ta kalış yapmıştır. Bu şekilde Çargâh'ta kalışlar yapmaya devam etmiştir. İkinci sayfa dördüncü satırda Hicaz makamına geçki yapmıştır. Daha sonra alt satırda da yine aynı şekilde Neva makamına geçmiştir.

3.2.7. Eser adı: Hele Ol Dilber-i Ra'na Arada Bir Çakıyor

Makamı: Hüzam

Bestekârı: Merkel Efendi

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Uslû: Aksak

Eser Türk müziği makamında Batı müziği eşliğinde yazılmıştır.

Şarkı Neva perdesinden seyire girmiştir. Daha sonra yerinde Hüzam beşlisi göstermiştir. İkinci ve üçüncü satırda Segâh makamına geçki yapmıştır. Dördüncü satırda Hüzam makamına devam etmiştir. Beşinci satırda Tiz Segah'da Segâh yaparak tekrar Hüzam makamına dönmüştür. Neva'da asma kalış yapmıştır. Daha sonrasında tizlerde Meyan göstererek güçlü perdesine vurgu yapmıştır. Coda kısmına kadar Hüzam ve Segâh makamı geçkisi ve Segâh çeşnileri yapmıştır. Coda kısmında ise tiz Segâh, Gerdaniye perdesinde Buselik, Neva'da Hüzam perdeleri gösterilmiştir. Genel olarak Hüzam makamının tüm özelliklerini göstererek en sonda makamın karar sesi olan Segâh perdesinde Segâh'lı karar etmiştir.

3.2.8. Eser adı: Gülmek Yaraşır Gül Yüzüne Ey Gül-i Canım

Makamı: Hicazkâr Şarkı

Bestekârı: Hacı Emin Bey

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Uslû: Düyek

Eser Türk müziği makamında Batı müziği eşliğinde yazılmıştır.

Şarkı Evc perdesi ile seyire girmiştir. Evc'den Gerdaniye perdesine yükselmiştir. Daha sonra Neva'da Hicaz ve Rast perdesinde Kürdi göstermiştir. İkinci satırda Gerdaniye perdesinde Hicaz, üçüncü satırda Gerdaniye'de bir asma kalış yapmıştır. Üçüncü satırın dördüncü ölçüsünde Neva'da Hicaz göstermiştir. Dördüncü satırda Rast'ta Kürdi göstererek karara kadar inmiştir. Tekrar Neva'da Hicaz'ı göstererek çıkıcı bir seyir göstermiştir ve Gerdaniye perdesinde bir asma kalış yapmıştır. Coda kısmında yine aynı şekilde inici çıkıcı bir seyir vardır. Neva'da Hicaz'ı göstermiştir ve sırası ile Rast'ta Kürdi belirterek Hicazkâr makamının seyirini tamamlamıştır.

3.2.9. Eser adı: Mecbur Oldum Ben Bir Güle

Makamı: Bestenigâr Şarkı

Bestekârı: Hâşim Bey

Güftesi: Cemil

Formu: Şarkı

Uslû: Ağır Aksak

Eser Türk müziği makamında Batı müziği eşliğinde yazılmıştır.

Şarkı Eski Çargâh makamı ile seyire girmiştir ve Saba makamını işlemiştir. Daha sonra Dügâh'ta asma kalış yaparak Muhayyer perdesine yükselmiştir. Tekrar Saba makamının seyirini göstererek Irak'ta Segâh'a inmiştir. Üçüncü satırda Evc'de Segâh ve Saba makamını girift olarak kullanarak Meyan kısmına kadar Evc'de Segâh'lı karar etmiştir. Evc'de Segâh, yerinde Saba makamını işlemiştir. İkinci sayfada tekrar Saba makamını işleyerek Muhayyer perdesine bir çıkış yapmıştır ve inici olarak Çargâh perdesinde Saba'lı bir kalış göstermiştir. Yerinde Saba ve Evc perdesinde Segâh yaparak karar etmiştir. Coda kısmında Evc perdesi üzerinde Evc makamı gösterdikten sonra Irak perdesinde Segâh'lı bitirerek Evc makamını tamamlamıştır.

3.2.10. Eser adı: Bir Gül-iRa'naya Gönül Bağladım

Makamı: Hüz zam

Bestekârı: Hacı Emin Bey

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Uslû: Düyek

Eser Türk müziği makamında Batı müziği eşliğinde yazılmıştır.

Şarkı Neva'da Hüz zam perdesi göstererek seyire girmiştir ve yerinde Hüz zam makamı göstererek küçük bir geçki yapmıştır. İkinci satırda Do diyez yani Nim Hicaz alarak Neva perdesine küçük bir kalışı yeden olarak kullanarak Neva'da Hicaz'ı vurgulamıştır. Segâh'ta Segâh kalışlar vardır. Dördüncü satırın beşinci ölçüsünde tiz Segâh üzerinde Segâh işlemiştir. Beşinci satırda Evc'de Segâh yaparak tekrar Neva'da Hüz zam seslerine dönmüştür. İkinci sayfanın birinci satırında Neva'da Hüz zam yapmıştır ve en son ölçüde Nim Hicaz perdesini yeden olarak kullanmıştır. Daha sonra Neva'da bir kalış yapmıştır ve Segâh perdesine düşmüştür, yani tam Hüz zam makamını göstermiştir.

Coda kısmında Segâh perdeleri ile birlikte Neva’da Hüzam göstererek Hüzam makamını tamamen işleyerek asma kalış yapmıştır. Tekrar Muhayyer perdesine yükselerek Neva’da Hüzam sesleri civarında dolaşarak Segâh’ta Segâh’lı kalış yapmıştır.

3.2.11. Eser adı: Gidelim Göksuya Bir Âlem-i Âb Eyleyelim

Makamı: Hicazkâr

Bestekârı: Hristo Efendi

Güftesi: Yahya Kemal Beyatlı

Formu: Şarkı

Uslû: Aksak

Eser Türk müziği makamında Batı müziği eşliğinde yazılmıştır.

Şarkı Gerdaniye perdesi ile seyire girmiştir. Neva’da Hicaz göstererek Gerdaniye perdesinde kalış yapmıştır. Dördüncü satırda Rast’ta Kürdi perdesini göstermiştir. İkinci sayfada Zirgüle’li Hicaz makamı dizisi ile Hicazkar makam dizilerini girift olarak kullanmıştır. Üçüncü sayfanın ilk ölçüsünde Neva’da Hicaz göstererek Rast’ta düşmüştür ve Kürdi perdesini göstermiştir. Üçüncü ölçüde Rast’taKürdi’li bir şekilde karar etmiştir. Coda kısmında Muhayyer perdesi civarında seyire başlamıştır ve Neva’da Hicaz, Gerdaniye’de Hicaz, Rast’ta Kürdi şeklinde karar etmiştir.

3.2.12. Eser adı: Bak Şu Güzel Köylüye İşte Bu Kızdır Peri

Makamı: Hüseyni

Bestekârı: Rıza Efendi

Güftesi: Mustafa Nuri Bey

Formu: Şarkı

Uslû: Yürük Semai (6/8)³

Eser Türk müziği makamında Batı müziği eşliğinde yazılmıştır.

Şarkı Hüseyni makamı ile başlamıştır. Daha sonra Hüseyni perdesi civarında dolaşarak Dügâh’ı göstermiştir. İkinci satırda tekrar Hüseyni, Neva perdelerini işlemiştir. Üçüncü satırda Muhayyer’den Hüseyni perdesine inmiştir. Üçüncü satırın üçüncü ölçüsünde Hüseyni perdesini vurgulamıştır. Dördüncü satırda Çargâh perdesine kadar Hüseyni

³ Eserin Uslû başlıkta Curcuna yazılsa da icrası nota üzerinde 6/8 ölçüde Yürük Semai olarak gösterilmiştir.

makamını işleyerek Çargâh perdesinde duraksamıştır. İkinci sayfanın ilk ölçüsünü Neva perdesi ile başlamıştır, sonrasında Hüseyini beşlisini göstererek Neva perdesinde asma kalış yapmıştır. Tekrar Hüseyini perdesine geçki yapmıştır. İkinci satırın ikinci ölçüsünde Rast makamına inmiştir ve çıkıcı seyir göstermiştir. Daha sonra Çargâh perdesine küçük bir dokunuş yapmıştır. Sonrasında üçüncü satırda Hicaz perdelerini kullanarak Rast üzerinde Nikriz yapmıştır. Dördüncü satırda Neva’da Rast göstererek Muhayyer perdesine kadar çıkmıştır. Üçüncü sayfada Çargâh üzerinde Çargâh’lı kalış, Dügâh üzerinde Hüseyini’li kalış, Coda kısmında Hüseyini perdesini çokça göstererek Hüseyini makamı kararı yapmıştır.

3.2.13. Eser adı: Ey Dil Ne Oldun Feryâd Edersin

Makamı: Uşşak

Bestekârı: Civan Ağa

Güftesi: Mehmet Sadi Bey

Formu: Şarkı

Usulü: Yürük Semai (6/8) ⁴

Eser Türk müziği makamında Batı müziği eşliğinde yazılmıştır.

Şarkı Rast perdesi ile giriş yapmıştır. Daha sonra Dügâh’ta asma kalış ve Si bemol perdesi almıştır. Daha sonra Fa diyezi yeden’li olarak kullanmıştır. Birinci satırın üçüncü ölçüsünde Rast perdesini vurgulamıştır. Burada Nihavend kararı gibi düşünülmektedir. Tekrar Dügâh’ta kalış yapmıştır. İkinci satırda Segâh makamına geçki yaparak Muhayyer perdesine yükselmiştir. Üçüncü satırda Uşşak ve Hüseyini perdelerini kullanmıştır. Meyan kısmında Nikriz makamını işlemiştir. İkinci sayfanın ilk satırında Rast’tan Dügâh’a geçmiştir ve Segâh perdesinde Segâh’lı kalmıştır. Birinci satırın üçüncü ölçüsünde Segâh makamına geçmiştir. İkinci satırda yine Uşşak makamını göstererek Rast’ta Rast düşüşü yapmıştır. Acem perdesine atlayarak tekrar inici bir Uşşak seyiri göstermiştir. Coda kısmında Hüseyini makamı ile giriş yapmıştır ve Çargâh’ta küçük bir kalış vurgulamıştır. İnici çıkıcı seyir göstererek Muhayyer perdesine kadar çıkarak yerinde Uşşak’lı bir şekilde Uşşak makamını göstererek karar etmiştir.

⁴ Eserin Usulü başlıkta Curcuna yazılsa da icrası nota üzerinde 6/8 ölçüde Yürük Semai olarak gösterilmiştir.

3.2.14. Eser adı: Aman Ey Yâr-ı Cefa Pişe Nizâr Etme Beni

Makamı: Beyâtî

Bestekârı: Rıza Bey

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Usulü: Ağır Aksak

Eser Türk müziği makamında Batı müziği eşliğinde yazılmıştır.

Şarkı Rast perdesi ile seyire girmiştir ve Neva perdesinde uzun bir kalış yapmıştır. Daha sonra Neva perdesini işleyerek Uşşak perdesine inmiş, Uşşak makamını göstermiştir. Sonrasında Rast perdesine inerek Acem perdesine küçük bir atlayışla Neva perdesinden devam etmiştir. Acem perdesi ile birlikte Neva perdesi göstererek tekrar Rast perdesine düşmüştür. Şarkı yerinde Uşşak, Hüseyini göstermiştir, lakin geçki yapmadan Acem perdesine dokunmuştur. Neva perdesi ile birlikte Neva civarında dolaşarak inici çıkıcı bir seyir göstermiştir. Gerdaniye'den Acem perdesi ile birlikte Uşşak göstererek inici çıkıcı seyire devam etmiştir. Birinci sayfada genel olarak Neva perdesini yoğun olarak kullanmıştır. İkinci sayfada ağırlıklı olarak üçlemeler yazılmıştır. Bu üçlemelerde hep Acem ve Neva perdesine bir atfı görülmektedir. Daha sonrasında Çargâh'ta Nikriz, Neva'da Hicaz göstererek, Neva ve Dügâh perdelerinde kalış yapmış ve tekrar Rast perdesine düşmüştür. İkinci sayfanın ikinci satırında yerinde Uşşak yaparak Neva perdesine geçerek Neva'da Fa diyez kullanarak küçük bir Rast geçkisi yapmıştır. Üçüncü satırın Meyan kısmında Neva üzerinde Rast göstererek Muhayyer'de uzun bir kalış yapmıştır. Üçüncü sayfanın ikinci satırında Dügâh'ta Uşşak'lı Asma kalış yapmıştır. Kürdi perdesini yani Si bemol almıştır ve Neva'dan Rast perdesine geçki yapmıştır. Üçüncü satırda fa diyez ve mi bemol alarak Neva'da Hicaz sonrasında Çargâh'ta Nikriz göstermiştir. Dördüncü sayfanın son satırında Neva'da Hicaz yaparak yerinde Uşşak'lı bir şekilde karar etmiştir. Beşinci sayfada genel olarak Neva perdesini yoğunluklu olarak göstermiştir ve Dügâh'lı kalışlar yapmıştır. Daha sonrasında Dügâh'ta karar ederek şarkıyı tamamlamıştır.

3.2.15. Eser adı: Devâ Yokmuş Neden Bîmâr-ı Aşka

Makamı: Muhayyer

Bestekârı: Hacı Ârif Bey

Güftesi: Belirsiz

Formu: Şarkı

Uslû: Evfer

Eser Türk müziği makamında Batı müziği eşliğinde yazılmıştır.

Gerdaniye perdesinden seyire girmiştir. Muhayyer'de uzun bir kalış yapmıştır. Çargâh perdesine yükselerek Gerdaniye'de rast göstermiştir. Daha sonrasında tiz Neva'ya ve tiz Hüseyni perdesine yükselerek dördüncü satırda Muhayyer içerisinde kalışlar göstererek, Hüseyni perdesinde Gerdaniye'ye düşmüştür ve birinci sayfayı bu şekilde tamamlamıştır. İkinci sayfada Gerdaniye perdesinden devam ederek tiz Çargâh ve Fa bekâr alarak Neva'da Nihavend yapmıştır. Daha sonrasında Çargâh' ta küçük kalış yapmıştır ve üçüncü satırda Hüseyni makamına geçki sağlamıştır. Daha sonra yine Çargahta küçük kalış yapmıştır. İkinci sayfanın son iki satırında Muhayyer'de Uşşak ve Gerdaniye'de Rast göstererek Nevada Hicaz Çargahta Nikriz yapmıştır ve daha sonra Uşşak makamı göstermiştir. Daha sonra Uşşak'lı karar yapmıştır. Sonrasında Meyana çıkmıştır. Üçüncü sayfanın birinci satırında Muhayyer'de Uşşak göstererek Muayyer'de küçük kalış yapmıştır ve sonrasında tiz Çargâh'a yükselmiştir. Gerdaniye perdesine Rast'lı ve Uşşak'lı iniş yapmıştır. Sonra tiz Çargâh'a yükselerek tiz Neva tiz Hüseyni yani tiz perdelerde makamı göstermiştir. Tekrar inerek Neva'da Buselik yapmıştır, yerinde Uşşak göstermiştir. Çargâh' ta küçük bir asma kalış yaparak üçüncü sayfayı tamamlamıştır. Dördüncü sayfada Muhayyer'de küçük kalış ile birlikte Neva'da Hicaz Çargâh'ta Nikriz yaparak Fa bekâr'a geçmiş, Uşşak makamını işlemiştir. Sonrasında tekrar olarak tizlere çıkmıştır. Hüseyni makamını işlemiştir ve Hüseyni makamı devam etmiştir. Dördüncü satırın son satırında Dügâh'daUşşak'lı karar etmiştir.

	Eser adı	Bestekârı
1	Hele Ol Dilber-i Ra'na Arada Bir Çakıyor	Melik Efendi
2	Gölmek Yaraşır Gül Yüzüne Ey Gül-i Canım	Hacı Emin Bey
3	Mecbur Oldum Ben Bir Güle	Hâşim Bey
4	Marş-ı Âli	DikranÇuhacıyan
5	Bir Gül-i Ra'naya Gönül Bağladım	Hacı Emin Bey
6	Ah Düşeyim Derken Eyvah Vefalısına	Rıza Efendi
7	Gidelim Göksu'ya Bir Âlem-i Âb Eyleyelim	Hristo Efendi
8	Bak Şu Güzel Köylüye İşte Bu Kızdır Peri	Rıza Efendi
9	Cânib-i Âlisinden Tanzim Buyrulan Marş-ı Âli Şehzade-i Civanbaht Devletli	Burhâneddin Efendi
10	Ey Dil Ne Oldun Feryâd Edersin	Civan Ağa
11	Aman Ey Yâr-i Cefa Pişenizar Etme Beni	Rıza Bey
12	Padişahım Çok Yaşa	Madmozel Loret Rozet
13	Deva yokmuş Neden Bimar-ı Aşka	Hacı Arif Bey
14	Hidiv-i Mısır Fehametli Devletli Abbas Hilmi Paşa Hazretleri Nâmı Âlisine Tanzim Kılınan Marş	Mösyö Toni Gruk
15	Şevketinle Padişahım Zevk ve Şevkile Çok Yaşa	Osman Zeki Bey
16	Tarife Gelir mi O Mehin Zülf-i Siyahı	Hacı Ârif bey

17	Hayli dem oldu perestîş ettiğim pinhandır	Devlet Efendi
18	Hüsn-i Güftarın Senin Ey Mehlika	Ali Rıfat Bey
19	Seyre Çıkmışsın Bugün Kağıthane'yi	İsmail Hakkı Bey
20	Asâkir-i Şahaneye Mahsus Marş	Osman Zeki Bey
21	Tezyin ediyor gülşeni şebboy ile sünbül	Hâfız Salis Efendi

Tablo 2: *Nota Fihristi*

Kaynak: İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisi*

4. BÖLÜM: METİNDEKİ ESERLERİN NOTALARI

Hüzzam Şarkı Merkel Efendi⁵

Uslü Aksak

Hele Ol Dilber-İ Ra'na Arada Bir Çakıyor

Kompozi Partisi: Merkel Efendi

Armoni Partisi: Zatı Bey

Antografi Partisi: Hacı Emin

Uslü Aksak

he le ol dil be ri ra' na

a ra da bir ça kı yor, a ra da bir

ça kı yor o za man mes ti ni ga hı

ne ka dar can ya kı yor a man a man ne ka dar can

ya kı yor meyan sü zü lüp çeş mi si ya hı

⁵Bu gazetenin Nota Fihristinde ve Yılmaz Öztuna'nın Büyük Türk Müsikisi Ansiklopedisi'nde Melik Efendi ya da Hacı Merkel Efendi olarak kayıtlıdır.

ne de bay gın ne de bay gın ba kıl yor ne de bay gın

ba kıl yor nakarat o za man mes ti ni ga hı

ne ka dar can ya kıl yor a man a man ne ka dar can

Coda

ya kıl yor

1. 2.

Hacı Emin

Görsel 1: Hele Ol Dilber-İ Ra'na Arada Bir Çakıyor Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 10-11 sayfalarında bulunmaktadır.

Hüzzam Şarkı

Hele ol dilber-i ra'na arada bir çakıyor
O zaman mest-i nigahı ne kadar can yakıyor
Süzülüp çeşm-i siyahı ne de baygın bakıyor
O zaman mest-i nigahı ne kadar can yakıyor

Çeşm-i mahmuru görenler gözü kana boyanır
Seyredip halini âhım feleğe tâ dayanır
Bülbülün şimdi sesinden korkarım yar uyanır

Nakarat

O zaman mest-i nigahı ne kadar can yakıyor

Hicazkâr Şarkı Nota muallimi Hacı Emin Bey

Uslü Düyek

Gülmek Yaraşır Gül Yüzüne Ey Gül-i Canım

Kompozi ve Antografi partisi: Hacı Emin Bey

Armoni Partisi: Zati Bey

Uslü düyek

gül mek ya ra şır gül yü zü ne ey gü li

ca nım gül a şı kı nın gön lü nü aç ru

hı re va nım gül a şı kı nın gön lü nü aç

ru hı re va meyan nım bi neş e mi geç sin de

mi vus lat ta za ma nım nakarat gül gül yü zü nün

Hacı Emin

Görsel 2: Gülmek Yaraşır Gül Yüzüne Ey Gül-i Canım Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 14-15 sayfalarında bulunmaktadır.

Hicazkâr Şarkı

Gölmek yaraşır gül yüzüne ey gül-i canım
Gül âşıkının gönlünü aç ruh-ı revanım
Bî neş'e mi geçsin dem-i vuslatta zamanım

Nakarat

Gül gül yüzünün nurunu saç nazlı civanım
Aç sineni saç handeni Allah'ı seversen
Bir gülmeni bir gül yüzünü seyredelim ben
Ben arz-ı neşt â eyleyeyim sen de şen ol şen

Nakarat

Gül gül yüzünün nurunu saç nazlı civanım

Mecbur Oldum Ben Bir Güle
Malumat gazetesine mahsustur
Bestenigâr Şarkı Haşim Bey

Uslü Ağır Aksak
Kompozi Partisi: Haşim Bey

Uslü ağır aksak

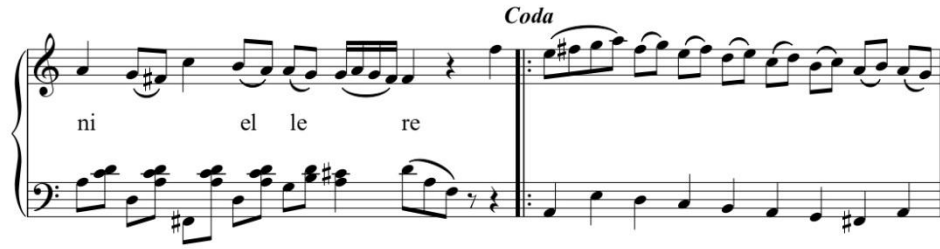
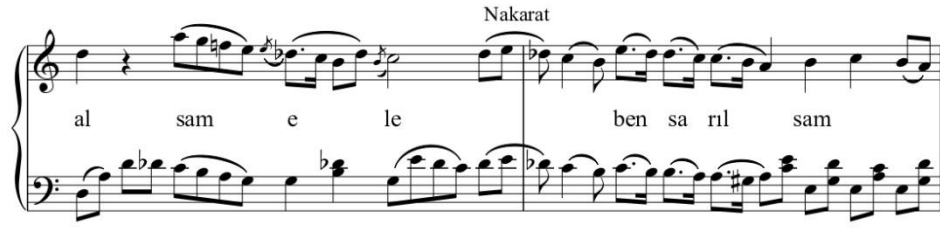
Âh mec bur ol dum

ben bir gü le şim di düş tüm

dil den di le şim di düş tüm

Meyan

dil den di le âh fir sat bul sam

Görsel 3: Mecbur Oldum Ben Bir Güle

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 18-19 sayfalarında bulunmaktadır.

Bestenigâr Şarkı

Mecbur oldum ben bir güle
Şimdi düştüm dilden dile
Fırsat bulsam varsam yâre

Nakarat

Ben sarılsam ince bele
Sardırmam seni ellere
Nedir cevrin her dem bana
Bir sözüm var dilber sana
Teşrif eyle bir şeb bana

Eyzan

Üftadeyim ben sen güle
Gönül vermem her güzele
İltifat et sen bizlere

Eyzan

Marş-ı Âli
ZÂt-ı Hazret-i Şehriyârî'nin Evsâf-ı Âlini Tebcil
Bin Üç Yüz On Üç Sene-i Hicriyesinin Şerefhulülüne Mebni
Malumat Gazetesi Tarafından
Ketebe-i Felekmertebe-i Hazret-i Hilafet Penahiye Takdime-i Ubudiyetkârane
Bestesi: DikranÇuhacıyan

Allegro Marciale D.Tchouhadjian.

Piano

Tenor 1
şe hin şa hı â li te bar

Tenor 2
şe hin şa hı â li te bar â li te

p

â li te bar ha ka nı cem ik ti dar sul tan ha midi sul tan

bar ha ka nı cem ik ti dar sul tan ha midi

mi di kâm kâr tah tîn da ol sun ber ka rar

1.

ha

sul tan ha mi di kâm kâr tah tîn da ol sun ber ka rar

1.

2.

tah tîn da ol sun ber ka rar kim mül kü nün ik dam

2.

tah tîn da ol sun ber ka rar kim mül kü nün ik dam

e der ih ya sı na leyl ü ne har her

e der ih ya sı na leyl ü ne har her

ru zi ahd u şev ke ti beh cet le bir sub hi ba

ru zi ahd u şev ke ti beh cet le bir sub hi ba

har ba fer u ik bal i me zid

har ba fer u ik bal i me zid

1. bin ler ya şa sul tan ha mid 2. tan ha mid

1. bin ler ya şa sul tan ha mid 2. tan ha mid

f

p

kim mül kü nün ik dam e der

ih ya sı na leyl ü ne har

ih ya sı na leyl ü ne har kim mül kü nün ik

f

ih ya sı na leyl ü ne har

dam e der ih ya sı na leyl ü ne har

The musical score is written for voice and piano. It consists of three systems of staves. The first system shows the vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are: "her ru zi ahd u şev ke ti beh" and "beh". The second system continues the melody with lyrics: "cet le bir sub hi ba har" and "ba fer u ik bal i me zid". The third system features a first ending and a second ending, with lyrics: "bin ler ya şa sul tan ha mid" and "tan ha mid". The piano part includes dynamic markings such as *p*, *cresc.*, and *ff*.

Görsel 4: Marş-ı ÂliZât-ı Hazret-i Şehriyârî Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 22-26 sayfalarında bulunmaktadır.

Marş-ı Âli Zât-ı Hazret-i Şehriyârî

Şehinşah-ı Âli tebar
Hakan-ı cem iktidar
Sultan Hamid-i Kâmkâr
Tahtında olsun ber karar
Kim mülkünün ikdam eder
İhyasına leyl ü nehar
Her ruz-i ahd u şevketi
Behcetle bir subh-i bahar
Bafer u ikbal-i mezid
Binler yaşa Sultan Hamid

Bir Gül-i Ra'naya Gönül Bağladım

Malumat gazetesine mahsustur

Usulü Düyek

Hüzzam Şarkı

Kompozi Partisi: Hacı Emin Bey

Usulü düyek

bir gü li ra na ya gö nül bağ la dım bağ

la dım hic ri i le ta be se her ağ la

dım ağ la dım hic ri i le ta be se her

Meyan

ağ la dım ağ la dım ken di si nin

Nakarat

mey li de var an la dım an la dım aş kı

Malumat gazetesine mahsustur

The musical score is written in staff notation with a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The lyrics are in Turkish and are written below the notes. The score consists of six systems of music. The first system has the lyrics: nı ta can e vi me sak la dım sak la. The second system has the lyrics: dım aş kıl nı ta can e vi me sak la dım sak. The third system is marked 'Coda' and has the lyrics: la dım. The fourth, fifth, and sixth systems do not have lyrics. The score includes various musical notations such as eighth notes, sixteenth notes, and triplets.

Görsel 5: Bir Gül-iRa'naya Gönül Bağladım Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 31-32 sayfalarında bulunmaktadır.

Hüzzam Şarkı

Bir gül-i ra'naya gönül bağladım
Hicri ile tâ-be-seher ağladım
Kendisinin meyli de var anladım

NAKARAT

Aşkını ta can evime sakladım
Çeşm-i siyahında dönen cilveler
Kalbimi bin his ile lerzan eder
Vuslatıdır bence hayata değer

NAKARAT

Aşkını ta can evime sakladım

İlave-i Malumat
Âh Düşeyim Derken Eyvah Vefalına
Rıza Efendi'nin Ağır Aksak Usulünde Hicaz Şarkısı
Kompozi Partisi: Rıza Efendi

The musical score is written in 3/4 time, key of D major (two sharps). It consists of seven staves of music with lyrics in Turkish. The lyrics are: Ah dü şe yim der i ken ey vah ve fâ lı sı na düş tû gön lü lûm â man Âl lah be la la.

1. Ah dü şe yim der

2. i ken ey vah

3. ve fâ

4. lı sı na

5. düş tû gön lü

6. lûm â man Âl lah

7. be la la

8 1
la lı sı na

9 2
la lı sı na

10
do yum ol maz

11
gü ze lin ger

12
ci

13
e da lı sı na

14
dış tıl gön lü

15
lüm â man Al lah

16 be la la

17 la lı sı na

18 la lı sı na

19 ara nağme
Coda

20

21

22

23

Ali Rıfat

- 3 -

Görsel 6: Âh Düşeyim Derken Eyvah Vefalısına Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 35-36 sayfalarında bulunmaktadır.

Hicaz Şarkı

Düşeyim derken eyvah vefalısına
Düştü gönlüm aman Allah belalısına
Doyum olmaz güzelin gerçi edalısına

NAKARAT

Düştü gönlüm aman Allah belalısına

Bu kadar cevri u cefa derdi u bela çektim ben
Varayım uslanayım vazgeçeyim her şeyden
Başım âsude güzel sevmeyeyim derken

NAKARAT

Düştü gönlüm aman Allah belalısına

İlave-i Malumat
Hicazkâr Şarkı Hristo Efendi'nin
Gidelim Göksuya Bir Âlem-i Âb Eyleyelim
Kompozi Partisi: Hristo Efendi
Armoni Partisi: Melik Efendi

Hanende, keman, ney,
vesaire gibi sazlar ve
mübtedi piyanistler için

Piyano için

Allegretto

p gi de lim gök

p

su ya bir â *mf* lemi âb

mf

yalnız saz Y.S.

ey le ye lim *f* ol ka deh kâr gü ze li *m.s.*

f

yar yar o la rak *m.s.* *mf* pey *tr*

mf

1. *Y.S.* 2. *Y.S.*

pey le ye lim pey le ye lim

1. *tr* *m.s.* 2. *tr* *m.s.*

Meyan *p* bi ze bu *mf* ta li'i miz *f* uy ma dı yar

p *mf* *f*

tr *tr* *tr*

yar yar ney le ye lim

f ol ka deh kâr gû ze li yar

f *m.s.* *Y.S.*

Y.S. 1. Y.S.

yar o la rak *mf* pey pey le ye lim

tr *m.s.* *tr* *m.s.*

2. ara nağme
Coda
pey le ye lim *p*

mf *f* *mf* *f*

1. 2. *p*

Görsel 7: Gidelim Göksuya Bir Âlem-i Âb Eyleyelim Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 39-41 sayfalarında bulunmaktadır.

Hicazkâr Şarkı

Gidelim Göksu'ya bir âlem-i âb eyleyelim
Ol kadehkâr güzeli yar olarak peyleyelim
Bize bu tali'imiz uymadı yar neyleyelim
Ol kadehkâr güzeli yar olarak peyleyelim

Yanarak ateş-i aşk içre semendercesine
Çıkarak semt-i kalenderde kalendercesine
Ederek zevk u safâ hâl-i sekendercesine
NAKARAT
Ol kadehkâr güzeli yar olarak peyleyelim

İlave-i Malumat

Hüseyini Şarkı Usulü Curcuna Rıza Efendi'nin

Bak Şu Güzel Köylüye İşte Bu Kızdır Peri

Kompozi Partisi: Rıza Efendi

Armoni Partisi: Melik Efendi

Allegretto

Hanende, keman, ney, vesaire gibi sazlar ve mübtedi piyanistler için

Piyano için

p bak şu gü zel köy lü ye iş te bu kız

dır pe ri *p* bak şu gü zel köy lü ye *f* iş te bu kız

Yalnız saz.....

dır pe ri *poco f* *f* top rak i le

poco f *musique seule.....* *f*

oy na mış bel li gü zel el le ri

The musical score is written for a voice and piano. It is in 6/8 time and marked 'Allegretto'. The lyrics are in Turkish. The score includes various musical notations such as notes, rests, and ornaments. Dynamics like 'p' (piano) and 'f' (forte) are used. There are also markings for 'Yalnız saz.....' and 'musique seule.....'.

⁶Eserin Usulü başlıkta Curcuna yazılsa da icrası nota üzerinde 6/8 ölçüde Yürük Semai olarak gösterilmiştir.

top rak i le oy na mış bel li gü zel el le ri

Y.S..... Meyan

f *poco f* böy le mi dir hep a cep köy lü le rin

dil be ri *f* böy le mi dir hep a cep

Y.S.....

f köy lü le rin dil be ri *poco f* *f* düş tü gö nül

First system of the musical score. The vocal line (treble clef) has the lyrics: aş kı na terk e de mem bu ye ri düş tü gö nül. The piano accompaniment (grand staff) features a trill (tr) in the right hand and a triplet (3) in the left hand.

Second system of the musical score. The vocal line (treble clef) has the lyrics: aş kı na terk e de mem bu ye ri. The piano accompaniment (grand staff) features a trill (tr) in the right hand and a triplet (3) in the left hand. The system ends with a repeat sign and a first ending (1.S.) in the vocal line and a second ending (2.S.) in the piano accompaniment.

Third system of the musical score, labeled 'ara nağme' and 'Coda'. The vocal line (treble clef) has the lyrics: ara nağme. The piano accompaniment (grand staff) features a trill (tr) in the right hand and a triplet (3) in the left hand. The system ends with a repeat sign and a first ending (1.S.) in the vocal line and a second ending (2.S.) in the piano accompaniment.

Fourth system of the musical score. The vocal line (treble clef) has the lyrics: ara nağme. The piano accompaniment (grand staff) features a trill (tr) in the right hand and a triplet (3) in the left hand. The system ends with a repeat sign and a first ending (1.S.) in the vocal line and a second ending (2.S.) in the piano accompaniment.

Görsel 8: Bak Şu Güzel Köylüye İşte Bu Kızdır Peri Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1997) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 43-45 sayfalarında bulunmaktadır.

Hüseyinî Şarkı

Bak şu güzel köylüye işte bu kızdır peri
Toprak ile oynamış belli güzel elleri
Böyle midir hep acep köylülerin dilberi
NAKARAT
Düştü gönül aşkına terk edemem bu yeri

Köyde imiş anladım maye-i aşk u hava
Dağlara bak sanki aşk olmada suretnüma
Cuyların nağmesi ruha verir bin safa
Meskenim olsun benim terk edemem bu yeri

Elde kaval bak çoban eylemede hasbihal
Dinlemede hep sürü çünkü hazindir kaval
Burda göründü bana naz ile ol gül cemal
Sevdi gönül neyleyim terk edemem bu yeri

Bak ne güzel söylüyor dalda şu âşık hezar
Burada bulur badesiz neşeyi her gamkisar
Sen de gönül neşelen işte budur köy-i yâr
Ben de anıñün gönül terk edemem bu yeri

Yerde çiçekler bütün handenin asarındır
Gökte güneş vechininma'kes-i envarındır
Karşıkı orman ise aşkının esrarındır
Hepsi seni söylüyor terk edemem bu yeri

Gül yüzünü parlatan ismetinin nurudur
Gönlümü sermest eden dide-i mahmurudur
Zannıma ol didenin kendi de meshurudur
Tuttu beni âh o göz terk edemem bu yeri

Goncalara kim bakar gül feminin çağıdır
Böyle yakan kalbimi gamzesinin dağıdır
Saçlarının telleri sanki gönül bağıdır
Gönlümü bend eyledi terk edemem bu yeri

Kalbe safa serpiyor hep şu bulutlar bugün
Başka bir ahenk ile ötme de kuşlar bütün
Zannederim eyliyor burada tabiat düğün
Neşeye gark oldu dil terk edemem bu yeri

Bûy-i latifi veren gonca teni her yere
İşvesidir bahş eden derdini aşkın sere
Sen de mi sevdazede söyle a mahzun dere
Ben de sana benzedim terk edemem bu yeri

Canib-i Âlisinden Tanzim Buyrulan Marş-ı Âli
Şehzade-i Civanbaht Devletli Necabetli Burhaneddin Efendi Hazretleri
Burhaneddin Efendi

Marche

Introduction

The musical score is written for piano and consists of six systems. The first system is labeled 'Introduction' and the last system is labeled 'Marche'. The music is in 2/4 time and D major. The first system includes a treble and bass staff with a key signature of two sharps (F# and C#). The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some triplets and rests. The bass line is generally more active than the treble line, often providing a steady rhythmic foundation. The second system continues the melody with similar rhythmic patterns. The third system introduces some chords and rests in the treble line. The fourth system features a more complex rhythmic pattern with many sixteenth notes. The fifth system continues with a similar pattern, including some triplets. The sixth system, labeled 'Marche', concludes the piece with a final chord and a rest in the treble line.

Medhal İkinci Trio

Fine.

Kısm-ı hitam-ı medhalden hitama kadar tekrarı

D.C.al Fine.

Görsel 9: Şehzade-i Civanbaht Devletli Necabetli Burhâneddin Efendi Hazretleri Canib-i Âlisinden Tanzim Buyrulan Marş-ı Âli Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 47-48 sayfalarında bulunmaktadır.

Allegro moderato

Hanende, keman, ney,
vesaire gibi sazlar ve
mübtedi piyanistler için

Piyano için

yalnız saz
sin

musique seule

ey dil ne ol dun fer yat e der sin

Y.S.

m.S.

f fer ya du za ri âh mu' tad e der sin sin

1. Y.S. 2. Y.S.

1. m.S. 2. m.S.

Meyan

p bi hu de öm rüm ber bad e der sin of f

p

f

92

mf bi hu de öm rüm ber bad e der sin

f zan et me ya ri âh mün kad e der sin sin

1. Y.S. 2. Y.S.

1. m.s. 2. m.s.

ara nağme

Coda

p *f* *p* *f*

8va

Görsel 10: Ey Dil Ne Oldun Feryâd Edersin Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 51-52 sayfalarında bulunmaktadır.

Uşşak Şarkı

Ey dil ne oldun feryâd edersin
Feryâd-üzârimu'tad edersin
Beyhude ömrünberbâd edersin
Zannetme yâri münkâd edersin

Yârin cefası ta'dada gelmez
Gûş etmez âhımferiyade gelmez
Bilmem nedendir imdada gelmez
NAKARAT
Zannetme yâri münkad edersin

İlave-i Malumat
Beyâti Şarkı Usulü Ağır Aksak Rıza Bey'in
Aman ey yar-i cefa pîşe nizar etme beni
Kompozi Partisi: Rıza Bey
Armoni Partisi: Melik Efendi

Hanende, keman, ney,
vesaire gibi sazlar ve
mübtedi piyanistler için

Allegretto

p a man ey ya

Piyano için

p

ri ce fa pi şe ni zar et

yalnız saz

musique suete

me be ni *f* *Y.S.* *p* ö lü rüm sen

m.s. *f* *p*

siz â ca nım bı ra kıp git

1. me be ni Y.S. 2. me be ni *f*

1. *m.s.* 2. *m.s.* *f*

Meyan *p* si tem et me

p

keremey le kı rı p in cit

me be ni *p*

si tem et me ke rem ey le

Y.S.

f kırıp in cit me be ni

f

m.s.

p ö lü rüm sen siz â ca nım

p

1. Y.S.

bı ra kıp git me be ni

1. *m.s.*

The image displays a musical score for a piece titled "Aman Ey Yâr-ı Cefa Pîşe Nizâr Etme Beni Adlı Eser Notası". The score is written in staff notation, featuring a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line includes the lyrics "me be ni" and "ara nağme". The piano accompaniment consists of two staves, with the right hand playing a melodic line and the left hand providing harmonic support. The score includes various musical notations such as triplets, dynamics (p, f), and repeat signs. The piece is marked with a 2. (second) ending and a Coda. The tempo is indicated as "Y.S." (Yavaş, Slow).

Görsel 11: Aman Ey Yâr-ı Cefa Pîşe Nizâr Etme Beni Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 55-58 sayfalarında bulunmaktadır.

Beyâtî Şarkı

Aman ey yar-i cefa pîşenizar etme beni
Ölürüm sensiz a zalim bırakıp gitme beni
Sitem etme kerem eyle kırıp incitme beni

NAKARAT

Ölürüm sensiz a zalim bırakıp gitme beni

Seni terk etme bana şimdi ölmeden de beter
Sana kurban olayım kılma beni mahv ü heder
Düşeyim payine çiğne çabuk etme güzer

NAKARAT

Ölürüm sensiz a zalim bırakıp gitme beni

İlave-iMalumat

Marş Madmozel Loret Rozet tarafından bestelenmiş

Padişahım Çok Yaşa

Kompozi Partisi: Madmozel Loret Rozet

Bestesi Madmozel Loret

Introduction

Marche

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

1. 2.

The musical score is written for piano. It begins with a piano introduction marked 'p'. The melody is in the right hand, and the left hand provides harmonic support with chords. The score includes dynamic markings such as 'p' (piano), 'f' (forte), and 'ff' (fortissimo). The piece concludes with a double bar line.

Görsel 12: Padişahım Çok Yaşa Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 61-62 sayfalarında bulunmaktadır.

İlave-i Malumat
Muhayyer Şarkı Merhum Hacı Ârif Bey'in Usulü Evfer
Devâ Yokmuş Neden Bîmâr-ı Aşka
Kompozi Partisi: Hacı Ârif Bey
Armoni Partisi: Osman Bey

of of

of of

de va yok mu ne den bi ma

rı aş ka

of of

saz

musique

of of saz
of musique

ni çin bir ça re yok na

ça rı aş ka
saz
musique

of of

of of saz
of musique

me-yan
re ha ol maz mı ben di ta

ri aş ka

saz

musique

of of

of of

saz

musique

â man ya rab bi yan dim

na ri aş ka

saz

musique

Görsel 13:Devâ Yokmuş Neden Bîmâr-ı Aşka Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 64-67 sayfalarında bulunmaktadır.

Muhayyer Şarkı

Deva yokmuş neden bîmâr-ı aşka

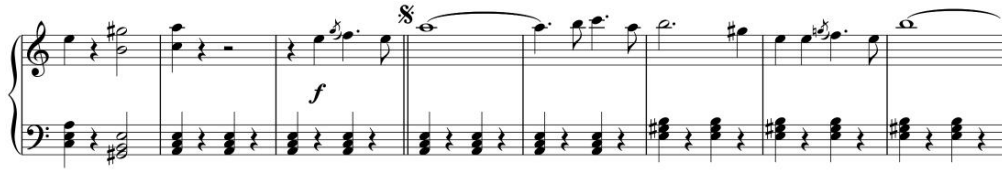
Niçin bir çâre yok nâçâr-ı aşka

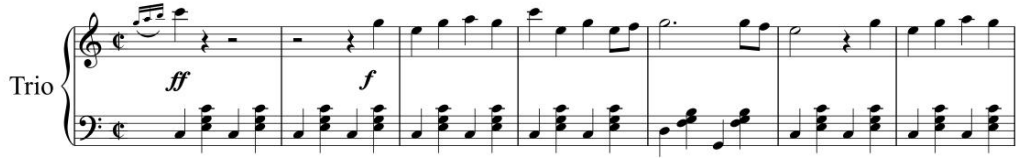
Rehâ olmaz mı bend-i târ-ı aşka

Aman yârabî yandım nâr-ı aşka

Hidiv-i Mısır Fehametli Devletli Abbas Hilmi Paşa
Hazretleri Nam-ı Âlisine Tanzim Kılınan Marştır

Görsel 14: Hidiv-i Mısır Fehametli Devletli Abbas Hilmi Paşa Hazretleri Nam-ı Âlisine
Tanzim Kılınan Marştır Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 65-66 sayfalarında bulunmaktadır.

İlave-i Malumat

Ağır Mazurka Bestesi Osman Zeki Bey

Şevketinle Padişahım Zevk ve Şevkile Çok Yaşa

Kompozi Partisi: Osman Zeki Bey

The musical score is written for piano and includes the following lyrics:

ş e â lem me en ver hün ka rım sen sin se ni hak
tah tın da mü eb bet ey le ye da im ş ev ke tin le pa di ş a hım
zev ku ş ev ki le çok ya ş a bir gü nün bin o la zev ki le göy
nün do la ş ev ke tin le pa di ş a hım zev ku ş ev ki le çok ya ş a

ff se ni mev la e sir ge sin gam mu â lâm ve ke der den

ff **p**

Trio **p** **p** **ff**

ff **p** **f** **ff**

ff **p** **p** **p** **p**

ff **ff** **ff** **D.C.**

Görsel 15: Şevketinle Padişahım Zevk ve Şevkile Çok Yaşa Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 69-70 sayfalarında bulunmaktadır.

İlave-i Malumat

Hacı Ârif Bey'in ve Devlet Efendi'nin Nihavend şarkıları

Tarife Gelir Mi O Mehin Zülf-ı Siyahı

Hayli Dem Oldu Perestîş Ettiğim Pinhandır

Kompozi Partisi: Devlet Efendi ve Hacı Ârif Bey

ta ri fe ge lir mi o me hin zül
fû si ya hı ara nağmesi zül fû
si ya hı tes hir e di yor
â şı kı nı ti ri ni gâ
hı hı ti ri ni gâ
1. hı 2. meyan bi ça re
di lin var mı a cep bu ara nağmesi
bun da gü na hı bun da gü na hı
tes hir e di yor a şı
ki ni ti ri ni gâ hı
hı ti ri ni gâ hı
Coda

Görsel 16: Tarife Gelir Mi O Mehin Zülf-ı Siyahı Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlave-i Mâlûmat* dergisinin 73 sayfasında bulunmaktadır.

Nihavend Şarkı Sengin Semâî

Tarife gelir mi o mehinzûlf-i siyahı
Teshir ediyor âşıkını tir-i nigahı
Biçare dilin var mı acep bunda günahı
Nakarat
Teshir ediyor âşıkını tirinighahı
Billur gibi bir sinesi var saf u mücella
Ol sinesin üzre yatır âşıkının evvela
Her şivesi reftar-i dilaviz amma

Nihavend Şarkı Devlet Efendi'nin

hay li dem ol du pe res tiş
et ti ğim pin han dır
ner re de sin
ey sev di ğim dün ya ba na
zin dan dır
meyan
ah fir ka tin le dil ha ra bu
di de ler gir yan dır
ah fir ka tin le dil ha ra bu
di de ler gir yan dır
ara nağmesi
Coda

Görsel 17: Hayli Dem Oldu Perestiş Ettiğim Pinhandır Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 74 sayfasında bulunmaktadır.

Nihavend Şarkı

Hayli dem oldu perestiş ettiğim pinhandır
Nerdesin ey sevdiğim dünya bana zindandır
Firkatinle dil harab-ü dideler giryandır

Nakarat

Nerdesin ey sevdiğim dünya bana zindandır

Bir zaman ben de enis-i meclis-i canan idim
Âlem-i gaflette mi bilmem neden şadan idim
Bade-i lütfuyla bihuş müsterih-i vicdan idim

Nakarat

Nerdesin ey sevdiğim dünya bana zindandır

İlave-i Malumat

Kısm-ı Mûsikîmiz Muharriri Ali Rıfat Bey'in Düyek Usulünde Hicâz Şarkısı

Hüsn-i Güftarın Senin Ey Mehlika

Kompozi Partisi: Ali Rıfat Bey

hüsn nû gûf ta rın se

6 nin ey me meh

12 li ka â âh âh çeş mi

18 fet ta nın gî bi sev

24 d â da da

30 fe za za 1 2

35 meyan kah ku kahan cil ven da hi

41
şi rin

46
da â â âh

52
nazarat
tar zi ref ta ta rin gö

58
ren der mu mut

65
mut la ka

71
Coda

76

81

86

- 2 -

Görsel 18: Hüsn-i Güftarın Senin Ey Mehlika Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 77-78 sayfalarında bulunmaktadır.

Hicâz Şarkı

Hüsn-i güftarın senin ey Mehlika

Çeşm-i fettanın gibi sevda feza

Kahkahan cilven gibi şirin eda

Nakarat

Tarz-ı reftarın gören der mutlaka

Çeşm-i fettanın gibi sevda feza

Hüsn-i kaddın ey gül endam-ı zaman

Eylemez tuba-yı adneimtinan

İşte hüznün işte sahn-ı imtihan

İlave-i Malumat

Karcıgar Şarkı Usulü Evfer ve Bestenigâr Şarkı Usulü Devri Hindi

Seyre Çıkmışsın Bugün Kağıthane'yi

Tezyin Ediyor Gülşeni Şebboy ile Sünbül

Kompozi Partisi: Hakkı Bey ve Hafis Efendi

sey re çık mış sın bu gün ka
ğıt ha ne yi â man â man
ey le din ma mur di li vi
ra ra ne yi
yi sûz â man sûz
di de i mes ta ne
yi â man âman
ey le din ma mur di li vi
ra ra ne yi
ara nağme
Coda

Görsel 19: Seyre Çıkmışsın Bugün Kağıthane'yi Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlave-i Mâlûmat dergisinin* 81 sayfasında bulunmaktadır.

Karcıgar Şarkı

Seyre çıkmışsın bugün Kağıthane'yi

Eyledin ma'mur dil-i viraneyi

MEYAN

Sûz aman s  z dide-i mestaneyi

NAKARAT

Eyledin ma'mur dil-i viraneyi

Bestenigâr Şarkı Usulü
Devr-i Hindi Hafız Salis Efendi'nin

tez yin e di yor gül

şe ni şeb boy i le

sün bül

nok sa nı nı ik mal e di yor

zar i le bül bül

nok sa nı nı ik mal e di yor

zar i le bül bül

sab rım tū ke nip kal ma dı â

ra ma ta ham mül

gel seyr e de lim ca nım e fen

dim şu ba ha rı

bak mut ri be ey ler ne gü zel

bes te ni gâ rı

Coda

Görsel 20: Tezyin Ediyor Gülşeni Şebboy ile Sünbül Adlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 82 sayfasında bulunmaktadır.

Bestenigâr Şarkı

Tezyin ediyor gülşeni şebboy ile sünbül
Noksanını ikmal ediyor zar ile bûlbûl
Sabrım tükenip kalmadı arama tahammül
NAKARAT
Gül seyredelim canım efendim şu baharı
Bak mutribe eyler ne güzel bestenigarı

İlave-i Malumat

Musika-i Hümayun Kolağalarından Osman Zeki Bey'in Yadigârıdır

Asâkir-i Şahaneyi Mahsus Marştır

Kompozi Partisi: Osman Zeki Bey

The musical score is written for piano and bass. It begins with a forte (ff) dynamic in the first system, followed by a piano (p) dynamic. The second system continues with piano (p) dynamics. The third system features a forte (f) dynamic. The fourth system includes a first ending (1.) and a second ending (2.) with a forte (ff) dynamic. The fifth system concludes with piano (p) dynamics. The score is in 2/4 time, key of B-flat major, and consists of five systems of piano and bass staves.

The musical score is presented in six systems. The first system shows the initial piano introduction with a treble staff featuring eighth-note patterns and a bass staff with chords. Dynamics range from *ff* to *p*. The second system continues the piano part, including a first ending and a second ending that leads to a 'Fine.' marking. The third system introduces the 'Trio' section, marked with a 'Trio' label and a key signature change to two flats (B-flat and E-flat). This section features a more complex melodic line in the treble staff and a supporting bass line. The fourth and fifth systems continue the Trio section with various chordal textures and melodic fragments. The sixth system concludes the Trio section with a first ending and a second ending, both marked with a *p* dynamic.

Görsel 21: Asâkir-i Şahaneyi Mahsus MarştırAdlı Eser Notası

Kaynak: Eser İBB. Atatürk Kitaplığı (1897) *İlâve-i Mâlûmat dergisinin* 85-86 sayfalarında bulunmaktadır.

5. BÖLÜM: METNİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE AKTARIMI.

ADET 24

5 Aralık 1895

23 Teşrînisânî 1313

Perşembe

MA'LUMÂT

Menafi-i Mülk-ü Devlete Hâdim Haftalık Musavver Türk Ceridesidir

Matbaa ve İdarehanesi: Bâb-ı Âli Caddesinde 52 Numrolu Dairedir

Nüshası 100 paradır

1.İLÂVE-İ MA'LÛMÂT

NUMRO 24

(TAKDİM-İ ŞÜKRAN)

Vefikat-ı Celile-i Rabb-ı bî imtinana ve yaveri-i ruhaniyet-i resul-i yezdana müsteniden bir zamandan beri tab' ve tahririne gayret ettiğimiz (Ma'lûmât) bu kere yirmi dördüncü hafta-i intişarını ikmal eylemiştir. Bir zamanlar bizde vücudu emr-i muhal derecesinde görülen matbuat-ı musavverinin emsal-i adidesi saha ara-yıntibâ' olarak bu meyanda Ma'lûmât'ımız mütemadiyen sarf edilen ikdam ve himmet ve kârîîn ve kârîât-ı kiramımız taraflarından lutfenbidirîğ buyurulan teşvik ve rağbet semeresi olarak kendine mahsus bir mevki-i mümtaz ihrâz eylemiş ve gördüğü asar-ı teveccühe her bir nüshasında ayrı ayrı bir eser-i teceddüd göstermekle mukabele ederek tevsi' ve tezyin-i mündericat ve teksir-i tesavir cihetlerini alâkaderi'l-istita'a meydana getirmiştir. Cümlelerin malumu olduğu üzere musavver ceride neşri pek çok müşkilatıktiham ve aleddevam izhar-ı fart-ı ikdam suretiyle müyesser olabilip hâlbukiîştigali bu kadar çok ve medid olan bir şeyin makbul-ı âmme olması için tenevvü' ve teceddüd gibi levazım-ı terakki küsteranenincem'i icap ettiğinden (Ma'lûmât)ı erbab-ı maarif ve irf'anımızınmutahalli oldukları şime-i kadirşinası daha ziyade bir derece-i kemale ve hal-i hazırını mucib-i teşekkür bir hale isal eylediğinden heyet-i idare ve tahririyesi mazhar oldukları hüsn-i teveccühattan son derece minnettar kalmışlardır.

İFADE-i MAHSUSA

(Ma'lûmât) yirmi dördüncü nüshasında altı aylığını bitirmekle beraber birinci cildini dahi ikmal ettiğinden bundan itibaren bi-mennihi Teâlâ ikinci cildinin neşrine ibtidar edecektir. Bu cihetle tenezzülen (Ma'lûmât)tan koleksiyon yapmak arzusunda bulunan zevat-ı kiram bu yirmi dört nüshayı teclid ettirebilirler.

İHTAR-I MAHSUS

(Ma'lûmât) bu nüshasıyla yirmi dördüncü cüzünü yani altı aylığını ikmal eylediğinden gazetemize altı ay abone olan zevat iştirak arzusunda bulundukları takdirde bedelini irsal etmeleri mercudur. Âdem-i irsal halinde idareimizce intizam-ı

kuyudunmuhafazasına mebni nesh-i âtiyenin kendilerine irsal edilemeyeceği ma'rız-i i'tizarda beyan olunur.

(Ma'lûmât) bu nüshasıyla -altı aylık- birinci cildini ikmal eylemiş oluyor. Bu cildin resimleriyle mündericatının muntazam bir fihristini -tertibe başladık- kariben ayrıca neşr eyleyeceğiz. Teclidini arzu eyleyen kâriîn-i kiramın mezkûr fihriste intizar eylemeleri lazım gelir.

Bu nüsha yirmi dört sahifeden ibaret olup (hanımlara mahsus Ma'lûmât) ile (Matild-Laroş) romanının (askerlere mahsus bir kıta marş) notasının ilave edildiği ve (İlâve-i Ma'lûmât)ın dahi sekiz sahifeden ibaret bulunduğu ihtar olunur.

MA'LÛMÂT-I ÜSBÛİYYE

Seyyar muharririmiz diyor ki:

Bir bardak su içinde seyahat eden fenni muharrir bizim Beyoğlu'na gelsin de bir bardak suda boğulanları görsün. Ben size geçen hafta Beyoğlu'na gitmeyin dedim de yine kendim gittim. Bu acıkmak beliiyesi bitmeyecek. Hele alafranga yemeklere alıştı mı artık bizim aşçıların ekşili köftesi, tas kebabı, fasulye yahnisi, piyazı, ezmesi, patatesli eti, düğün çorbası filanları yenmiyor. A'lâkonsome, biftek, kotlet, rozbif, mayanozlu (enva-ı balık), ıstakos vesaire o kadar tatlı geliyor ki sormayın. Ba'husus (Yani)de, (Santral)de bulunursa. Fakat tatlı tatlı yenilip somurta somurta çıkıyoruz. Ne zararı var? Maahaza ben bu sefer ziyadesiyle somurttum. Adeta kızdım. Gezerken (Yani)ye girerek pahalı pahalı karnımı doyurayım dedim. Menüü harisânetedkik ederek altılık bir file ısmarladım. Bir parça balık yedim. Bir bira içtim. Biraz da yemiş yedim. Önümdeki yuvarlak şişeden de nasılsa bir bardak su içtim. Aman efendim aman. Bizim memleketin suları Beyoğlu'nda ne kadar kıymetli. İçtiğim su Taşdelen'in imiş. Hesap görürken neye tesadüf etsem iyi. O bir bardak suya altmış para istemesinler mi? Garsona burası Kerbela mı diye bağıracağım geldi. Neûzübillâh hararetim ziyade olup da beş altı bardak içeydim iki biftek yemiş kadar mutazarrır olacaktım. Binaenaleyh

öyle yerlere gittiğinizde ihtiyat ederek yine bizim Terkos’a müracaat etmenizi veyahut sabredip Taksimde def-i atş etmenizi halisane tavsiye eylerim.

- Eş’ârih bestesi numunenümâ-yıbürûdet-i zemherir olan bir zat bu hafta bir manzume inşad etmiş ve:

Tayerân eylemek de istemiyor

Su içmiyor ve yem yemiyor

2.İLÂVE-İ MA’LÛMÂT

NUMRO 24

gibi yenir yutulur hatalardan olmayan akval-i şuya’rânesinişuarâ-yıhazeratdan birinin intikada başladığını da seyyar muharririmiz haber almıştır.

- Mezayaşinasan-ı meâniden beri (hayat-ı pâşiyeki) ter kibinin mucidine (hissiyat-ı şebanenintevzihnamesi) ter kibinin de izah edilmesini ricada bulunmuş ve aldığı cevaptan: Muharririn de bilmeyerek yazdığı anlaşılmıştır.

- (Köylünün dilnişin ailesi) namıyla derç ve menazır-ı şairaneden olmakla telakki edilen bir tabloya muharririmiz bakıp... bakıp hayran kalmış ve olsa olsa şayan-ı nefrin olabileceğini de ilave-i mekal eylemiştir.

- Seyyar muharririmizin geçen hafta (Ma’lumât)a gönderdiği reçetelerle onlar hakkındaki mütalaâtındanmabad:

(Sem’-i mahzûnâne) bu da terakib-i cedideden olmalı. Zavallı “mahzûnâne” birtakım nur-ı seyyidkan edebin iyadi-i keşmekeşinde böyle mahzun oldukça münasebeti olmayan esmaya da sıfat yapıp gidecektir. Acaba bu sem’-i mahzûnâneden maksat boyun atkısının dışarısında kalıp da te’sir-i burûdetle pancar gibi kızaran kulak mıdır? Mutlaka öyle olacak. Artık siz düşününüz. Şu kulağın mahzunluğu elbette pek tuhaf şeydir. (Kalbimin bu derece ihtiyac-ı sevda ve yesini şayan-ı hayret bulmuş) ne diyeyim? Hayretlenirim vesselam. (şâikâne) bu da elfaz-ı me’nuseden (!) (zor kuçe-i tenezzüh) eskiler alayım.

(Bulunan bir sûje) – Bu sùjelere bakılırsa edebiyatımızı Arap ve acem lisanlarının tesiratından bir dereceye kadar kurtarmağa çabalarken bir de Fransız lisanının taht-ı tesirinde bulundurmağa uğraşıldığı anlaşıyor.

(Füşat-ı fesiha-i bedia) terakib-i cedide-i garibeden olan bu ter kibi sahayif-i edebiyattan kalem-i nâsîh ile bozup feshetmek lazımdır.

(Letafet-i hüzünperverâne) keza garabete misal olarak irad edilmiş olmalı.

(Küçük küçük refekatlar ile gittikçe kesb-i kesafet eden feza-yı semada uçuşan kuşlar) Büyük büyük hatalar ile gittikçe doldurulan edebiyatımızın vay haline! Hele kesb-i kesafet eden feza-yı semada uçuşan kuşlar (!) artık oldukları yerde tünemişlerdir. Feza-yı semanın kesafeti ise bir yeni fen nazariyesi olduğu cihetle ona biz cevap vermeyiz.

(Benim şevk ve mahzuziyetim kâinata yeni bir timsal-i masum-ı saadet arz edecek derece-i müfritede bulunuyordu) tahlilat-ı sâlifeye müracaat oluna. (Bu Ma'lûmâtehz ve sitâd) Ehze ve i'ta yerine yanlışlık ile ehze ve sitâd yazıldığı besbelli çünkü sitâd da ehze manasına geliyor (Felyüraciulelbürhan).

(Hâr ve Haşek) Haşâkın elifi galiba süprüntü küfesine düşmüş. Kamusta haşek yok. (Haşâk) var hâlbuki karine-i makam ve siyak-ı kelam bunun (haşek) okunmasını icap ettiriyor.

(Pek küçükken, bir iki yaşında iken) bu ikenlerin nefes aldırmadan tekerri vücuduma diken gibi batıyor.

(Gözüme birkaç damla olben saf ve şafiden itâre eylediğini) südün uçurulduğunu da yeni işitiyorum.

(Telaş fırtınası) Takvim-i irfanda muharrerdir.

(Kâinatı nazar-ı muhitim önünde görecek) kâinat o nazar-ı muhite bu kadar büyüklüğüyle beraber muhat olamaz. Fakat zannıma kalırsa burada zikr-i küll irade-i cüz' alakasıyla mecaz yapılmış.

(Aktör-ı şehir) Üst-i hane ve baca-i matbağ gibi terkiplerden

(Pangaltı) Kurb-ı mahreçten dolayı (ت) (ط)'ya kalp olunmuş.

(Ehl-i cevelanın cereyanına) Ehl-i mütalaa ile hempa olan bu ehl-i cevelan ve onu takip eden cereyan, hande efza-yı üdeba-yı zaman olacak terakipbedihi'l butlandandır.

(Sokaklarda durup) Durmak mı? Durmak mı? Def'-i iltibasa binaen (ط) ile (durmak) diye yazılmalıdır zannederim.

(Emeğime hayıflanmıştı) Hayf... sadhayf ki bir şey anlayamadım.

(Mübarek kasım, mübarek gece, mübarek kış, mübarek kestane) biz bir mübarek ramazan biliyorduk lakin maşallah epeyce çoğalmış.

(Burada tatlı tatlı sohbetler cereyan ettiği gibi mevsimin mahsulü her ne ise ortaya dökülerek çemlenilir) pisboğazlıktan sohbe vakit kalırsa ne a'lâ. Tatlı tatlı sohbetlerin şikemperverliğe ait olduğu zaten çemlenmekten anlaşıyor.

(O sevda engizhayalâtın müessir mevcudesine teşmil-i muhabbet pek tabii olduğu cihetle bu yazıları hüsn-i tedkik ve tenkit edemedim) ve minelgarâib. Eğer ben öyle sevda engizhayalatın müessir mevcudesine muhabbet edeydim hiç şüphe yok ki o yazıları diğerlerinin pençe-i tenkidine bırakmadan yırtıp atar veyahut yakıp külünü etrafa saçardım. (His ile sevda ile tesirdir mahiyeti yazdığım birkaç varak teşrih-i kalbimdir benim) Hakikaten şu beyit-i bi mana kâri'lere iskelet gibi arz-ı manzara-i sıklet etmektedir. Bakınız bunun manasını anlamadınız ise size ben anlatayım. Âh!.. Sevgili kâri'lerim bunu anlamak için ne kafa patlattım biliyor musunuz... bilemez misiniz? Eğer siz de benim gibi uğraş idiniz takdir ederdiniz. Mana-yı beyit "o benim hatıratım o kadar müessirdir ki mahiyeti insana tesir eder etmez hemen sevdalanır yazdığım hatırat manasızlıkta teşrihe yani ruhsuz vücuda benzer.

(Meziyetlerle şaiye-i aczimizi bi'lizale) küdam-ı galat ra tashih-i ketm ey hane harap.

- Çarpa namıyla tahallüs eden bir muharrir-i herze günün bu yakınlarda alem-i matbuattan pâ-y-keşide olmağa karar verdiği mesmuat-ı ahire-i edebiyedendir.
- İşâr-ı atikamız hakkında beyan-ı mütalaa

3.İLÂVE-İ MA'LÛMÂT

NUMRO 24

ile revan-ı şuara-yımütekaddimini tazip eden bir zat öteden beriden yediği darabât-ı kesire-i tedip üzerine mütalaatındandamen-i keş feragat olmuştur.

- Ceraid-i musavvereden biri diyor ki? (Bereket diyorsun ki semiz kaz veyahut baba hindinin fırın kızartması ve nohutlu yahnisi imdada yetişiyor da patlıcan dolmasının yadından tevellüd eden teessüfü unutturuyor.) zavallı şaşkın ördek yine o yahte-i çengel nisyan kılınmış. Fakat zarar yok!.. Biz onu fikranın muharririne ihtar ile enzar-ı şikemperveranesiniceb ederiz.
- Heva-yı sohbetinin hasbel mevsim kesb-i bürudet etmeğe başladığı seyyar muharririmizin cümle-i ifadatındandır.
- Garaib-i tesadüfattan olmak üzere şuracıkta haber vereceğimiz bir vaka kariin-i kiiramın hayretini celb edeceğinde şüphe yoktur. Şöyleki: Hükayenüvis meşhur

mütevaffaAleksandırDumafis)in leyle-i vefatına tesadüf eden geçen gece Beyoğlu'nda Tepebaşı'nda vaki' tiyatroda müşarünileyhin âsar-ı meşhuresinden olan (LadamOkamliya) nâm-ı oyun sahne-i temaşaya vaz' olunmuş idi. Garibi şurasıdır ki tiyatronun aktrislerinden (Madam Peraskuplu) Ladamofamliya rolünü ifa ederken hastalanmış ve elân hastalığı berdevam bulunmuştur.

“MUHABERÂT-I ALENİYE”

Teşekkür-i aleni ve refikimiz Asır gazetesi Selanikli izzetlü fazlı Necip Bey biraderimizin taht-ı imtiyazında olarak Selanik'te intişar eden ve heyet-i tahririyesi zamanımızın en muktedir en müsteid muharrirlerinden mürekkep olup yalnız isminin zikri kadarının ne derecelerde bağlanır bulunduğuna beraat-ı istihlâl olan refik-i muhteremimiz (Asır) ceride-i feridesi (Mâ'lûmat)ımız hakkında:

(Ma'lûmât'ınkesb edildiği derece-i mükemmeliyeti tasvir edebilmek için Avrupa bilad-ı mütemeddinesinin en muteber musavver gazeteleriyle rekabet edecek bir halde olduğunu söylersek mübalağa etmemiş oluruz.)

Şu yolda bir fıkra-i takdiriye yazmıştır. Refik-i muhteremimizin hakkımızda ibzalinî bîdiriğ buyurduğu takdirat ve teveccühata kemal-i hulus-i kalple arz-ı teşekkür eyler ve (Asrın) da mededdehûrve'lâsârâha ara-yı intişar olmasını temenni ederiz.

Salkım Söğütlü Fatıma Mergube Hanım (Ma'lûmât'taderç edilen bilmeceleciler hakkında tenkidatınızı pek haklı göremiyoruz. Muamma olduğuna göre fikri biraz yormalıdır zannındayız. Eğer zât-ı âliyeniz söylediğiniz gibi yakasını tenkitten kurtaracak muammalar irsal buyurursanız minnettar olacağımız tabiidir.)

A'şar ve Rusumat müdürü Nuri Bey Kerimesi Fatıma Hanım Efendi (Teveccühât-ı âliyenize teşekkür eder ve mev'ûd resimlerin irsal buyurulmasını rica eyleriz.)

Şehr-i Emaneti Muhasabe Kaleminde İzzetli Halit Bey Efendi (Müsellem olan iktidar ve dirayetiniz hususuyla fotoğrafçılık ve elektrikteki behre ve meziyet-i ilmiyeniz cümlece malumdur. Hakkımızda lütfen bîdiriğ buyurduğunuz iltifata karşı arz-ı teşekkürât eyler mev'ûd resimleri istishab ile lütfen matbaamıza teşrif buyurmanızı temenni ederiz.)

Edremit'te Bekir naci Efendi Kerimesi Servet Hanım (Bilmecenizi aldık. İleride derç ederiz.)

Üsküdarlı Nureddin Efendi (Ma'lumât'ın kısmi musavverini ve ondan sonra kısmi Arabi ve hanımlara mahsus Ma'lumât'ı nihayetinde kapağı ilaveten teclid ettiriniz. Arzu edildiği halde notaları da beraberce teclid ettirebilirsiniz.)

Üsküdar'dan Ali Haydar Efendi (Bilmeceniz geldi. Derç edeceğiz.)

Manastır'da Yanyalı Rıza Efendi (Gönderilen fotoğraf gelmiştir. Bilmecelerinizi ve mektubunuzu aldık teşekkür ederiz.)

Erdeklizâde Râif Efendi (Meseledeki şekli aynı mikyasta küçültmek ve sonra bunu hak ettirmek zamana muhtaçtır. İki hafta daha sonra derç edilmesinde ise bir zarar yoktur. Bu cihetleri elbette takdir edeceğinizi bildiğimizden yalnız devam-ı teveccühünüzü temenni ederiz.)

Manastır Rüşdiye-i Askeriyesi Resim Muallimi Mülazım-ı Evvel Kemal Efendi (Ma'lumât'ımız hakkında ibzalinı bîdiriğ buyurduğunuz teveccühâta alenen beyan-ı teşekkür eder devam-ı teveccühâtınızı temenni ederiz.)

Edirne'de Hüseyin Remzi Efendi (Gönderdiğiniz manzumat-ı müteaddiden yalnız bir gazelinizi bi'lintihab derç eyledik.)

Mûsika-i Hümayun Çavuşlarından Kadri Efendi (İhda buyrulan notayı aldık. Kemal-i iftihar ile derç olunacaktır.)

Pazarcıklı Ali Galip Efendi (İhda buyrulan haritayı aldık. Suret-i tersimi hakikaten güzeldir. Derç edileceğini va'd ederiz.)

Seyhan Sabih Efendi (Gönderdiğiniz mesele-i hesabiye mesleğimize muvafık olmakla derç edilecektir.)

Edirne'de Hüseyin Fuat Efendi (Bilmeceniz pek biçimsiz bir surette tertip edildiğinden derç olunamadı. Hüsnü tabiatınızı (!) biraz yorarak daha güzellerini tertip eder ondan sonra matbaamıza irsal ederseniz memnun oluruz.)

Teremede Bir Meftun-ı Ma'lumât Efendiye ("Sihre fâiktirnikâhın dillere tesirde" mısrasıyla başlayan ve evvelce (Ma'lumât)ımızadere edilen gazel hakkında bir takım tenkidatmûşkâfane ve bu vesile ile birtakım hakaik-i edebiyeyi havi mektub-ı zarafet uslub-ı nihirananeniz idarehaneye vusûlünde açılarak kıraat olunmuş heyet-i muharririn tarafından her cümle nihayetinde "Maşallah!" sada-yıbülendi aks-i endazçarh-ı berin ve tekrar tekrar mazhar-ı nida-yıaferin olmuştur. Mahsusat-ı belagat âbat-ı edibanelerinden olan bazı "terakib-i bedia-i muhtere'a!" yakında derç edilerek tebessüm-bahşınzar-ı kariîn olacağı va'd olur.

Hafız Mustafa Lütfü Efendi (Mükâfatı kazanamadığınızdan dolayı bize hiddet etmekten ise tali'inize küsseniz daha a'lâ olur.)

Rüstem Fehmi Efendi (Mesele-i zihniye bildiğiniz kadar kolay bir şey değildir. Ve bu hafta zarfında vurud eden yüzlerce cevap içinde de matluba muvafık bir cevaba tesadüf edilememiştir. Eğer bunu siz doğru olarak hal ederseniz mükâfaten koca bir kitaba nail olacağınızı beyan ederiz.)

M. Sa'di Efendi (Derç ettiğimiz muammalar içinde hiçbir ecnebi kelimesi bulunduğunu tahattur edemiyoruz olsa olsa ecnebi kelimesi zannında bulunduğunuz nota vardır teveccühâtınıza mukabil ifayı teşekkürler.

4.İLÂVE-İ MA'LÛMÂT

NUMRO 24

sözümüze hak vermenizi fikrinize bırakırız.]

Mühürdarzade Halit Efendi [İrsal buyrulan notayı aldık. İltifatınıza teşekkür ederiz.]

Mecdi Efendi [Asar-ı edibenin “Ma'lumât”ımıza derci hususunda sahiplerinin mevki ve sıfatları asla nazar-ı itibara alınmayarak eserin meziyet-i edebiyesine bakılıyor. Mevki'en büyük tanınmış bir zâtın her yazdığı bir nümune-i edeb ve belagat olmak üzere telakki olunmak ciddiyete münafıdır. “Lâ tenzur ile men kâlvenzur ile makalehu” hakikatini bilenler eseri kâiline bakarak değil, kâili eserine bakarak takdir ederler. Müsaade-i zaman ile şöhret-i edibeleri vasıl âfal-ı cihan olan üdebamızın meziyet-i edebiyelerini esasen biz de teslim etmekle beraber zamanımızda asar-ı kalemiyeleri âlem-i matbuat-ı Osmaniye'mize feyz-bahş-i diğer olan hünermendanashab-ı kalemin dahi onlardan geri kalmadıklarını itiraf etmeği muvafık şime-i insaf addederiz. Şu satırları yazarken yanımızda bulunan şuarâmızdan biri mısraâtırad eylemiştir:

[Sözüm i'caz olurdu neyleyim ki şöhretim yoktur.]

İzmir Rusumatında: Ali Şefik Efendi (“Ma'lumât”ın suret-i teclidi hakkında bu nüshasındaki ihtarı okuyunuz.)

Şehr-i Emaneti Mektubi Kalemi Hülefasından: Hakkı Efendi [MatildLaroş romanının hitamında arzunuz vecihle millî bir romanın neşrine başlayacağız.]

Yeni Hamamlı: Lütfü, Miralay Mehmet Sabri Beyzade: Hacı hakkı, Kadı Çeşmeli: Ahmet Talat, Ratıb, Cemal, Kavalalı: Hasan Avni, Konyalı: Sadık, Mahmut Paşalı: Tevfik, Kabasakallı: Rıza, Somalızade: M. Rıza, H. Niyazi, Hırka-i Şerifli:

Şükrü Efendiler [Bilmecelerinizi aldık. Muvafık olanlarının neşir olunduğunu görürsünüz.]

Naciye Hanım, Kapıdan Paşalı: Nuri, Defter-i Hakani Mektubu Kaleminde: Niyazi, Selanikli Ali Rıza, Nail, Yeni Hamamlı: Hayrettin, Ahmet Ziya, Lütfü, Hikmet Celal Efendiler [Tertip eylediğiniz muammaların bazı yerlerini tashih ile ileride derç eyleyeceğiz.]

Hırka-i Şerifli: Mehmet Rıfat, Ali Rıza Efendiler [Gönderdiğiniz muammaları derç edemeyeceğiz.]

İmzasız Efendiye [“Şahid-i Kudrettir bütün mevcudat” mısraıyla başlayan nazmınız vezinsiz olduğu cihetle derç edilemeyecektir.]

Cesed Mustafa Paşa Fırka-i Askeriyesi Kumandan Vekili Saadetli İsmail Paşa Hazretleri [Ma'lumât'ımız hakkında ibzal buyurulan lütuftan dolayı teşekkürat-ı mahsusamızı takdim ve devamını istirham ederiz.]

Mahkeme-i Cinayet Zabıt Ketebesinden Mahmut Efendi [Matbaamıza uğrayıp noksan olan roman formasını alabilirsiniz.]

Tahsin Efendi [Biz evvelce de mücellittik edeceğiz dememiş ve yalnız matbaamızın mücellidine müracaat olunursa “Ma'lumât” koleksiyonunun suret-i manzumede teclid edileceğini bildirmiş idik. Lütfen mücellide müracaatla ondan istizah-ı madde buyurunuz.]

Yirmi Üçüncü Nüşamızdaki Muammanın Halli:

Kedi- siz ev- in fa-re-si çok olur

İsmine kura isabet ederek hediye kazanan:

Tıbbiyye-i Askeriye İdadisinden: 5391 Bahri Efendi

Diğer hal edenler: Seniha bintibekir Sami Dar'ulMuallimât Mezunlarından: Hatice Ruba, M. S H, Üsküdar İnasRüşdiyesi Mezunlarından: Fevziye, Mirgünİnasrüşdiyesi mezunlarından F. Hayriye. A, Dar'ulMuallimâtтан: Fatma Leman, Pesend, Koca Mustafa Paşalı: Zekiye, Kız Sanayi Mektebinden: Celad Çeşmeli: Saime Nuruosmaniyeli Zahide. Sultan Ahmet İnas rüştiyesinden: F. Behice, 22 Zahide, Leman, Zekiye Halime, AtpazarıRüşdiyesinden: Saadeti Nefise Şevket. Üsküdar İnas Mektebinden: Feride. Beşiktaş'ta Mekteb-i Hamidiyyeden: 416 Cemile 364 Makbule. Sarıyer Mektebinden: Makbule. Dar'ulMuallimâtMuavinelerinden Sadiye Binnaz.

Hatice binti İhsan, Ömer Bey Hafidesi: N. H, Rıfat Bey Kerimesi: Atiye, Süleymaniye’de Mehmet Paşa yokuşunda: Düriye, Küçük Kovacılarda: Nefise, Kadı Çeşmesinde: Reşade, Münibe, Rumeli Hisarında: Ayşe Hayrunnisa, Kadıköylü: Şükür, Yerebatan’da: K. Zübeyde, Etyemezli Şadiye, Kırkçeşmede: Mehpere, Kuruçeşmeli: Fehmiye, Halepli: Hâle, Beylerbeyinde Feride,

Erenköy’ünde: Münire, Trabzonlu: Veliye, Mirgünlü: Kemale Hasine, Makri köyünde H. Makbule, Üsküdar’da: Zahide, Çenberlitaş’ta: Kameriye, Üsküdarlı: Fatma Naciye, Hırka-i Şerifli: A: Dilbeste, Büyükotlakçı’da A. Hayriye, Zeytinburnu’nda: Veder, Şecaattin Mahallesinde: Meliha Feneryolunda: Müfide, Aksaray’da: Sare, Kuşdilinde: Fatma Mürüvvet, Veznecilerde: Tali’a, Aksaray’da: Nüzhet, Fındıklıda: S. Hatice, Üsküdarlı: Adeviye, Şehzadebaşı’nda: Emine, Yusuf Paşalı: M. Adalet, Dizdariye Mahallesinde: Muhib, Sultanahmet’te: Kadriye, Şileli: Emine F Nebile, Veliye Remziye, A. H. Hikmet Celal, F, Talia, Beşiktaş’ta Valide Çeşmesinde: F. Sabire, Cihangir’de: Saniye, Perşembe Pazarında: İsmet, Samatyalı Sabire, bint’ül Hamdi Nebile, Zehra binti Ahmet, Makriköylü Fevziye, Sabiha, Çarşambada: Belkis, İhsaniyeli: Faike, Çukurçeşmeli: Fethiye Sultan Ahmet rüştiyesinden mezune: Fatma Şevket, Yüzbaşı Osman Efendi Kerimesi Zafer, Beşiktaş’ta Mekteb-i Hamidiyyeden: Feride Lepman, Kız Sanayi Mektebi mezunelerinden Saadet, Üsküdar Kız Sanayi Mektebinden 22 Aişe Meliha, Arapcama’şerifli Enise, Kalenderçeşmesinde Fatma Hüsnüye, Feneryolu’nda: Nefise Halide, Bursa’da Fatma Şukufe, S Bey Kerimesi A, N, Atpazarı Rüşdiyesinde Seniha, Dizdariyeli Fatma, Sanayi mektebinden İffet, Nureddin Bey Kerimesi İclal, Divanyolunda İkbâl Zehra. Solak Sinanlı Ruyidil, H. Safvet, Osman Bey Kerimesi İhsaniyeli Maide, Hamidiyye Mektebinden Nezihe, Muallimelerinden Feride, 627 Sıdika. Beşiktaş’ta Uzunca Ovalı Fıtnat, Haseki tarlasında Fatma Mihriban, İnas Rüşdiye Muallimelerinden Samiye, Bursa’da Sakine Macide Neyir, Hamidiyye Mektebinden 474 Adile, Cağaloğlu’nda Fatma Nesibe Hanımlar.

Kütahya Redif Kumandanı Saadetli Mehmet Reşit Paşa Hazretleri, Matbağ-ı Amire keşanesinden: Mehmet Emin, Musiki-i Hümayundan: Yüzbaşı Ziya, Sıra Çavuşlarından: Emin Nazmi, Mustafa Nuri, İhsan Emin, Kenan Raşit, Enderun-ı Hümayundan: Resim Muavini: Mustafa Ferit, Kilarizade: Mehmet Nuri, Hafız Hüsnü, Hazine-i Hâssada: Bedri.

Tahrirat-ı Hariciye Hülefasından: Keridi: Ahmet Saki, Tercüme Kalemi Hülefasından: Münir.

Bab-ı Fetva-yı Sicil Şubesi Ketebesinden: Ali Vahid, Defter-i Hakani Mektubu Kaleminde: Niyazi, Kuyudat Kalemi Hülefasından: Sâim, Evkaf- ı Hümayundan Muhasebe Kaleminde: A. Nuri, M. İzzet, Selahattin, Ahmet Niyazi Adliye Nezareti: Mahkeme-i Cinayet Zabıt Ketebesinden: Mehmet, Zühtü, Tophaneli Lütfü, Mahkeme-i Temyiz İstid'a Dairesi Zabıt Kâtiplerinden: Latif, Daire-i Askeriyeden: M. Muhyiddin, Muhasebat Dördüncü Şubesinde:

5.İLÂVE-İ MA'LÛMÂT

NUMRO 24

Raif, Levazımat-I Umumiye İkinci Şube Hülefasından: Raif, Erkan-I Harbiye-i Umumiye Dairesi Ketebesinden Hakkı, Süvari İkinci Fırka Erkan-ı Harbiyesinde: Mülazım-ı Evvel Zeki, Süvari İkinci Alayı Mülazımlarından: Tahsin Süvari Birinci Fırka Evrak Memuru: Süleyman Süvari Ertuğrul Alayı Eczacısı: Ali Nazmi, Hassa Sanayi Alayı Çavuşlarından: Ali Hassa Levazım İkinci Şubesinde Bölük Emni: Lütfü, Fes Fabrikası Ketebesinden: A. Aziz, M. Münir, Soğuk Çeşme Askeri Rüştıyesi Dahiliye Mülazımı: Mehmet Alaaddin, Muhasebat Umumiye Ketebesinden: Hayri, Vefa'da: Mülazım İrfan, Piyade Dairesinde: Serçavuş Ethem, Bab-ı Seraskeri Muhasebatında Cemil, Süvari Mülazımlarından Asaf, M. Asaf, Piyade Dairesinde: Mehmet Ziyaeddin, Maliyeden: Aşar-ı Rusumat İdaresinde: Ömer Faik Tophane-i Amire: Makam-ı Yaveranından: Mülazım-ı Evvel Mahmut Hüsametdin, İstihkam Yüzbaşılardan: Ali Rıza, Yoklama Kaleminde: Mehmet Aziz, Bahriye Yoklama Kaleminde: Mehmet İzzet, Haydarpaşa Vapurunda Makinist Mehmet Tevfik, Şehr-i Emanet CelilesiMektubi Kalemi Hülâfasından: Hakkı, Birinci Daire-i Belediye Muhasebe Kalemi Ketebesinden: Mehmet Şevket, Kamil, İkinciDaire-i Belediye Tahrirat Kaleminde Katip: İhsan Ahmet Refik, Dördüncü Daire-i Belediye: Emlak Tahsildarı: Bekir Sıtkı, Tahsil Katibi Lütfü, Dokuzuncu Daire-i Belediye Muhasebe Kalemi Ketebesinden: Mehmet Ali, Üsküdar Belediyesi'ne Mensup: İsmail Neşet, Ahmet Naili, Rüsumat Emaneti: Mektubi Kalemi Ketebesinden: Hafız İhsan, Muhasebe Kalemi Ketebesinden: Tahsin, C. Rahmi, M. Tahir, Galata Gümrüğü Muhasebe Kaleminde: Mahmut, Dersaadet Emtia-i Ecnebiye Gümrüğü Mukayyitlarından: Mehmet

Azmi, Muhafaza Dairesi Baş Katibi: Arif, Sicil Kalemінде: Hakkı, Telgraf Nezaret-i Aliyesi: Davutpaşa, Kışla-i Hümeyunu Telgraf Memurlarından: Nihat, Zihni, Emin, Hasan, Zeytinburnu Telgraf Memurlarından: Mehmet Fahrettin, Hüseyin Hüsni, şehzadebaşında Direkler Arasında: Bey'ıye Posta Memuru: Ali, Üsküdar Posta Memuru: Hasan Rıza, Sermüvezzi: Fehmi, Mevezzi: Ali Mülkiye Tekaüt Nezareti: Ser Veznedarı: Tahsin, Ziraat Nezaretinde: Nazmi, Düyun-ı Umumiye-i Osmaniye: İntihap Memurın Komisyonu Baş Katibi: Ahmet Nedim, Abdurrahman, Muhasebe Kalemінде: Mehmet Ali, Yusuf Ziyaeddin, Damga Nezareti Matbaa Katibi Cemil, Sıhhiye Nezareti Hülafasından: Numan Tabip, Hüseyin şevki, şirket-i Hayriye Baş Katibi: Ali, Mustafa NâtikKapudan, TelkikhaneMukayyidi: Hilmi, Muavini, Mehmet Akil, Çini Fabrikasında Ressam: Halit Naci, şems'ülMekatibMuallimlerinden: A. Cemal, Çukur Mektep Muallimi Sayesi: Elhac Hafız Ahmet, Hoca Paşalı: Mahmut şefik, Mektebi İdadi-i Tıbbi Kırtasiyecisi: Mehmet Kazım, Divan-ı Bahri Azasından Kaymakam Mustafa Bey'in Maiyetinde: Yusuf Hüsni, Fethiye Kalyon-ı Hümeyununda Hüseyin bin Hasan Çavuş: Talebe-i Ulumdan: Vulçitrınlı: İbrahim Ethem, Rüştiye şakirdanından 88 Cemal, Ali KazımBalcı, Selanikli Nail, Matbaa-İ Amire Mürettiplerinden: Mehmet Haşim, Kütüphane-i şarkiyedeOhanis Veled Haçadur, Asma Altında: Mustafa İzzet, Kadı Çeşmesinde: Hafız Hüseyin, şems Kütüphanesi Sahibi: Seyit Hüseyin, Matbaa-İ Amire Mürettiplerinden: Mustafa, Tüccardan Yuvan, Asma Altında Tüccardan: Nuri, Rifat Beyzade: Nadir, Miralay Sabri Beyzade, Hacı Hakkı, Osman Safi Paşazade Ali Cemal, Miralay İsmail Beyzade: Raik, Rauf Beyzade: Vasfi, Aşçızade: Ali Osman, Salih Beyzade: Nuri, Mehmet Emin Efendizade: Mustafa şevki. İzmirli: Mehmet Atıf, Vefalı: Necmettin, Adanalı: Mehmet Tevfik, Dizdariyeli: Mükerrerem, Papamlaklı: Ahmet Nihat, Süleymaniyeli: Hasan Lütfü, Valide Çeşmesinde Kuzma, PavlakiPirizrenli. Ali Vehbi, Çengelköylü: Ferit, Erenbud Köyünde: İsmail Arif Manastırlı: Recep Malik, Trabzonlu: Hacı Cevdet, Eyüplü: Avni, Üsküdarlı: A. R, Beyrutlu Haduc, Fındıklı'da M. Behram, İranlı Mustafa, Hoca Paşalı Mahmut şefik, Aksaraylı Mehmet Cemaleddin, şehzadebaşılıMustafa Rüştü, Selanikli Ali Ziya, Sultan Mahmut Türbesi Civarında K. Mahmut, Cihangir'de Yusuf, Üsküdarlı Ethem, Yusuf Ziya, 40 Çeşmeli Ebul Ala, Maçka'da Hafız Cemil, Fatih'te Zincirli Kuyuda Ali Rıza Küçük Pazarda Hafız şükrü Üsküdarlı Abdulhalim Kabasakalda Seyyar. Hafız Mücteba, M. Hüsni, Kocaman Oğlu Hanende S. İşpartaris, Subhi, İsmail Eşref,

Hüsamettin. A. Zati. Üsküdar'da Resimli Gazetenin Sermüvezzii Mehmet Celaleddin. Hatip Tüccarından. Ahmet Hulusi. VeznecilerdeŞemsiyeciYusuf. Nikolaki. Saraçhane'de Makineci Şakir. İstati. Eyüp'te Attar Mehmet Sadık. Bakkal Bedus. Köprüde Perukâr Kalfası Amastopolu, Sultanahmet'te Ebe Hanım'ın Oğlu Nail. Mekteb-i Harbiyeden: Yüzbaşı: Hasan Mazhar, Muhsin El Hüseyini, 16 Ragıp, Esat Hamdi, S.Hicrani Sait Yusuf, İdadisinden: 4511 Nazif, 4561 Ali Rıza, 3711 Faik, 4417 Ahmet Ziya, 3501 Ahmet Muhtar, Hisarlı: Kenan, Süleymaniyeli M.Haleti, 4366 Mehmet Kemalettin, 4427 Mehmet Esat, 4751 Mehmet Arif, Mahmut Kemal, Rum Mehmet Paşalı Mustafa Sami 3794 Nazmi, Beşiktaşlı Ahmet Refik, Mühendishane-i Berr-iden: Üsküdarlı, Cemal, Çanakkaleli: Ahmet, Hendese-i Mülkiyeden: Beşiktaşlı Bahri, Mekteb-i Tıbbiyeden: Sait Cemil, İdadisinden: Mirahorlu: Hasan Tahsin, Ali Nihat, 3441 Tevfik, Dibağlarlı: Hilmi, 5446 Mesih 374 L. A. Hikmet, 5468 Ömer, 5432 Mustafa Fethi 5368 Ömer Sadi, 5443 M. Cemil, 184 Mehmet Saffet, 102 Mehmet Fuat, 681 Selahattin. Sinan Ağalı: İsmail Hilmi, Söğütlü: Hami, 5019 A. Suphi, 5099 Mehmet Necati, Beykozlu: Ahmet Şevki, Amasyalı: Mustafa Remzi, Pirlepel: Muammer Baki, Kılıç Alili: Ahmet Faik, 5391 Bahri, 5429 Mahmut, 5449 Fikri, 5137 Hasan, Erenköylü: Ahmet Selahattin 5472 P. Nurettin, Davut Paşalı: Sıtkı, Mekteb-i Bahriyeden: 164 Reşat, 468 İsmail Hakkı, Kartallı: İbrahim, 247 Mehmet Hayrettin, 2 İsmail Faik, 1 Mehmet Adil, 221 Rauf, 587 Abdurrahim, Küçük Mustafa Paşalı: M. Kemal97 Mahmut Selahattin, Kasımpaşalı Mustafa İhsan, 356 Ahmet Zeki, 329 Ali Sami, 108 Hasan Hüsnü, 279 Hasan Tahsin, Haddehaneden: Hüseyin Ömer, Besim Osman, 471 Mazlum Şevki, Elmalılı: Ali Rıza, Dârü't-tedris Talebesinden: Hafız Halit, Mehmet Şevket Ali Osman Mehmet Refik, Mekteb-i Mülkiyeden: 1156 Rüstem Fehmi, 83 Hasan Şinasi, 7 Mehmet Fahri, 308 Mehmet Selim, 206 Ali Rıza, 219 Hüseyin Hikmet, İdadisinden: 78 M. Avni, Mustafa Lütfü, Beyazıtlı: Mehmet Tevfik 578 Enver, 127 Memduh, 56 Hamit Hayri, Üsküdar İdadisinden: 10 10 Sadeddin, 79 Mehmet Hidayet, 48 Abduh, İlya, 82 M. Enver, Hafız Hamza Efendizade: Cevat, 86 Mehmet Cevdet, 40 Yusuf Mazhar, 4 Mehmet Rüştü, 49 Mehmet Müfit, 62 Fuat, 21 Ali Haydar, Mekteb-i Tıbbiyye-i Mülkiyeden Yanyalı: Hasan Süleyman, Hafız Zeki Ziya. Eyüplü: İmat. G. L.112 K. Mihailidi. Mikail Aznavuryan. Simyon Le Toledo. 127 T. Y. B. Mekteb-i Hukuktan: 361 Mehmet Emin, Mekteb-i Sultani'den: A. Nazif. H. Avni. 149 Ahmet Rüştü.

448 Hüseyin Sermet. M.Celalettin. Menşe-i Kitab-ı Askeriden: Çemberlitaşlı Ahmet Cemalettin. Mehmet Kemalettin. Kadıköylü Osman Nuri. Çırçırılı Sacit. Koskalı Mehmet Salih. 337 Mahmut Celalettin. Etyemezli Mustafa Atıf. Askeri Rüştîyeleri Soğuk Çeşme Rüştîyesinden: Aksaraylı Cemil. Kadırgalı Ali. Cağaloğlulu Hüseyin Vasıf. Kabasakallı Osman. Büyük Adalı Mehmet Aziz. Fatihli Mustafa Tahsin. Soğuk Çeşmeli Mehmet Zekaidin. Aksaraylı Şerafettin. Mehmet Münir. Kuruçeşmeli İsmail Cemal. Beylerbeyli Ömer Ferit. Haydarpaşalı Halil Recai Beyazıtlı Ahmet Halit. Büyükdalı Mehmet Aziz. Süleymaniyeli Sait. KapandakikliAbduh. Beykozlu Ali Murat. Tatlı Kuyulu Ömer. Küçükpazarlı İsmail Hakkı. Beykozlu Kazım. Kapandakikli Vehbi. Hacı Kadınlı Mehmet Kemal. Soğukçeşmeli Celaleddin. Konyalı Mehmet Sadık. Gülhane Rüştîyesi'nden 37 Mehmet İhsan. Nevşehirli Mehmet Niyazi. 5 Abdulvahap. Beyazıtlı İsmail Yesar. FiruzağalıSuad. Cağal

6.İLÂVE-İ MA'LÛMÂT

NUMRO 24

Oğlulu Avni. Bosnalı Hasan Tahsin. Ayasofyalı Hasan Tahsin. Fuat. Ak Bıyıklı İsa. Koskalı Ata. Talat. Rumeli Hisarlı Seyfettin. Trabzonlu Haşim. Küçük Pazarlı İsmail. Fazlı Paşalı Sami. Yenişehirli Hüseyin Kâmil. Mahmut Paşalı Faik. Bayram Fırınılı Kazım. Galatalı Ali Fuat. Gedikpaşalı Mehmet Asaf. Beyazıtlı Hamit. Kızıltopraklı Sadri. Yerebatanlı Şefik. Sarıyerli İbrahim Ethem. Akbıyıklı Fehmi. Küçük Ayasofyalı Tahir. Milaslı Ahmet Rasim. Hoca Paşalı İbrahim Kemal. Mahmut Paşalı Tevfik. Kavalalı Hasan Avni. Hoca Paşalı İbrahim Ethem. Ali Vahit. Alaiyeli Mustafa Tayyar. Yenişehirli Ahmet Rasim. Koskalı İhsan. Mahmut Kemal. Sultan Mahmut Türbeli Ahmet. Veznecilerli Mustafa. Galatalı Tahir. İshak Paşalı Hami. Dizdariyeli Muhtar. Ahurkapulu Osman. Süleymaniyeli Cevdet. 39 Cemil. Aksaraylı Osman. Fatih Rüştîyesinden Ali. Destgâhcıların Ali Cevdet. Üsküplü Şükrü. Yenişehirli Ali Ruhi. Hırka-i Şerifli Ömer. Taşkasaplı Osman Hakkı. Yenihamamlı Lütfü. Vefalı Mehmet Muammer. Zeyrekli Ali Kazım. 18 Fethi. Vefalı Raif. Yenihamamlı Hayrettin. Hırka-İ Şerifli Mehmet Rıfat. 23 Mehmet Vehbi. Edirnekapılı İsmail Hayri. 120 Mehmet Şükrü. Kapandakikli Ahmet. 108 Mehmet Hamdi. Kocamustafapaşa Rüştîyesi'nden Ali Paşalı Ömer Faruk. Etyemezli Rahmi. Sultan Çeşmeli C. Ziya. Selahattin. Tevfik. Yüksekaldırımılı Fazıl. Karagümrüklü Hakkı. Akarcalı Muhip. Beşiktaş Rüştîyesinden

Beşiktaşlı Burhanettin. Debreli Mustafa. Karahisarlı Hakkı. 7 Mehmet Murat. Kabataşlı Mehmet Zeki. Tophaneli Eyüp. Beşiktaşlı Ali Sadrettin. Ayazpaşalı Ata. Maçkalı Kazım. Nişantaşlı Hasan Tahsin. Cihangirli Mehmet Cevdet. Cihangirli Ahmet. Tophaneli Alaaddin. Cihangirli İhsan. Valide Çeşmeli Hakkı. Fındıklılı Mehmet Rıfat. İsmail Hami. Nişantaşlı Süleyman Sudi. Ortaköylü İbrahim. Yenimahalleli Nusret. Hasfırınlı Mehmet Kemalettin. Şişlili Bahaeddin. Beşiktaşlı Re'fet Maçkalı Mustafa Sabri Yenimahalleli Halil. Tophaneli Eyüp Sabri. Fındıklılı Sadettin Mehmet Şerif. Toptaşlı Rüştüyesi'nden A. Safder. 231 Vasıf. 390 Ali Faik. 222 Hayrettin 237 Mehmet Emin. 13 H. Abdi. 43 Sabri. 150 Mehmet Kenan. 146 Mehmet Halit. 161 Ahmet Cemil. 51 Ahmet Nazmi. 344 Cemal. 352 Feridun. 340 Cemil. Üsküdar Rüştüyesinden 94 Kemalettin Şami. Eyüp Rüştüyesinden Müftü Hamamlı Ahmet Nihat.M. Reşat. 67 İrfan. 36 Süleyman. Ahmet Sabri. 14 Hasan Talat. 336 Mehmet Haşim. Otakçılarlı Mehmet Şerafettin. Kesmekayalı Mehmet Rasim. Alibeyköylü Hasan Basri. Kalenderhaneli Mehmet Hüseyin. Halıcıoğlulu Ali Enver. 18 Mehmet Necip. Mustafa Refik. Baytar ve Eczacı Rüştüyesinden 5596 Kemal. Çanakaleli Mehmet. Mazhar. Hasan Naci. Valide Çeşmeli Ahmet Hilmi. Rüştüye-i Bahriye'den Dibağ Yunuslu Osman Nuri. Kızıltopraklı Ali Mahir. Mülkiye Rüştüyeleri Mahmudiye Merkez Rüştüyesinden Kadri. 10 Ziya 33 İbrahim Mükerrrem, Fatih Rüştüyesinden 16 Ahmet Ziya, Dibağ Yunuslu Hasan. Mehmet Cemil, Bıçakçılı İsmail. Kemal, Haydarlı Hasan Tahsin, 7 Hafız Şakir, Beşiktaş Rüştüyesinden Ali Rıza, Ayasofya Rüştüyesinden Ali Cemal, Halil, 6 Kadri, Davut Paşa Rüştüyesinden 32 Süleyman, 312 Şemsettin, 69 Cemal, 132 Mahmut, 95 Hikmet, 140 Osman Nuri, Aksaraylı Mustafa Suphi, Dar'ü'talimden 20 İbrahim Ethem, Dar'ü'tahsilden 80 Kadri, 64 Nuri, Beşiktaş'ta Mekteb-i Hamidiye'den 1 Muhiddin, 839 M. Sâfiyeddün, 342 Mustafa Seyfettin, Numune-i Terakkiden 442 Ahmet, 477 Hamit, 322 Edip, 439 Asaf. 499 Mehmet Vasfi. 253 İbrahim Halil. 200 Mustafa Hasip. 413 Hilmi. 566 Hasan. 412 İsmail Hakkı. 243 Tevfik. 241 Cevat. 384 Feridun. 104 Hamdi. 125 Cemil. 315 Mustafa Ferit. 224 M. Sadrettin. 236 Ahmet İrfani. 81 Raif. 83 Ziya. 82 Hasan Tahsin. 71 Ali Suat. 10 Abdurrahman. 99 Salih Muzaffer. 319 Halit. 80 Yaver. 50 Ali Fehmi. 482 Bahattin. 79 Mehmet Ali. 405 Mehmet Reşat. 211 Haydar. 44 Nazif. 266 Mehmet Halit. 20 Bekir Sami. Burhan-I Terakkiden 449 Mehmet Fazıl. 287 Talat. 220 Mustafa Bedri. 27 Fuat. 203 Hafız Mahmut Nedim. 11 Tevfik. 199 Kemal. 255 Ali Rıza. 6 Semih. 49 Mehmet Bedri. 293 M. Reşat. 217 Mehmet Şefik. 206 Reşit. 127

Kâmil. 89 Necip. 347 Halit 15 Bekir, 70 Mehmet. 66 Ahmet Refik. 156 Mazhar. 139. Muzaffer. Medrese-İ Edebiyeden 49 Süleyman Rıfat. Mustafa Hami. 93 Mehmet Sabri. 29 Muhlis. 44 Sa'dah. 28 Emin Sami. Ravza-İ Terakkiden 108 Abdülvahid. Necmettin. 170 Fuat. 514 Süleyman 69 Osman Kemal. 415 Sabih. Şems'ül Maariften 36 Sezai. MakriköyündeMekteb-i Hamiyeden. 13 Suat Dar'ülfeyz-i HamidiyedenDibağ Yunuslu Mustafa Sabri. Mekteb-i Osmaniden 16 Faik. 153 Hakkı 85 Celal. Mekteb-İ Feyziyeden 36 Şerafettin. Şems'ülMekatipten 223 Mehmet Hulusi. 120 Hüseyin. 122 Ekrem. 20 Yahya. Mezunlarından Mehmet Rüştü. Erenköyü'ndeMekteb-i Latiften 85 Re'fet (Telgrafla bildirmiştir) Amca Hüseyin Paşa Mektebinden 40 Rüştü. Mekteb-i Nadireden 107 Mazhar Efendiler.

TAŞRADAN HAL EDEREK MEKTUPLA CEVAP VERENLER:

Edirne'de Mekteb-i İdadi-i Askeri Eczacısı Mehmet Muhittin. CesezMustafa paşadan Mirliva İsmail Paşazade Mehmet Medhet. Selanik'te Mekteb-i Numune-İ Terakki Şakirdanından Hasan Tahsin. Edirne'de Akil Paşazade Selim. İdadi-i Mülkî Talebesinden 28 Arif. Hüseyin Fuat. Numune-İ Terakkiden 57 Ali Reşat.

EVVELKİ NÜSHAMIZDAKİ MUAMMAYI HAL EDEREK TAŞRADAN BİLDİRENLER:

Manisa İdadisinden 4 Ali Ziya. Somalızade Mehmet Kâmil. Bergama Nahiyesi Müdürü Abdülaziz Efendi'nin Mahdumu Mehmet Hilmi. Manastır İdadi-i Askerisinden Yanyalı Rıza.

“MA'LUMÂT”IN MAKİNEYE VERİLECEĞİ SIRADA VURUD EDEN CEVAPLAR:

Cağaloğlu'nda Müzeyyen. Edremit'te Naci Efendi Kerimesi Servet. Beşiktaş İnas Rüştüyesinde 268 Muzaffer. Mezunelerinden F. Pakize. Fatih Rüştüyesi Mezunelerinden F. Dil Mekteb-i Hamidi Muallimelerinden Saadet. Sermualimesi Emine. Cihangirli F. Emsal. Sirkeci'de Mihricihan. Dar MuallimattanBeycan. Beşiktaş Rüştüyesinde Adeviye. Dar'ülmualimatMezunelerinden F. Sabire. B. Tali'a. Numune-i Terakki Mezunelerinden Fatma Makbule. Fatma Mergube. Bebek'te M. Samiha. A'şâr ve Rüşumat Müdürü Nuri Bey Kerimesi Fatma. Ayşe. Mekteb-i Hamidiyeden Naile. 691 Hafize. Mezunelerinden Naciye. Beşiktaş Rüştüyesi'nden 4 Latife. 7 İkbâl. Hafız Paşa'da H. Nadire. Mirgün Mektebi Mezunelerinden Nebile. Maarif Nezareti Mektubi Kalemî Ketebesinden Mehmet Nuri. Mukayyıdı Talat. Hariciye Kalemî

Hülâfasından Hüsamettin. Beyoğlu Birinci Hukuk Ketebesinden Talat. Hâssa Levazım Üçüncü Şubesinde Selahattin. Levazımat-I Umumiye İkinci Şubesinde Raif. Dördüncü Şubesinde Avni. Numune Topçu Alayı Mülazımlarından Fahri Rıza. Rüsumat Emaneti Sicil Ahval-i Kalemi Hulefasından Selahattin. Bekir Naci Efendizade Mehmet Şevket. Sabri Beyzade Ali Nihat. Silivri Nâibi İsmet Bey. Hafidi Abduh Refet. Beşiktaşlı İzzet. Cağaloğlu'nda Mahmut Ekrem. Fatıhlı H.M. İhsan. Midilli'de Vasıf. Türk Kütüphanesi Sahibi Hafız Mehmet Emin. Üsküdarlı Ahmet Remzi. Maiyet-İ Seniye Tüfengi Bölüğü Çavuşanından Mehmet İsmail. Mekteb-i Bahriyeden Tophaneli Mustafa Şerif. Hırka-i Şerifli Hamdi. 572 Mehmet Emin. Nuru Osmaniyeli Hüseyin Hüsnü. 216 Mehmet Nuri. Üsküdarlı Mehmet Tahir. Haddehaneden 188 Ali Rıza. Tıbbiye-İ Mülkiyeden 512 Mithat İsmail. Soğukçeşme Askeri Rüştiyesinden 38 Kemalettin. Süleymaniyeli Mahmut Nedim. Beşiktaş Rüştiyesi'nden İyazpaşalı Tahir Hamdi. Kuruçeşmeli İsmail Hakkı. Eyüp Rüştiyesi'nden Süleymaniyeli Mustafa Sezai. Sütüceli Ali Zeynel Abidin. Beşiktaş'ta Mekteb-i Hamidiyeden 137 İsmail Hakkı. Şükrü. 848 İsmail Hakkı. Bürhan-ı Terakkiden 531 Mehmet Alaaddin. 277 Ekrem. 127 Kâmil Ravza-ı Terakkiden 339

7.İLÂVE-İ MA'LÛMÂT

NUMRO 24

Hasan Şükrü. Toptaşı Rüştiyesi'nden 409 Mehmet Lütfü. Şems'ül Maariften 3 Mehmet Sait. Mirgün Rüştiyesinde Fuat. 64 Ferit Sarıyer'de Mehmet Beyzade İhsan. Memduh. Karahisar Sahibde Ohanis Dünkiyan İzmir'de "Ahenk" İdaresinden Sava. Manisa İdaresinden Süreyya, Ali Faik. İzmir İdadisinden Osman Adil. Bursa Reji Muhakemat Kaleminden Mehmet Rami. İdadi-i Mülkisinden Feraizcizade Mehmet Refet. Mustafa Şevki, Bursa Duyun-I Umumiye Nezareti Tahrirat Kalemi Sermüsevvidi Mehmet Rasim Şehr-i Emaneti Muhasebesinden Mehmet Emin. Sirkeci Yıldız Kiraathanesi Müste'ciri Hırsto, Eyüp Rüştiyesi'nden Tevfik, Üsküp Redif Fırkasında Serçavuş Yusuf Ziya Efendilerdir.

YİRMİ İKİNCİ NÜSHAMIZDAKİ BİLMECELERİN HALLİ:

(42) Saz (43) Balo (44) Havagazı Cümlesini Doğru Olarak Hal Edenler: Harbiye-İ Şahaneden: 165 Behçet, 87 Zeki, Soğukçeşme Askeri Rüştiyesinden: Lalelili Nizamettin,

Yalnız ikisini Hal Edenler: Kız Taşılı: Fatma Şadiye, Fındıklı'da: S, Zafer, Sanayi Mektebinden: Aksaraylı: Hatice, Kırkçeşmede Mehpare, Göztepeli: Şekibe, Soğukçeşme Askeri Rüştîyesi Dahiliye Mülazımı: Mehmet Alaaddin, Maiyet-İ Seniyye-İ Hazreti Şehriyari Tüfengi Bölüğü Çavuşanından: Mehmet İsmail, Alaaddin, Süleymaniyeli Küçük Tahir, İsmail Hakkı, Selanikli Hikmet, Mehmet Niyazi, A. Abdülhak, M. Halet, Hacı Hüseyin Paşazade: Mustafa Tahsin, Asmaaltı Tüccarından: Nuri, Harbiye-i Şahane İdadisinden: 4427 M. Nazif, 4417 Ahmet Rıza, Rum Mehmet Paşalı: Mustafa Sami, Mühendishane-i Berri-İ Hümayun İdadisinden: Hüseyin Cevdet, 2711 Selahattin, Tıbbiye-i Şahane İdadisinden: Dibağlı Hasan, Mekteb-i Bahriye-i Şahaneden: Kasımpaşalı: Yakup, Haddehaneden: Mehmet Tevfik Abdi, 213 Ferit, 297 Mehmet Abdi, 316 Ahmet Rıfat, 414 Mazhar Şaban, 471 Mazlum Şevki, 467 Ali Rıza, 58 Salih Osman, Mülkiye-i Şahaneden: Mehmet Servet, İdadisinden 112 Mehmet Adil, 6565 Hasan Mithat, 78 M. Nuri, 501 Abduh Halis, Mülkiye Baytar Mektebinden: İbrahim Fevzi, Mekteb-i Hukuktan: M. A. T., Tıbbiye-i Mülkiyeden: Zağralı Şefik, Askeri Rüştîyeleri: Soğukçeşmeden: Aksaraylı: Mehmet Celalettin, Giritli: Mehmet Ali, 33 Sadettin, Süleymaniyeli Abdurrahman, Nuru Osmaniye: Tevfik, Koskalı: Fuat, Kadırgalı: Ali, Haydarpaşalı: Ahmet Cihan, Beykozlu: İbrahim, Ali Murat, Küçükpazarlı: Mehmet Sadık, Galatalı İbrahim, Aksaraylı: Mehmet Münir, Kadıköylü: Hasan Fehmi, Kırkçeşmeli: İsmail Cemal, Kasımpaşalı Hayri, Süleymaniyeli: Mahmut Nedim, Küçük Pazarlı: İsmail Hakkı, Ali, Kanlıcalı: Kadri, Eyüplü İhsan, Recai, Süleymaniyeli: Osman Ziya, Şehzadebaşı Kenan, Mehmet Zekavüddin, Aksaraylı Abdulhadi. Beşiktaş Rüştîyesinden: Mahmut, Beşiktaşlı: Hasan Tahsin, Maçkalı: Kazım, Fındıklılı: Mehmet Sadettin, Ayazpaşalı Ali Rıza, Kızgancılı: Ahmet Cevat, Fındıklılı: Feyzi, Cihangirli İhsan, Ortaköylü: İbrahim, Nişantaşlı Süleyman Südi, Fındıklı: İsmail Sadettin, Nişantaşlı: Mehmet Hilmi, Yenimahalleli Nusret, Firuzagalı Ahmet Kazım, Tophaneli: Tevfik, Cihangirli Mehmet Cevdet, Beşiktaşlı: Ali Sadrettin, Fındıklılı: Vehbi, Yenimahalleli Lütfü, Tophaneli Alaaddin, Serçavuş: Mehmet Rıfat, Ihlamurlu: Hüsamettin, Numune-i Terakkiden: Süleymaniyeli: İbrahim Hilmi, 566 Hasan, 266 Mehmet Halet.

TAŞRADAN CEVAP VERENLER:

Edirne'den Binbaşı Nuri Bey'in Kerimesi: İsmet Hanım (cümlesini hal ederek ibraz-ı zekavet eylemiştir) Mekteb-i İdadi Eczacısı Mehmet Fahrettin Efendi (Yalnız yenisini hal eylemiştir).

Evvelki nüshalarımızdaki bilmeceleeri hal ederek taşradan cevap verenler (isimleri bu kuraya dahil edilmiştir) Ayvalık'tan: Mahkeme-i Bidayet Baş Kâtibi: Tevfik, Bursa Mekteb-i İdadisinden: 120 Hüseyin Hüsnü, Selanik'ten: Halil Ethem, İzmir Rüştüyesinden: 120 Hakkı, 11 Mustafa, 504 Faik, 510 Kadri, 405 İsmail Rahmi, Şubesinde: 208 Hamdi, Halep Muhasebe-i Vilayeti Hülafasından: Emirzade M. Bahaeddin Efendiler.

BİLMECE

(45) O dilrebûdaki iki kalbi yekdiğerine rabt için vesatat eder. Ağuşunda yatan birnurdide-i nazperveri her taraftan kucaklar. Saçları dökölse letafetini gaip eyler. Ecsamdan kopup gelen eşia billurlarına çarpmadıkça faaliyetini gösteremez. Nezaketi her şeyden efzûn ve meşrik-i sevdâyı bilânıumdur. Daima uzaktan temaşayı sever. Yakınına gelen en sevdiği bir şey olsa nefret eder.

(46) Mamalik-i Mahrûseden birinin ismidir. İlk harfinin hazfiyla aza-yı bedenden biri. Son harfinin hazfiyla meâdinden biri olur. Hal edene 1000 sahifelik ve iki ciltten ibaret büyük musavver bir romanı çıırıldaki Mehmet Efendi zade Hasan Hüsnü Efendi hediye olarak verecektir.

(İHTAR-I MAHSUS)

Bazıları tarafından bilmece hallerine dair gönderilen mektuplara beş on isim birden yazılmakta yahut bir zarf derunundan beş altı kâğıt çıkmakta olduğundan ba'dema herkesin ayrı ayrı olarak göndermelerini ve aksi halinde kabul olunamayacağını ihtar eyleriz.

Bu şekli bir müseddes muntazam haline getiriniz. Hal edene güzel bir hediye verilecektir.

(Müdür ve muharrir: Mehmet Tahir)

NOTALAR HAKKINDA İHTAR-I MAHSUS

Alafranganın en büyük ve en muteber mahiyeti alafranga bir nağmenin her yerde üzerinde icra edilebilmesidir. Hatta alaturkada en büyük nakıs olan şey de bunun âdem-i imkânı imiş. Atideki işaretlerle o âdem-i imkân sözü ortadan kalkar. Tam bu işaretler mucibince bir piyano yapılacak olur ise bizim makamatımız hangi perdeden başlarsanız o perde üzerinde bila kusur icra edilir. Şu kadar ki her iki tam perde arasında bu işaretler kadar ses tanımak iktiza eder.

Mesela Dügah’la Buselik ve Neva’yla Hüseyini arasında ne kadar perde kullanmakta isek Çargah’la Neva ve Rast’la Dügah arasında da aynı lazımdır. Bunun şimdiye kadar yapılmaması bizde nağamatın makam denilen kayıtlar altında icrasından ve makamamızın ise fevkuttasavvurvüsatinden naşi nağamatımakamki perdeden başlar isek oradan icraya lüzum olmamasından ileri gelmiştir. Mamafih o ciheti de te’ninen şu işaretleri bilivermeli

Natürel bir sestən sonra derece-i saniye ses yani ikinci Bemol için Hicaz’daki Si Bemol gibi
derece-i salise ses için Uşşak’taki Si gibi
derece-i rabi’a ses için Rast’taki

Şu işaretler alafranganın   işaretleriyle beraber bizim perdeleri mükemmelen gösterebiliyor ise de nota alafranga usulü üzere yapılmış olduğu için Natürel, Diyez, Bemol olmak üzere ancak üç işaret müstameldir. Acem ile Gerdaniye arasında da yeni vaz’ettiğimiz işaretler kullanılsa her perdeyi gösterebiliyor ise de o zaman alafranganın Diyez işaretine lüzum kalmaz. Burada notada büyük bir tebeddülü mucip olur. Bunun için notanın Bemol ve Diyez ‘i baki olmak üzere bu işaretleri yalnız Natürel diye gösterilen perdelerde mesela **Si** ve **Mi** de kullanıp alafranganın Diyez dediği perdeyi kendi işaretiyle göstermeyi münasip gördük. Ancak bizde Diyez denilen perdelerin birerden ibaret olmamasına mebni lüzumuna göre işaretini de Diyez makamında istimal edeceğiz. Bizde her makama göre bir anahtar yapılması da pek lazımdır. Suzinak bir notanın baş tarafına **Fa**, Diyez işareti koyup da **Mi** ‘lerin umumuna ayrı ayrı Bemol işareti vaz’ı külfetinden ise atide baş tarafta işaret

edivermeli bu usul yani baş tarafta Diyez ve Bemol'lerin içtimai alafranga kavaidine gerçi külliyyen muğayir ise de yazılan şey alafranga olmayıp alaturka olduğu için suhulet ve selamet hangi cihette ise biz onu kabul ve istimalde muhtarız. Âdem-i kabülü cihetini iltizam edenlere karşı ise Hicaz makamını alafranganın **Si**Bemol'ü Uşşak makamını **Si** Natürelî Suzinakı **Mi** Bemol'ü ile yapmak muvafık mıdır deyip evet cevabını alır isek kendilerine karşı söyleyecek sözümüz kalmaz. Çünkü onlar zaten Şark Mûsikîsinin henüz vücuduna bile kail olmamışlardır.

İşaretlerin lüzum ve fevaidi iyice anlaşıldıktan ve Mûsikî derslerinde de izahat-ı kâfiye verildikten sonra eğer mazhar-ı râğbet ve teşvik olur isek şark Mûsikîsinin mahiyet-i hakikiyesini gösteren birtakım beste ve kârların neşrine ibtidar olunacaktır.

SONUÇ

5 Aralık 1895 tarihli yazılmış İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin ilk kurucuları Mehmed Fuad ile Artin Asaduryan olmuştur. Onlar bu gazetenin 48 sayısını çıkardıktan sonra Mehmed Tahir'e teslim etmişlerdir. 5 Aralık 1895 tarihli yazılmış İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi adlı yüksek lisans tezinin hazırlanması Türk mûsikîsine katkı sağlayacağı şüphesizdir. İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi ile ilgili bu çalışmada literatür taraması yapılmış olup, nitel araştırmanın doküman analizinin ikinci türü olan ikincil belgeler ve kaynak tarama yöntemleri kullanılmıştır. Yüksek lisans çalışmamda ilk başta mûsikî ile alakalı daha sonrasında tarihsel detaylar hakkında bilgi verilmiş, gazetenin müdürü Mehmet Tahir'in hayatı, sahibi olduğu gazeteler hakkında bilgiler, aynı zamanda 5 Aralık 1895 tarihli yazılmış İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi ve gazetede yer alan 21 adet notanın transkripsiyonu ve bestekârların hayatı ve sanatı hakkında incelenmeler yapılarak anlatılmıştır.

İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin ilk 8 sayfası Osmanlı Türkçesiyle yazılmış olup Günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Daha sonra metnin içeriğinde 7 sayfayı kapsayan gazete hakkında bilgiler, edebiyat, bilmeceler ve s. yer almıştır. Notalar hakkında "İhtar-ı Mahsus" bilgileri belirtilmiş burada Batı ve Türk müziğinde kullanılan işaretler ile beste ve beste formlarının yapılabilirliği hakkında bilgiler verilmiştir. Gazetede yayınlanmış 21 adet eserlerin altısı Batı müziği, altısı Türk müziği, dokuzu Fa anahtar eşlikli makamsal notasyonuyla yazılmıştır. Türk müziğine dair 15 adet eserin makamsal versiyonu repertuvarda bulunmaktadır. Koro notasyonuyla yazılmış eserlerin bazıları Fa anahtar eşlikli olmasına rağmen Türk makamının özelliklerini taşımıştır. Tezin üçüncü bölümünde bu eserlerin müzikal incelenmesi yapılmış Batı ve Türk müziği eserleri analiz edilmiştir. Gazetede yazılmış notalar günümüz notasyonuna uygun bir şekilde güfteleri ile beraber tekrar notaya alınmıştır. Aynı zamanda notaların altında şarkı sözleri yazılmıştır. Bu gazete resimli basım olduğu için notaların kapak sayfalarında müzik aletleri veya nota gösterilmiş aynı zamanda kompozi ve armoni partisini yazan bestekârların isimleri belirtilmiştir. Gazetenin içerisinde yazılmış 21 adet notanın isimleri ve bestekârları Nota fihristinde gösterilmiştir.

Yapılan araştırmaların sonucunda İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin içeriğinde bulunan bestekârlardan Madmozet Loret Rozet ve Mösyö Toni Gruk'un hayatı ile alakalı bilgiler bulunamamıştır. İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nde yazılmış notaların ölçülerinde,

güftelerin sözlerinde birtakım hatalar görülmüştür ve doğru biçimde düzeltilmiştir. Nota Fihristinde yazılmış bazı bestekârların isimleri Nota üzerinde gösterilmediği tespit edilmiştir. Daha sonra 21 adet notanın sadece ikisinin bestekâr isimleri günümüz notasında farklı yazılmıştır. Bunlardan: Merkel Efendi'nin “Hele Ol Dilber-i ra'na arada bir çıkıyor”şarkısı günümüz notasında bestekârı Mustafa Nuri (Melekzet Efendi) olarak yazılmıştır ve Hacı Emin Bey'in “Gülmek yaraşır gül yüzüne ey gül-i canım” şarkısı günümüz notasında bestekârı Tatyos Efendi olarak yazıldığı tespit edilmiştir. Eserin notasında Uşşak ve Hüseyini makamları ile yazılmış şarkılarda Usulü Curcuna belirtilmiş lakin icrası 6/8 ölçüde Yürük Semai olarak gösterilmiştir. Notalar Sibeliüs 2022.9 programı ile yazılmıştır. Batı müziği ve Türk müziğinde yazılmış notalar kaynak yapmak isteyen kişiler için kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir. Sonuç itibarı ile 5 Aralık 1895 tarihli yazılmış İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi resimli basım şeklinde yayınlanmış zamanın meşhur gazetelerinden biri olmuştur. Bu gazetede yer alan bestekârlar ve notalar Batı ve Türk müziği açısından incelenerek önemli kaynaklardan biri olduğu düşünülmüştür.

KAYNAKÇA

- Altay, A. (2010). *XIX. Yüzyıl Türk Klasik Müziği Şarkı Formunda Kullanılan Makam, Güfte ve Konular Üzerine Bir Araştırma*. (Yayın no: 265757) [Yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi]. YÖKTEZ.
- Aksüt, S.K. (1967). *500 Yıllık Türk Müsîkîsi Antolojisi*. Türkiye Yayınevi.
- Agayeva, S. (2007). *Nota. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 33.
- Aynur, H. (2003). *Mâlûmatçı Mehmed Tâhir. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 27.
- Bey, Ş., & Öztuna, Y. (1988). *Türk Büyükleri Dizisi*. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Baldan, O. (2019). Antik Sümer Medeniyetinden 21. YY. Şanlıurfa'sına Mezopotamya'da Müziğin Kökleri. *Kültür ve Sanat Dergisi*, 5(2), 58-65.
- Burhan, A.T. (2018). *Hacı Ârif Bey'in 25 Kürdîlihiczâr Eserinin Makamsal İncelenmesi*. (Yayın no: 491485) [Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi]. YÖKTEZ.
- Balcı, S. (2000). *II. Meşrutiyet Döneminde İkdâm Gazetesi (1908-1909)*. (Yayın no: 94682) [Yüksek Lisans tezi, Ankara Üniversitesi]. YÖKTEZ.
- Bal, A. (2007). *Tahlilî Fihrist-İnceleme ve Seçme Metinler*. (Yayın no: 206864) [Yüksek Lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi]. YÖKTEZ.
- Canbay, A. Nacakcı, Z. (2021). İnsan-Kültür-Müzik. (Ed.), *Müzik Kültürü* (s. 27). Pegem Akademi.
- Cevher, M.H. (1992). *Tanburi Cemil Bey ve Rehber-i Mûsikî*. (Yayın no:36962) [Yüksek Lisans tezi, Ege Üniversitesi] . YÖKTEZ.
- Engin, M. (2023). Türk-İslâm Dünyası'ndaki Mûsikî Birikiminin Anadolu'daki Dinî Mûsikîye Katkısı: *Anasay Dergisi*, (26), 172-185. DOI:10,33404/anasay.1374386
- Göher, F., & Ömer, N. (2023). Orta Asya Türk Müzik Tarihi (M.Ö. I.- M.S. VIII. Yüzyıllar Arasında): DOI: 10.37879/9789751756459.2023.5.
- Gazimihal, M.R. (1955). *Türk Askeri Muzıkları Tarihi*. Maarif Vekâleti.
- Hepgür, T. (1995). *Nota Muallimi Hacı Emin Bey'in Hayatı ve Bestelemiş Olduğu Eserleri*. (Yayın no: 43858) [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi]. YÖKTEZ.
- Hatipoğlu, V. (2021). Tanburi Cemil Bey'in Şarkı Formu Eserlerindeki Makam Kullanımının Rehber-İ Mûsikî ile Mukayesesi: *Akademik Sanat Tasarım ve Bilim Dergisi*, 14(14), 103-114. DOI: 10,34189/asd.2021.14.008

- İBB. Atatürk Kitaplığı (1897). *İlâve-i Mâlûmât Dergisi*. No: NS0918.
- İnan, K., & Feyzioğlu, N. (2023). Hamamîzâde İsmail Dede Efendi'nin Eserlerinde Sus (Es) Kullanma Tercihleri ve Buna Etki Eden Faktörler. *Ayalgu Dergisi*, 1(1), 10-27.
- Karadağlı, Ö. (2006). *Türkiye'ye Müzikli Sahne Sanatlarının Girişi Dikran Çuharcıyan Öncesi ve Sonrası*. (Yayın no:241218) [Yüksek Lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi]. YÖKTEZ.
- Koçak, B. (2007). Osman Zeki Üngör ve Türk Müzik Eğitime Katkıları. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 140-146.
- Koç, F. (2015). Buhûrîzâde Mustafa İtrî'nin Hânendeliği, Bestekârlığı ve Türk Müziği Makamlarını Kullanma Tekniği: *Tarih Okulu Dergisi*, 8(23), 85-96. DOI No: <http://dx.doi.org/10.14225/Joh758>
- Koç, E. (2019). *Türk-İslam Medeniyetinde Müzikle Tedavi*. (Yayın no: 575969) [Yüksek Lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi]. YÖKTEZ.
- Kolukırık, K. (2016). Bir İslâm Filozofu Olan Farâbî'nin Müzik Yönü. *Telif makale*, 2(19), 29-53.
- Oral., & Süreyya, F. *Türk Basın Tarihi*, 1. Kitap, (Basın yer ve tarihi yok).
- Özcan, N. (1988). Abdülkâdir-i Merâgî. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 1.
- Özcan, N. (2020). Mûsikî Mecmuası. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 31.
- Özcan, N., & Çetinkaya Y. (2020). Mûsikî. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 31.
- Öztuna, Y. (1990). Büyük Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi. *Kültür Bakanlığı*, 1-2.
- Sevengil., & Ahmet. R. (1968). Türk Tiyatrosu Tarihi. Meşrutiyet Tiyatrosu. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Sarıgözoğlu, Ş. (2017). Lâvtacı Hristo. *Esendere Kültür ve Sanat Derneği*.
- Somakçı, P. (2003). Türklerde Müzikle Tedavi: *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(15), 131-140.
- Sönmez, D. (2008). *Antik Dönemde Anadolu'da Müzik ve Müzik Aletleri*. (Yayın no: 211555) [Yüksek Lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. YÖKTEZ.
- Turabi, A.H. (2003). EbûYakûb b. İshâk el-Kindî'nin Müzik Risâlelerinde Tesbit Edilen Terimler. *İlâhiyat Fakültesi Dergisi*, 25(2), 65-78.
- Yamaner, M. (2018). *Eski Mezopotamya ve Anadolu'da Müzik*. (Yayın no: 529934) [Yüksek Lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi]. YÖKTEZ

EK

Ek 1: İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin Kapak Sayfası

معلومات استنباطی

سیار محررمن دیورکه :

بربارداق صو ایچنده سیاحت ایدن فنی
محرر بزم بک اوغلنه کلسونده بربارداق صوده
بوغولانلری کورسون. بن سزه بکن هفته
بک اوغلنه کیمیک دیدم ده سنه کندم کیتدم.
بو آجقمق بایه سی یتیمه جک. هله آفرانغه
بیکاره آیشلیدی آرتق بزم آشجیلرک اکشلی
کوفتمی، طاس کابی، فاصولیه یخنیسی،
بیازی، ازمه سی، پاناسلی اتی، دوکون
چوربالی فلانلری غیور. اعلاقونومه،
بیفتک، قوتلت، روزیف، میساولی
(انواع بالقی)، استاقوس وسائر اوقدر
طاطلی کلپورکه سورمیک، باخصوص (یانی) ده،
(سانتال) ده بولنیلورسه، فقط طاطلی
پایلوب صومورته صومورته چیقوروز.
نه ضرری وار؟ مع هذا بن بوسفر زیاده سیله
صومورتم. عادتاً قیزدم. کزدرکن (یانی) به
کیردک بهالی بهالی قارغی طویوریم دیدم.
مه نوبی حریصانه تدقیق ایدرک التلیق برقیله
اصارلادم. برپارچه بالقی بیدم. برپرا ایچدم.
برازده یش بیدم. اوکده کی یووارلاق
شیشه دن ده نعلسه بربارداق صو ایچدم.
آمان افسدم آمان. بزم مملکتک صولری
بک اوغلنده نه قدر قیمتی. ایچدیم صولاش
دلنک یش. حساب کوردرکن نه تصادف
ایتمه ای. اوبر بارداق صویه آتیش پاره
ایسته مسونلری؟ غارسونه بوراسی کر بلایم
دیباغیره جفم کادی. نعوذ بالله حرارتیم زیاده
اولوبده بش آتی بارداق ایچدم ایکی بیفتک
یش قدر متضرر اوله جقمشم. بناء علیه
اوله برلره کیتدیکزده احتیاط ایدرک سنه
بزم ترقوسه مراجعت ایتمکری ویاخود صبر
ایدوب تقسیمده دفع عطش ایتمکری خالصانه
توصیه ایلام.

§ اشعار رخ بسته سی نمونه نمای برودت
زمهریر اولان برذات بو هفته بر منظومه انشاد
ایتمش و :

طیران ایلمکده ایسته میور
صو ایچمیور ویم میور

دها زیاده بر درجه کاله و حال حاضرینی
موجب تشکر بر حاله ایصال ایلدیکندن
هیئت اداره و تحریریه سی مظهر اولدقلری
حسن توجه ایدن صوک درجه متتدار
قالشلردر.

{ افاده مخصوصه }

{ معلومات } یکریمی دردنجی نسخه -
سند آتی آیفنی بشیرمکه برابر برنجی
جلدینی دخی اکیل ایتدیکندن بوندن اعتباراً
بنه تعالی ایکنجی جلدینک نشریه ایتدار
ایده جکدر. بوجهته تنزلاً { معلومات } دن
قولکسیون یایق آرزوسنده بولنان ذوات
گرام بویکریمی درت نسخه بی تجلید ایتدیره.
بیولرلر.

{ اخطار مخصوص }

{ معلومات } بونسخه سیله یکریمی دردنجی
جزئی یعنی آتی آیفنی اکیل ایلدیکندن
غزته مزه آتی آی آپونه اولان ذوات
اشترک آرزوسنده بولندقلری تقدیرده بدلی
ارسال اتملری موجود. عدم ارسال
خالنده اداره مزجه انتظام قیودک محافله سته
مبنی نسخ آتیه نک کندیلرینه ارسال ایدیه -
میجکی معرض اعتذارده بیان اولنور.

{ معلومات } بونسخه سیله — آتی
آباق — برنجی جلدینی اکیل ایلمش اولیور،
بوجلدک رسملریله مندرجاتک منتظم بر
فهرستی — ترتیه باشلادق — قریباً آروجه
نشر ایله جکر. تجلیدینی آرزو ایلیان قارئین
گرامک مذکور فهرسته انتظار ایلملری
لازم کلور.

بونسخه یکریمی درت حقیقه دن عبارت
اولوب (خاتمله مخصوص معلومات) ایله
(ماتیلد - لادوش) روماننک (عسکرلره
مخصوص بر قطعه مارش) نوطه سنک علاوه
ایلدیکی و (علاوة معلومات) ک دخی سکر
حقیقه دن عبارت بولندی اخطار اولنور.

{ تقدیم شکران }

وفیقات جلیله رب بی
امتانه ویاوری روحانیت
رسول یزدانه مستنداً بر

زماندن بری طبع و تحریریه

غیرت ایتدیکمز { معلومات } بوکره یکریمی
دردنجی هفته انتشارینی اکیل ایلمشدر.
برزمانلر بزده وجودی امر محال درجه
سند کوریلن مطبوعات مصوره نک
امثال عیدیه سی ساحه آرای انطباع
اوله رق بومیانده { معلومات } مز متادیا
صرف ایدیلان اقدام و همت وقارئین
وقارنات کرامت طرفلرندن لطفانی دریغ
بیوریلان تشویق و رغبت ثمره سی
اوله رق کندیینه مخصوص بر موقع
ممتاز احراز ایلمش و کوردیکی آناز
توجه هر بر نسخه سند آیری آیری
بر اثر تجدد کوسترمکه مقابله ایدرک
توسیع و ترین مندرجات و تکثیر
تصاویر جهلترین علی قدر الاستطاعه
میدانه کتیرمشدر. جمله نک معلومی
اولدینی اوزره مصور جریده نشری
پک چوق مشکلاتی اقتحام و علی الدوام
اظهار فرط اقدام صورتیه میسر اوله.
پایلوب حال بوکه اشتغالی بو قدر چوق
ومدید اولان برشیئک مقبول عامه
اولسی ایچون تنوع و تجدد کی لوازم
ترقی کسترانه نک جمعی ایجاب ایتدیکندن
{ معلومات } ی ادباب معارف و عرفا.
نمک متخل اولدقلری شیعه قدرشناسی

(سوقاقلرده دوروب) طورمقی؟
دورمکی؟ دفع التباسه بناءً (ط) ايله
(طورمق) ديه يازملى در ظن ايدرم.

(امكه خيفلانمشدر) خيف... صد
خيفكه برشى اكلايه مدم.

(مبارك قاسم، مبارك كيجه، مبارك
قيش، مبارك كستانه) بزربارک رمضان
بيلودرك لکن ماشاء ايجه چوغالمش.
(بوراده طاتلي طاتلي محبتلر جريان ايتديكى
كى موسمك محصول هر نه ايسه اورته به دو-
كيلهرك چنيلير) پس بوغازلقدن محبت وقت
قالورسه نه اعلا. طاتلي طاتلي محبتلر شكمير-
ورلكه عائد اولدينى ذاتا چلمهكدن اكلاشيلور.

(او سودا انكيز خيالانك مائر مو-
جوده سته تشميل محبت بك طيبى اولدينى
جهتله بويازيلرى حسن تدقيق و تنقيد ايدم-
مدم) ومن الغرائب. اكر بن اوليه سودا انكيز
خيالانك مائر موجوده سته محبت ايدم ايدم
هيچ شبهه يوقكه اويازيلرى ديكرلرينك پنجه
تنقيديه براقدن ييرتوب آتار و ياخود باقوب
كولنى اطرافه صاحاردم. (حسن ايله سودا
ايله تاثيردر ماهيتي يازديغم براقچ ورق
تشریح قلبمدر بن) حقيقه شويت بي معنا
قارلره اسكلت ككى عرض منظره قفلت
انگكه در. باقكر بونك معناسنى اكلامديكر
ايسه سزه بن اكلايم. آه! سوكللى
قارلرم بونى اكلامق ايچون نه قفا باطلاتدم
بيلودر ميسكر... بيله من ميسكر. اكر سزه
بن كى اوغراشه ايديكز تقدير ايدرديكز.
معناي بيت «اونم خاطراتم اوقدر مؤثر دركه
ماهيتي انسانه تاثير ايدر انج هان سودالنير
يازديغم خاطرات معناسلنده تشریحه يعنى
روحسز وجوده بكرز.

(منزلله شايه عجز مزى بالا زاله)
كدام غلظت راتصحيح كتم اى خانه
خراب.

§ جاريا ناميله نخلص ايدن برمحور ره زه
كونك بوقيندرده عالم مطبوعاتدن باي كشيده
اولمه قرار وريدكى مسموعات اخبره اديده دندر.
§ اشعار عتيقه من حقننده بيان مطالعه

(كوجك كوجك رفاقتلر ايله كيتديكه
كسب كثافت ايدن فضاي سياهه او چوشان قوشلر)
بيوك بيوك خطاير ايله كيتديكه طولديرلان
ادبيازك و اى حاله! هله كسب كثافت ايدن
فضاي سياهه او چوشان قوشلر! (ارتق اولدقلىرى
برده تونكله مشارد. فضاي سمالك كثافتى
ايسه بريكى فن نظريسى اولدينى جهتله اكا
بز جواب وريمن.

(بنم شوق و محظوظيتم كاشانه يكي برتمثال
معصوم سعادت عرض ايدم جك درجه مفر-
طه ده بولتيوردى) تحايلات سالفه به مراجعت اولنه.
(بومعاملات اخذ وستاد) اخذ واعطا
بريه ياكاشاق ايله اخذ وستاد يازلدينى بسبللى
چونكه ستاده اخذ معناسه كلييور (فليراجع
الى البرهان).

(خاروخشك) خاشاكك اللى
غالباسو برندى كوفه سته دوشمش. قاموسده
خشك يوق. (خاشاك) وار حالو كه قريسته
مقام و سياق كلام بونك (خشك) اوقونمى
ايجاب ايتدرييور.

(بك كوجوكلن، برايكي ياشنده ايكن)
بوايكنلرك نفس الدير مهن تكرى وجوديه
ديكن كى بايور.

(كوزمه براقچ طامله اولبن صاف
وشافيدن اطاره ايلديكى) سودك اوچو-
رلدينى ده يكي ايشيديورم.

(تلاش فورطنه سى) تقويم عرفانده
محردر.

(كاشانى نظر محيطم اوكنده كو-
ره جك) كاشانى او نظر محيطه بوقدر
بيوكلكيله برابر محاط اوله ماز. فقط ظنمه
قالورسه بوراده ذكركل اراده جزؤ علاق-
يله مجاز يايلمش.

(آقور شهر) اوست خانه و باجه مطبخ

كبي تركيبلر
(بانغالطى) قرب محرجدن طولاني (ت)
(ط) به قلب اولمش.

(اهل جولانك جريانه) اهل مطالعه
ايله هميا اولان بواهل جولان و اى تعقيب
ايدن جريان + خنده افزاى ادبى زمان
اوله جق تراكيب بديهى البطلان دندر.

كبي ينير بوتايير خطالردن اولميان اقبال
شويهرانه سنى شعراى حاضرده دن برينك
انتقاده باشلا ديفنى ده سيار محرمز خبر
آلمشدر.

§ مزياشناساز معايدن برى (حيات
باشيهكى) تركيبك موجودينه (حسيات
شبانك توضيخنامه سى) تركيبكده ايضاح
ايدلمنى رجاده بولمش و آلدني جوابدن:
محركده بيلميرك يازدينى اكلاشلمشدر.
§ (كوبليك دلنشين عالمه سى) ناميله
درج و مناظر شاعرانه دن اولمله تاقى ايديان
برتابويه محرمز باقوب... باقوب حيران
قالمش و اولسه اولسه شايدن نفرين اوله ييله-
جكى ده علاوه مقال ايلمشدر.

§ سيار محرمز كچن هفته معلومات ايله
كوندرديكى رجه لرله انلر حقننده كي مطالعاتندن
مايعد:

(سمع محزونانه) بوده تراكيب جد-
يده دن اولمى. زواللى «محزونانه» برطاقم
نورسيدكان ادبك ايدى كشمكشده بويله
محزون اولدق معناسنى اولميان اسمابه ده صفت
ياييلوب كيدم جكدر. عجا بوسمع محزونانه دن
مقصد بيون آقيسنك طيشاروستنده قالوب ده
تاثير برودته بانجار كى قزاران قولاقيدر؟
مطلقا اوله جق. ارتق سز دوشونكر.
شوقولاغك محزونانى الله بك تحف شيدر.
(قلبكم بودره جه احتياج سوداوينى شايدان
حيرت بولمش) نه ديميم؟ حيرتليم و السلام.
(شائقانه) بوده الفاظ مانوسه دن (!)
(زور قجه نزه) اسكيلر آلايم.

(بولان برسوزده) — بوسوزده لره
باقيلودر ده ادبيازتى عرب و عجم لسانلرينك
تاثيراتندن برده جهيه قدر قورنارمغه چيا-
لاركن برده فرانسه لسانك تحت تاثيرنده
بولنديرمغه اوغراشلا ديفنى اكلاشيلور.

(فسحت فسيحه بديمه) تراكيب
جديده غريبه دن اولان بوتركيى ضايف
ادبياتدن قلم ناسخ ايله بوزوب فسح انك
لازمدر.

(لظاف حزنيرورانه) كذا غرابته مثال
اوله رق ايراد ايدلمش اولمى.

ابتدای پرک زمانه محتاجدر . ایکی هفته دها صوکره درج ایدلسنده ایسه برضرر بوقدر . بو جهتری البته تقدیر ایدمجهکزی یلدیمزدن یالکز دوام توجهمزی نمی ایدرز .

مناسرتیه عسکری رسم معلمی موسوم اول کال افندی [معلوماتی حقیقه ابدانی بیدریغ بیوردیکز توجهاه علناً بیان تشکر ایدر ودوام توجهاکزی نمی ایدرز .]

اورزده حسین رمزی افندی [کوند . دیککز منظومات متعددهدن یالکز برغز لکزی بالانتخاب درج ایدک .]

موسیقیه همایونه جارتیلمزده قبری افندی [اهدا بیوریلان نوطی آلدی . کال افتخار ایله درج اوله جقدر .]

یازارمقی علی غالب افندی [اهدا بیوریلان خریطه بی آلدی . صورت ترسمی حقیقه کوزلدن . درج ایدله جکی وعد ایدرز .]

سوانه صبیح افندی [کوندیککزه مثله حسابیه مسککزه موافق اولمقه درج ایدله جکدر] اورزده حسین فزاد افندی [یالجهکزی

یک بیجسز بر صورتده ترتیب ایدله جکندن درج اولنه مدی . حسن طبعیتکزی (!) برآز پورده رق دها کوزلاری ترتیب ایدر و آندن صوکره مطبوعه مزه ارسال ایدرسکزی نمون اولورز .]

زده درده برمنقوده معلومات افندی --

[«صعده فاقدر نگاهک دلاره تأثیرده» «هرایله باشلایان واولجه (معلومات) مزه درج ایدیلان غزل حقدن برطاق تنقیدات ووشکافه ووسیلله ایل برطاق حقایق ادبییه حادی مکتوب ظرافت اسلوب تحریراته کز اداره خانه به وصولنده آجیلهرق قرائت اولمش وعبثت بحرین طرفندن هرجه نهاننده «ماشاءالله !!» صدای بلندی عکس انداز چرخ برین و تکرار تکرار مظهر ندای آفرین اولمشدر . مخصوصات بلاغت آتای ادبیا . نه لندن اولان بعض «ترکیب بدیهه محترمه !» یقیننده درج ایدله رک تبسم بخش انظار قارئین اوله جفی وعد اووور .]

هانظ مصطفی لطفی افندی [مکافاتی قزانه مدیکزدن طولانی بزه حدت انکندن ایسه طالعکزه کوبسه کز دها اعلا اولور .]

رسم فرمی افندی [مثله ذهنیه یلدیککزه قدر قولای برشی دکادر . ووهفته ظرفنده ورود ایدن پوزلجه جواب ایچنده ده مطلوبه موافق بر جواب تصادف ایدله مامشدر . اکبر بونی سز طوغری اولورق حل ایدرسکزی مکافاته قوجه برکتیه نائل اوله جکزی بیان ایدرز .]

م . سعری افندی [درج ایدیکمزم معال ایچنده هیچ برانجی کلمسی بواندینی تحفظ اید . بیورز اولسه اولسه اجنبی کلمسی ظننده بولندیکز نوطیه وارد توجهاکزه مقابل ابغای تشکرله

(معلوماتک کسب ایدیکز درجه مکملیتی تصویر ایدمجهکزی ایدره اوریا بهود مندرسنک الک معتبر مهود غزله لیده رقابت ایدره جک برهاده ایدریغی سوبدرک مبالغه ایدامشه اولورز .)

شوبوله برقره تقدیری یازمشدر . رفیق محترمک حقدن ابدانی بیدریغ بیوردیغی تقدیرات و توجهاه کال خلوص قبله عرض تشکر ایلر و (عصرک) ده مدالدهور والاعصار ساحه آرای انتشار اولمش نمی ایدرز .

صالحم سکودی فاطمه مرغوبه هانم [معلوماته درج ایدیلان یالجهل حقدن تنقیدات . تکزی یک حقی کورده میوز . ممما اولدیه کوره فکری برآز پورمیلدر ظننده یز . اگر ذات علیه کز سوبلدیککزی یقه سی تنقیددن قورناره جق معمال ارسال بیوررسکزی متدار اوله جقمز طبعیدر .]

اعشار درسموات میری نوری یک کرمیسی فاطمه هانم افندی [توجهاه علیه کزه تشکر ایدر وموود رحمتک ارسال بیورلشی رجا ایلرز .]

شهر امانتی محاسبه قلمنده عزتو هالده یک افندی [مسلم اولان اقتدار ودرایتکز خصوصیه فوطوغرافیکاتی والکتزقیده کز بهر وشریت علیکز جله به معلومدر . حقدنزه لطفاً بیدریغ بیوردیکز انفاه قارشو عرض تشکرات ایلر وموود رسملی استعجاب ایله لطفاً مطبوعه مزه تشریف بیورمکزی نمی ایدرز .]

ادرمیرده بکر ناجی افندی کرمیسی زوت هانم [یالجهکزی آلدی . ایلورده درج ایدرز .]

اسکدراری نورالیه افندی [معلوماتک قسم مصوری و آندن صوکره قسم عربی و خانقاره مخصوص معلوماتی نهاننده قباغی علاوه تجلید ایدریکز . آرزو ایدله یک حالده نوطه لری دم برابره تجلید ایدریه بیورسکزی .]

اسکدرانه علی میر افندی [یالجهکزی کلدی . درج ایدمجهکزی .]

مناسرتیه بایدی رضا افندی [کوندیلان فوطوغراف کلشدر . یالجهکزی مکتوبیکزی الدی تشکر ایدرز .]

اودکلای زاده رائف افندی [مثله دهکی شکلی عین مقیاسه کوچوانک وصوکره بونی حک

ایله روان شعرای متقدمینی تعذیب ایدن برذات اوتندن بریدن یدیکی ضربات کثیره تأدیب اوزرینه مطالعاتندن دامن کش فراغت اولمشدر .

§ جراند مصوردهدن بری دیورکه :

(برکت ورسونکد سمیز فاز ویاغور بابا هنرنک فردیه قزارمسی و فودلی باغیسی امراده پیشورده یالطیانه طولسنک بادنه نوله ایدره تأسفی اونوتبربور .) زواللی شاشقین اوردک یته اوینجه چنکال نسیبان قلنمش . فقط ضرر یوق... بزآنی فقره مک محروبنه اخطار ایله انظار شکمپورانه سی جلب ایدرز .

§ هوای محبتک حسب الموسم کسب برودت ایتمک باشلادینی سیار محرومنک جمله افادانتندر .

§ غرائب تصادفادن اولوق اوزره شو راجقده خبر ویرجکمز بروقه قارئین کرامک حیرتی جلب ایدمجهکزه شبه بوقدر . شوبله که :

حکایه نویس مشهور متوفی (الکساندر دومافیس) که لیه وفاته تصادف ایدن کچن کیجه یک اوغلنده تبه باشنده واقع تیاروده هشدارالیهک اثار مشهوره سندن اولان (لادام اوکاملی) نام اوپون حقه تماشا به وضع اولمش ایدی . غریب شوراسیدرکه : تیارونک اقتریس لردن (مادام براسکولیو) لادام او فاملیا دولی ایا ایدرکن خسته لشمس والان خسته لفی بردوام بولمشدر .

~~~~~

«مخبرات علیه»

تشکر عالی ورفیقمن عصر غزته سی سلائیکی عزتو فضلی نجیب یک برادرمنک تحت امتیازنده اولورق سلائیکه انتشار ایدن وهبت تحریریه سی زمانک الک مقتدر . الک مستند محرومندن مرکب اولوب یالکز اسمک ذکره قدرنک نه درجه لده بالانز بولندیه نه براءت استلال اولان رفیق محترم {عصر} جریده فریده سی {معلومات} مز حقدن :

ارن کوشیده : منیره ، طرزونی : ولیه ،
میرکونی : کجانه حسیه ، مفری کوشیده ح .
مقبوله ، اسکداره : زاهد ، چنبر طاشده :
قریه ، اسکدارلی : فاطمه ناجیه ، خرقة شریفی :
ع . دایسته ، بیوک اوقشیده ا . خیریه ، قشون
پرونده : نودر شجاع الدین کجانه سنده : ملجه خاربولنده :
مفیده ، افسرایده : ساره ، قوش داینده : فاطمه سوت ،
وزنه جیلده : طلیمه ، افسرایده : زهت ،
فندقیده : س . خدیجه ، اسکدارلی : عدویه ،
شیزاده باشنده : امینه ، یوسف پاشلی : م .
عدالت ، دزداریه کجانه سنده : موهب ، سلطان
اجرده : قدریه ، شیللی : امینه ، ف نیله ،
ولیه رسته : ا . ه . حکمت جلال ، ف ،
طامه ، بشکطاشده والدیه چشمه سنده : ف .
صابره ، جهانگیرده : ثانیه ، بخندیه یازنده :
عصمت ، صابریه ساره ، بنت الحمدی نیله ،
زهرانیست احمد ، مفری کوبلی فوزیه ، صبیحه ،
چهارشنبه دمه : بلقیس ، احسانلی : فاقه ،
چقور چشمه : فقیه ، سلطان احمد رشده .
سندن مآذونه : فاطمه شرکت ، یوزباشی عثمان
افندی کریمه سی طاهر ، بشکطاشده مکتب جدیدین :
فریده ، ایمان ، قز صناع مکتبی مآذونه لرندن
سمادت ، اسکدار قز صناع مکتب جدیدین ۳۲ عاشره
ملجه ، عربجا ، مشرفی ایسه ، قلندر چشمه
سند فاطمه حایه ، خاربولنده : نفیسه خالده
پرونده فاطمه شکوفه ، ص بکریمه سی اده
ات یازاری رشده سنده ، سنجیه ، دزداریه
فاطمه ، صنایع مکتب جدیدین عفت ، نورالدین بک
کریمه سی اجلال ، دیوان بولنده اقبال زهرا .
صولات سنائی روی دل ، ح . صفوت ، عثمان
بک کریمه سی احسانلی مآذونه ، جدیدیه مکتب جدیدین
نزیه ، معلولرندن فریده ، ۶۲۷ صدقه ، بشکطاشده
اوزنجیه اووهلی فطانت ، خصکی ترلا سنده فاطمه
مهربان ، اثاث رشده معلولرندن سامیه ، روسه ده
ساکینه ماجده نیر ، جدیدیه مکتب جدیدین ۴۷ :
عادلله ، جمال اوغانده فاطمه نسیمه خاتون .
کوتاهیه ردیف قوماندانی سمادتو محمد
رشید پاشا حضرتلری ، مطبخ طاهره
کتبه سندن : محمد امین ، موسیقی هایونندن :
یوزباشی ضیا ، صره جیوشلرندن : امین نظمی ،
مصطفی نوری ، احسان امین ، کنمان راشد .
اندرون هایونندن : رسم معاونی : مصطفی فرید ،
کیلاری زاده : محمد نوری ، حافظ حسنی .
خزینة خاصه ده : بدری .
نحر برات خارجه خلفا سندن : کریدی : احمد
ساقی ، ترجمه قلی خلفا سندن : منیر .
باب قنوی سجنل شبهه سی کتبه سندن : علی
وحید ، دفتر خاقانی مکتبونی قلنده : نیازی .
قبودات قلی خلفا سندن : صام ، اوقاف هایونندن محاسبه
قلنده : ع . نوری . م . عزت ، صلاح الدین ، احمد
نیازی عدلیه نظارتی : محکمه جنایت ضبط کتبه سندن :
محمد ، زهدی ، طوخانی لاطی ، محکمه تمیز استدعا
دائره سی ضبط کاتیرلندن : لطیف ، دائره عسکریدن :
م . محی الدین ، محاسبات درددینی شعبه سنده :

میر مصطفی پاشا فرقه عسکره سی
فرمانده دیکلی معادن اسماعیل پاشا
مفتی [معلومات حقه ابدال بیوریلان
اطفدن طولانی تشکرات مخصوصه منری قدیم
ودوایی استرحام ایدرز .]

محکم جنایت ضبط کتبه منیره محمد افندی
[مطبعه منیره اوغرا یوب نقصان اولان رومان
فورمه سی الهیلورسکر .]

تجسس افندی [بز اولجده مجلدات ایدم جکر
دیمایش ویالکر مطبعه منیرک مجلدیه مراجعت
اولورسه «معلومات» قولکسیونک صورت
منتظرده تجلید ایدیه جکی بیلدرمش ایدک .
اطفاً مجلده مراجعتله ایدن استیضاح ماده بیوریکر .]

کدی - سز اوک فا - ره - سی چوق اولور

اسمه قرعه اصابت ایدرک هدیه بی قرانان :

طیبه عسکریه اعدادیلندن : ۵۳۹۱

بحری افندی

دیگر حل ایدنلر : سنجیه بنت بکر سامی
دارالمطالعات مآذونه لرندن : خدیجه روبه ، م . ص
اسکدار اثاث رشده سی مآذونه لرندن :
فوزیه ، میرکون اثاث رشده سی مآذونه لرندن :
ف . خیریه . ع . دارالمطالعات : فاطمه لمان ،
پسند ، قوبه مصطفی پاشلی : زکیه . قز صناع
مکتب جدیدین : جلاد چشمه : صائیه ، نورعفتاییلی
زاهده . سلطان احمد اثاث رشده سندن : ف .
بچه ۲۲ زاهده ، لمان ، ذکبه حلیه . آت
یازاری رشده سندن : سمادت ، نفیسه ، شوکت .
اسکدار اثاث مکتب جدیدین : فریده . بشکطاشده
مکتب جدیدین : ۴۱۶ جلیه ۳۶۵ مقبوله .
صاری یار مکتب جدیدین : مقبله . دارالمطالعات معا .
ونلرندن : سمدیه ، نیکناز .

خدیجه بنت احسان ، عمر بک حقدیه سی :
ن . ه . وفوت بک کریمه سی : عطیه ، سلیمانیه ده
محمد پاشا یقوشنده : دربه ، کوچک قوغه جیلده :
نفیسه ، قاضی چشمه سنده : رشاده ، منیه ، روم
الی حصارنده : عایشه خیرالذی ، قاضی کوبلی :
شکر ، یرم باتانده : ق . زیدیه ، ات یزلی :
شادیه ، قری چشمه ده : مهیاره ، قوری چشمه :
فهمیه ، حلیلی : خاله ، بکیرکننده : فریده ،

سوزمنه حق ویرمکزی فکریکزه براقیز .]

مهردار زاده هالدر افندی [ارسال بیو .
ریلان نوله بی الدق . التفاتکزه تشکر ایدرز .]

بحری افندی [آثار ادبیته «معلومات» منیره
درجی خصوصنده صاحب لریک موقع وصفتلری
اصلا نظر اعتباره آلمیه رقی اثرک منیرت ادبیته
باقیلور . موقعاً بیوک طائش برذاتک هر یازدینی
بر نمونه ادب و بلاغت اولقی اوزره تلقی اولقی
جدیده منایدنر . «لانتظار الی من قال وانظر
ماقاله» حقیقتی بیانلر اثری قائمه باقهوق دیکل :
قائلی اثریه باقهوق تقدیر ایدرلر . مساعدیه زمان
ایله شهرت ادبیته لری واصل آفاق جهان اولان
ادیانرک منیرت ادبیته لری اساساً زنده تسلیم اینکله
برابر زمانورده آثار قلیله لری عالم مطبوعات عظیمه منیره
فیض بخش دیکر اولان هنرمندان اصحاب قلم
دخی آنلردن کیری قائمقرنی اعتراف اینکلی
موافق شیعه انصاف عد ایدرز . شو سطرلری
یازارکن یاغزده بولان شمرامردن بری مصرع
انی ایراد ایلشدنر :
[سوزم مجاز اولوردی نیله بکه شهرتم یوقدر]

ازمیر رسومانیره : علی شفیق افندی
[«معلومات» ک صورت تجلیدی حقه ده بونصفه .
سندیه کی اختطاری اوقویکزر .]

شهر اسانتی مکتبونی قلمی خلفا سنده :
مقی افندی [(ماتیلد لاروش) رومانک ختامنده
آرزو کوجه ملی برومانک نشریه پاشلاپ جنز .]

بکی حمادی : لطفی ، میر آلا محمد صبری

بک زاده : حاجی مقی ، قاضی چشمه : احمد

طلعت ، راتب ، جمال ، قوالی : حسره عوفی ،

قرنیلی : صادوق ، محمود پاشلی : نوبیو ،

قبا صغالی : رضا ، صرمدی زاده : سم . رضا ،

ح . نیازی ، فرقه شریفی : شکری افندی

[تلیمه لکری آلدق . موافق اولنلریک نشر
اولدینی کورسکر .]

ناهیه خانم ، قیردانه پاشلی : نوری ،

دفتر مآذانی مکتبونی قلندر : نیازی ، سمدی لیلی

علی ضیا ، نائل ، بکی حمادی : خیر الدیمه ،

احمد ضیا ، لطفی ، حکمت مهول افندی

[ترتیب ایلدیکزر ممالرک بمنزل پرلری تصحیح
ایله ایلورده دوج ایله جکر .]

فرقه شریفی : محمد رفعت ، علی رضا افندی

[کوندردیکزر ممالری دوج ایدیه جکر .]

امضاس افندی [«شاهد قدرندرتون

موجودات» مصراعیه باشلاپان نظمکزر وزنسر
اولدینی جهته دوج ایدیه جکر .]

۵۴۴۳ م. جیل، ۱۸۴ محمد صفوت، ۱۰۲ محمد فؤاد، ۶۸۱ صلاح الدین. سنان اغلی: اسماعیل حلی، سکودلی: حامی، ۵۰۱۹ ا. صبیح، ۵۰۹۹ محمد نجاشی، بکقوزلی: احمد شوق، اماسیه: مصطفی رمزی، پرلیلی: ممبراق، قلیج علی: احمد قاق، ۵۳۹۱ بحری، ۵۴۲۹ محمود، ۵۴۴۹ فکری، ۵۴۲۷ حسن، ارن کوبلی: احمد صلاح الدین، ۵۴۲۲ پ. نورالدین، داود پاشا: صدق، مکتب بحری: ۱۶۴ رشاد، ۴۶۸ اسماعیل حق، قازانلی: ابراهیم، ۲۴۷ محمد خیرالدین، ۲ اسماعیل قاق، ۱ محمد عادل، ۲۲۹ رؤف، ۸۷ عبدالرحیم، کوچک مصطفی پاشا: م. کال، ۹۷ محمود صلاح الدین، قائم پاشا: مصطفی احسان، ۳۵۶ احمد زکی، ۳۲۹ علی ساسی، ۱۰۸ حسن حسنی، ۲۷۹ حسن تحسین، حیدر خان: حسین عمر، بیم عثمان، ۷۱ مظلوم شوق، المالی: علی رضا، دارالتدیس طلبه: حافظ خالد، محمد شوکت، علی عثمان، محمد رفیق، مکتب ملکیه: ۱۱۵۶ رستم فهمی، ۸۳ حسن شهابی، ۷ محمد فخری، ۳۰۸ محمد سلیم، ۲۰۶ علی رضا، ۲۱۹ حسین حکمت، اعدادی: ۷۸ م. عوفی، مصطفی لطفی، بازیدلی: محمد توفیق، ۵۷۸ اتور، ۱۲۷ مددوح، ۵۶ حامد خیری، اسکدار اعدادی: ۱۰ سعد الدین، ۷۹ محمد هدایت، ۴۸ عبده، ۸۲ م. اتور، حافظ جزه اندی: ۴۸ عبده، جواد، ۸۶ محمد جودت، ۴۰ یوسف مظهر، ۴ محمد رشیدی، ۹۹ محمد مفید، ۶۲ فؤاد، ۲۱ علی حیدر، مکتب طلیه ملکیه: ۱۱۵۶ یانیلی: حسن سلیمان، حافظ ذکی ضیا، ایوبلی: عماد، غ. ل. ۱۱۲ ک. م. لیلیدی، میقاتل آرتانودریان، سیون له توله دو، ۱۲۷ ط. ی. ب. مکتب حقوق: ۳۶۱ محمد امین، مکتب سلطانی: ۱۰۸۹ ا. نظیف، ح. عوفی، ۱۲۹ احمد رشیدی، ۴۴۸ حسین سرمد، م. جلال الدین، منشأ کتاب عسکری: چنبری طاشلی احمد جلال الدین، محمد کال الدین، قاضی کوبلی عثمان نوری، چرچری ساجد، قوسقلی محمد صالح، ۳۳۷ محمود جلال الدین، ات بزی مصطفی طائف، عسکری رشیدی: صفوق چشمه رشیدی: اقسرابلی جیل، قدرغه علی، جمال اوغلی حسین واصف، قبا صدقانی عثمان، بیوک اطلی محمد عزیز، قانچلی مصطفی تحسین، صفوق چشمه علی محمد ذکا الدین، اقسرابلی شرف الدین، محمد منیر، قوری چشمه علی اسماعیل جلال، بیکر بکلی عمر فرید، حیدر پاشا: خلیل رجائی، بازیدلی احمد خالد، بیوک اطلی محمد عزیز، سلیمانلی سعید، قانچلی عبده، بکقوزلی علی مراد، طاتی قوبلی عمر، کوچکپازاری اسماعیل حق، بکقوزلی کاظم، قانچلی وهی، حاجی قادینلی محمد کال، صفوق چشمه علی جلال الدین، قونیه علی محمد صادق، کلخانه رشیدی: ۳۷ محمد احسان، نوشهرلی محمد نیاز، ۵ عبدالوهاب، بازیدلی اسماعیل یسار، فیروز اغلی سعاد، جمال

حسینی، قحبه قالیون هاپونده: حسین بن حسن چاوش: طایه علودن: ولجیرینی: ابراهیم ادم، رشیدی شاکر داندن ۸۸ جال، علی کاظم بالی، سلاطینکی نائل، مطبعه عامه سربلرندن: محمد هاشم، کلخانه شرقیه: اوخانس ولد خدادور، اصمیه آلتنده: مصطفی عزت، قاضی چشمه: حافظ حسین، شمس کلخانه: سیاحی: سید حسین، مطبعه عامه سربلرندن: مصطفی، تجارتی یوان، آسمه آلتنده تجارتی: نوری، رفعت بک زاده: نادر، میرالای صبری بک زاده: حاجی حق، عثمان صاقی پاشا زاده: علی جمال، میرالای اسماعیل بک زاده: رائی، رؤف بک زاده: وصفی، آتشی زاده: علی عثمان، صالح بک زاده: نوری، محمد امین اندی زاده: مصطفی شوق، ازیرلی: محمد عاطف، وقلی: نجم الدین، اطنه: محمد توفیق، دزداری: مکرم، پایا لنتی: احمد نادر، سلیمانلی: حسن لطفی، والده چشمه: قوزمه، پولاک پرزدرلی، علی وهی، چنک کوبلی: فرید، ارنود کوبنده: اسماعیل عارف، مناسرتی: رجب مالک، طرزونی: حاجی جودت، ایوبلی: عوفی، اسکدارلی: ع. ر. پروتی خدرج، قندقلیه م. بهرام، ایرانی مصطفی، خواجه پاشا محمد شفیق، اقسرابلی محمد جمال الدین، شیزاده باشلی مصطفی رشیدی، سلاطینکی علی ضیا، سلطان محمد تریسی جولنده ک. محمود، جهاتکیرده یوسف اسکدارلی ادم، یوسف ضیا، قرق چشمه: ایوالا، ماچنهده حافظ جیل، قانچده زنجیری قوبده علی رضا کوچک بازنده حافظ شکری اسکدارلی عبدالحمید، قبا صدقده سیار، حافظ مجیدی، م. حسینی، قوجانان اوغلی خاندن س. اسپارتاریس، صبیح، اسماعیل اشرف، حسام الدین، ع. ذاتی، اسکدارده رسمیلی غزته: سر موزعی محمد جلال الدین، خطب تجارتی: احمد خلوصی، وزنه جلدی: شمس، یوسف، نیقولاک، سراجخانه ماکنه: شاکر، استانی، ایوبده عطار محمد صادق، قبال بدوس، کوبیرده پروکار قلمسی اماسیوبولو، سلطان احمدده ابه خانک اوغلی نائل، مکتب حریه: یوزباشی: حسن مظهر، محسن الحسینی، ۱۶ راغب، اسعد جدی، ص. هجرانی، سعید یوسف، اعدادی: ۵۹۱ نظیف، ۵۶۱ علی رضا، ۳۷۱۱ قاق، ۴۴۱۷ احمد ضیا، ۳۵۰۱ احمد مختار، حصاری: کنعان، سلیمانلی: م. حاتی، ۳۶۶ محمد کال الدین، ۴۴۲۷ محمد اسعد، ۴۷۵۱ محمد عارف، محمود کال، روم محمد پاشا: مصطفی ساسی، ۳۷۹۴ نظمی، بشککاشلی احمد رفیق، مهنده خانه: برید: اسکدارلی، جمال، چناق قلعه: احمد، هندسه ملکیه: بشککاشلی بحری، مکتب طلیه: ۱۰۸۹ سعید جیل، اعدادی: میراخوری: حسن تحسین، علی نهاد، ۲۴۴۱ توفیق، دیابغلی: حلی، ۵۴۴۶ مسیح، ۳۷۴ ل. ا. حکمت، ۵۴۶۸ عمر، ۵۴۳۲ مصطفی قحی، ۵۳۶۸ عمر سعدی،

رائف، لوازمات عمومی: ایکنجی شعبه خلفاسندن: رائف، ارکان حریه عمومی: دائره: کتبه: سوادری: ایکنجی فرقه ارکان حریه: سنده: ملازم اول ذکی، سوادری: ایکنجی الایی: ملازم: تحسین، سوادری: برنجی فرقه اوراق: اموری: سلیمان، سوادری: اطفال الایی: اجزاجیسی: علی نظمی، خاصه صنایع الایی: چاوشلرندن: علی، خاصه لوازم: ایکنجی شعبه: بلوک امینی: لطفی، مس فایقه: کتبه: سندن: ا. عزیز، م. منیر، صفوق چشمه عسکری رشیدی: داخله ملازمی: محمد علاء الدین، محاسبات عمومی: کتبه: سندن: خیری، وفاده: ملازم عرفان، پیاده: دائره: سنده: سراجاوش: ادم، باب سرعسکری محاسبات: جیل، سوادری: ملازم: ملرندن: آصف، م. آصف، پیاده: دائره: سندن: محمد ضیا الدین، مایه: ۱۰۸۸ رسومات اداره: سنده: عمر قان، ملازم: طاهر، مقام: یاور: سندن: ملازم اول: محمود حسام الدین، استکام یوز باشلرندن: علی رضا، بوقله: قنده: محمد عزیز، بحریه: بوقله: قنده: محمد عزت، حیدر پاشا: یاور: ماکریت: محمد توفیق، شهر امانت: جلیله: مکتوبی: قلی خلفاسندن: حق، برنجی: دائره: بلدی: محاسبه: قلی: کتبه: سندن: محمد شوکت، کامل، ایکنجی: دائره: بلدی: تجارت: قنده: کاتب: احسان، احمد رفیق، دردنجی: دائره: بلدی: املاک: تحصیل: بکر: صدق، تحصیل: کاتبی: لطفی، ملازم: دائره: بلدی: محاسبه: قلی: کتبه: سندن: محمد علی، اسکدار: بلدی: سنده: منسوب: اسماعیل: نشت، احمد نائی، رسومات: اماتی: مکتوبی: قلی: کتبه: سندن: حافظ احسان، محاسبه: قلی: کتبه: سندن: تحسین، ج. رحی، م. طاهر، غلطه: کرکی: محاسبه: قنده: محمود، درسمات: امته: اجیه: کرکی: مقید: لردن: محمد عزیز، محافظه: دائره: باش: کاتبی: عارف، سچل: قنده: حق، تلفراف: نظارت: علی: داود پاشا: قشله: هاپونی: تلفراف: مامور: لردن: نهاد، ذهنی، امین، حسن، زیتون: برونی: تلفراف: مامور: لردن: محمد فخر الدین، حسین حسینی، شیزاده: باشنده: درکار: آرمه: سنده: بیعه: پوسته: ماموری: علی، اسکدار: پوسته: ماموری: حسن رضا، سر موزعی: فهمی، موزعی: علی، ملکیه: تقاعد: نظارتی: سر موزده: داری: تحسین، زراعت: نظارت: نظمی، دیون: عمومی: عثمانیه: انتخاب: مامورین: قوی: سیونی: باش: کاتبی: احمد ندیم، عبدالرحمن، محاسبه: قنده: محمد علی، یوسف ضیا الدین، تمغا: نظارتی: مطبعه: کاتبی: جیل، صحبه: نظارتی: خلفاسندن: نعمان: طلیه: حسین شوق، شرکت: خیریه: باش: کاتبی: علی، مصطفی: ناطق: قیردان، تلفیق: خانه: مقیدی: حلی، مدونی، محمد غافل، چینی: فایقه: سنده: رسام: خالد: ناجی، شمس: المکاتب: ملرندن: ع. جمال، قنود: مکتب: علم: نایبی: الحاج: حافظ: احمد، خواجه: پاشا: ل: محمد شفیق، مکتب: اعدادی: ملی: قرطاسیه: جیسی: محمد کاظم، دیوان: بحری: اعضا: سندن: قائم: مصطفی: بک: مکتبه: یوسف

نمونه ترقی شاکردانیدن حسن تحسین . ادرنده
عاقل پاشا زاده سلیم . اعدادی . ملکی طلبه سندن
۲۸ عارف . حسین فواید . نمونه ترقیدن ۵۷ علی
رشاد .

اولکی نسخه منده کی معمای حل ایدرک
طشهردن بیلدیرنلر :

مغنیبا اعدادی سندن ۴ علی ضیا . صومعه
زاده محمد کامل . برغمه ناحیه سی مدیری عبدالعزیز
افندی سندن مخدومی محمد حلی . مناسرت اعدادی
عسکری سندن یایملی رضا .
«معلومات» : ماکتبه ویریه چکی سرده و ورود
ایدن جوابلر :

جفال اوغلانده مزین . ادرمیده ناجی افندی
کریمه سی تروت . بشکاش اات رشده سنده ۲۶۸
مظفر . مأذونه لردن ف . پاکیزه . فایح رشده سی
مأذونه لردن ف . دل مکتب جیدی معلم لردن
سعادت . سرمله سی امینه . جهانگیرلی ف . امثال .
سرکه جیده مهرجهان . دارالمطالعتن بیجان . بشکاش
رشده سنده عدویه . دارالمطالعتن مأذونه لردن
ف . صابره . ب . طالع . نمونه ترقی مأذونه لردن
فاطمه مقبوله . فاطمه مرغویه . بیکده م . ساعده .
اعشار وروسومات مدیری نوری بک کریمه سی
فاطمه . عایشه . مکتب جیدین ناله . ۶۹۱ حیفه .
مأذونه لردن ناجیه . بشکاش رشده سندن ۴ اعلیقه .
۷ اقبال . حافظ پاشاده ح . نادره . میرکون مکتبی
مأذونه لردن نیلیه . معارف نظارتی مکتوبی قلی
کتبه سندن محمد نوری . مقیدی طلعت . خارجه
قلمی خلفا سندن حسام الدین . بک اوغلی برنجی
حقوقی کتبه سندن طلعت . خاصه لوازم اوچتبی
شعبه سنده صلاح الدین . لوازمات عمومیه ایکتبی
شعبه سنده رائف . دردنجی شعبه سنده عوفی .
نمونه طوبیجی آلائی ملازلردن فغری رضا .
روسومات اماتنی حیل احوال قلمی خلفا سندن صلاح
الدین . بکر ناجی افندی زاده محمد شوکت . صبری
بک زاده علی نهاد . سلوری ناجی عصمت بک .
حفیدی عبده رائف . بشکاشلی عزت . جفال
اوغلانده محمود اکرم . فائزلی ح . م . احسان . مدلیده
واصف . ترک کتبخانه سی صاحب حافظ محمد امین .
اسکدارلی احمد رمزی . میت سینه تفکی بلوکی
چاوشانندن محمد اسماعیل . مکتب بحریه دن طوبخانه لی
مصطفی شریف . خرقه شریفلی حدی . ۵۷۲ محمد
امین . نور عثمانیه لی حسین حسن . ۲۱۶ محمد نوری .
اسکدارلی محمد طاهر . حده خانه دن ۱۸۸ علی رضا .
طیبه ملکیه دن ۵۱۲ مدحت اسماعیل . صفوق
چشمه عسکری رشده سندن ۳۸ کال الدین .
سلیمانیه لی محمود ندیم . بشکاش رشده سندن ایاز
پاشالی طاهر حدی . قوری چشمه لی اسماعیل حق .
ایوب رشده سندن سلیمانیه لی مصطفی سزاقی .
سودلیه لی علی زین العابدین . بشکاشده مکتب
جیدین ۱۲۷ اسماعیل حق . شکری . ۸۴۸
اسماعیل حق . برهان ترقیدن ۵۴۱ محمد علاء الدین .
۲۷۷ اکرم . ۱۲۷ کامل . روضه ترقیدن ۳۳۹

رشده سندن ۵۵۹۶ کال . چناق قلعه لی محمد .
مظفر . حسن ناجی . والده چشمه لی احمد حلی .
رشده بحریه دن دباغ بونسل عثمان نوری . قزل
طوپراقلی علی ماهر . ملکیه رشده لری محمودیه
مرکز رشده سندن قدری ۱۰ ضیا . ۳۳ ابراهیم
مکرم . فایح رشده سندن ۱۶ احمد ضیا . دباغ
بوآلی حسن . محمد جیل . بیجا قییلی اسماعیل .
کال . حیدری حسن تحسین . ۷ حافظ شاکر .
بشکاش رشده سندن علی رضا . ایاصوفیه
رشده سندن علی جمال . خلیل . ۶ قدری . داود
پاشا رشده سندن ۳۲ سلیمان . ۳۱۲ شمس الدین .
۶۹ جمال . ۱۳۲ محمود . ۹۵ حکمت . ۱۴۰
عثمان نوری . اقسرایی مصطفی صبیح . دارالمطالعتن
۲۰ ابراهیم ادم . دارالتحصیلدن ۸۰ قدری .
۶۴ نوری . بشکاشده مکتب جیدین ۱ محی الدین .
۸۳۹ م . صلی الدین . ۳۴۲ مصطفی سیف الدین .
نمونه ترقیدن ۴۴۲ احمد . ۴۷۷ حامد . ۳۲۲
ادب . ۴۳۹ آصف . ۴۹۹ محمد وصی . ۲۵۳
ابراهیم خلیل . ۲۰۰ مصطفی حبیب . ۴۱۳ حلی .
۵۶۶ حسن . ۴۱۲ اسماعیل حق . ۲۴۳ توفیق .
۲۴۱ جواد . ۳۸۴ فریدون . ۱۰۴ حدی .
۱۲۵ جیل . ۳۱۵ مصطفی فرید . ۲۲۴ م . صدر
الدین . ۲۳۶ احمد عرفانی . ۸۱ رائف . ۸۳ ضیا .
۸۲ حسن تحسین . ۷۱ علی سعاد . ۱۰ عبد
الرحمن . ۹۹ صالح مظفر . ۳۱۹ خالد . ۸۰ یاور .
۵۰ علی فهمی . ۴۸۲ بهاء الدین . ۷۹ محمد علی .
۴۰ محمد رشاد . ۲۱۱ حیدر . ۴۴ نظیف .
۲۶۶ محمد خالد . ۲۰ بکر ساسی . برهان ترقیدن
۴۹۹ محمد فاضل . ۲۸۷ طلعت . ۲۲۰ مصطفی
پدری . ۲۷ فواید . ۲۰۳ حافظ محمود ندیم . ۱۱
توفیق . ۱۹۹ کال . ۲۵۵ علی رضا . ۶ سمیع .
۴۹ محمد پدری . ۲۹۳ م . رشاد . ۲۱۷ محمد
شفیق . ۲۰۶ رشید . ۱۲۷ کال . ۸۹ نجیب .
۳۴۷ خالد . ۱۵ بکر . ۷۰ محمد . ۶۶ احمد رفیق .
۱۵۶ مظفر . ۱۳۹ مظفر . مدرسه ادبیه دن
۴۹ سلیمان رفعت . مصطفی حلی . ۹۳ محمد صبری .
۲۹ مجلس . ۴۴ سعاده . ۲۸ امین ساسی . روضه
ترقیدن ۱۰۸ عبدالواحد . نجم الدین . ۱۷۰ فواید .
۵۱۴ سلیمان . ۶۹ عثمان کال . ۴۱۵ صبیح . شمس
المارفندن ۳۶ سزاقی . مقری کویتده مکتب جیدین .
۱۳ سعاد . دارالفیش جیدین دباغ بونسل مصطفی
صبری . مکتب عثمانییدن ۱۶ فانی . ۱۵۳ حق . ۸۵۰
جلال . مکتب فیضیه دن ۳۶ شرف الدین . شمس
المکاتیدن ۲۲۳ محمد خلوصی . ۱۲۰ حسین . ۱۲۲
اکرم . ۲۰ یحیی . مأذونه لردن محمد رشده سی
ارن کویتده مکتب لطیفدن ۸۵ رافت (تلفرافه)
بیلدیرمشدر) عموجه حسین پاشا مکتبندن ۴۰
رشده سی . مکتب نادرده ۱۰۷ مظفر افندیلر .
طشهردن حل ایدرک مکتوبله جواب ویرنلر :

ادرنده مکتب اعدادی عسکری اجزاییسی
محمد محی الدین . حیزر مصطفی پاشاندر میروا
اسماعیل پاشا زاده محمد مدحت . سلیانیده مکتب

اوغلیلی عوفی . بوسنه لی حسن تحسین . ایاصوفیه لی
حسن تحسین . فواید . آتی بقیلی عیسی . افسوسه لی
عطا . طلعت . رومایلی حصاری سیف الدین .
طرزونی هاشم . کوچک پازارلی اسماعیل . فضل
پاشالی ساسی . بیکشهرلی حسین کامل . محمود پاشالی
فائق . بیرام فرونی کاظم . غلطه لی علی فواید .
کدک پاشالی محمد اسف . یازیدی جمید . قزل
طوپراقلی صدری . بزه باطلانی شفیق . صاری یارلی
ابراهیم ادم . آتی بقیلی فهمی . کوچک ایاصوفیه لی
طاهر . میلادی احمد راسم . خواجه پاشالی ابراهیم
کال . محمود پاشالی توفیق . قواله لی حسن عوفی .
خواجه پاشالی ابراهیم ادم . علی واحد . علائیلی
مصطفی طیار . بیکشهرلی احمد راسم . قوسقه لی
احسان . محمود کال . سلطان محمود تریه لی احمد .
وزنه جیلری مصطفی . غلطه لی طاهر . اسحق پاشالی
حامی . دزداریه لی مختار . اخور قیولی عثمان .
سلیمانیه لی جودت . ۳۹ جیل . اقسرایی عثمان .
فایح رشده سندن علی . دستکامیلری علی جودت .
اسکوبلی شکری . بیکشهرلی علی روحی . خرقه
شریفلی عمر . طاش قصابلی عثمان حق . بکی جاملی
لطیف . وفالی محمد ممر . زرتکی علی کاظم . ۱۸
فتی . وفالی رائف . بکی جاملی خیرالدین . خرقه
شریفلی محمد رفعت . ۲۳ محمد وهبی . ادرنه قبولی
اسماعیل خیری . ۱۲۰ محمد شکری . قیوان دوقلی
احمد . ۱۰۸ محمد حدی . قوجه مصطفی پاشا
رشده سندن علی پاشالی عمر فاروق . آتیرلی
رحمی . سلطان چشمه لی ج . ضیا . صلاح الدین .
توفیق . یوسک کالدریملی فاضل . قره کرکلی
حق . افارجه لی موهب . بشکاش رشده سندن
بشکاشلی برهان الدین . دره لی مصطفی . قره
حصاری حق . ۷ محمد مراد . قباطاشلی محمد ذکی .
طوبخانه لی ایوب . بشکاشلی علی صدر الدین .
آیاز پاشالی عطا . ماچقه لی کاظم . نشان طاشلی
حسن تحسین . جهانگیرلی محمد جودت . جهانگیرلی
احمد . طوبخانه لی علاء الدین . جهانگیرلی احسان .
والده چشمه لی حق . فندقلیلی محمد رفعت . اسماعیل
حامی . نشان طاشلیلی سلیمان سودی . اوزنه کوبلی
ابراهیم . بکی محله لی نصرت . حاس فرونی محمد
کال الدین . شیشلیلی بهاء الدین . بشکاشلی رافت
ماچقه لی مصطفی صبری . بکی محله لی خلیل . طوبخانه لی
ایوب صبری . فندقلیلی سعد الدین محمد شریف .
طوبخانه رشده سندن ع . صدر . ۲۳۱ واصف .
۳۹۰ علی فانی . ۲۲۲ خیرالدین ۲۳۷ محمد امین .
ح . عبدی . ۴۳ صبری . ۱۵۰ محمد کنمان .
۱۴۶ محمد خالد . ۱۶۱ احمد جیل . ۵۱ احمد نظمی .
۳۴۴ جمال . ۳۵۲ فریدون . ۳۴۰ جیل . اسکدار
رشده سندن ۹۴ کال الدین شامی . ایوب رشده سی .
سندن مفتی جاملی احمد نهاد . م . رشاد . ۶۷
عرفان . ۳۶ سلیمان . احمد صبری . ۱۴ حسن طلعت .
۳۳۶ محمد هاشم . اوطاقییلری محمد شرف الدین .
کمه قیالی محمد راسم . علی بک کوبلی حسن صبری .
فندرخانه لی محمد حسین . خالیجی اوغلیلی علی انور .
۱۸ محمد نجیب . مصطفی رفیق . بیطر واجزاجی

۱۱ مصطفیٰ، ۵۰۴ فائق، ۵۱۰ قدری،
۴۰۵ اسماعیل رحیمی، شعبه‌سندن: ۲۰۸
حمیدی، حلب محاسبه ولایتی خلفاسندن:
امیری زاده م. بهاء الدین افندیلر.

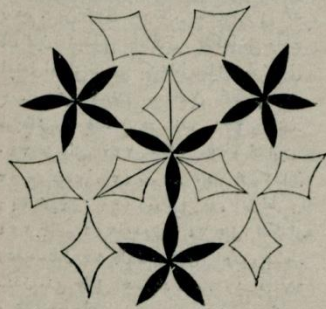
بیلمجه

(۵) ندر او در بوده که ایکی قلبی
یکدیگرینه ربط ایچون وساطت ایدر. آغو-
شده یشان برنوردیده ناز پروری هر
طرفدن قوجاقلار. صاحبی دوکولسه
لطافتی غائب ایلر. اجسامدن قویوب کن
اشمه بلورلرینه چارمده فعالیت کوسرتمز.
تراکتی هر شیددن افزون و مشرق سودای
بلا نموند. دائما اوزاقدن تماشایی سور.
یقینه کن ال سودیکی برشی اولسه نفرت
ایدر.

(۶) ممالک محروسه دن برینک اسمیدر.
ایلك حرفك حذفه اعضای بدنندن بری.
صوك حرفك حذفه معادنندن بری اولور.
حل ایدنه ۱۰۰۰ صحیفه لك وایکی جلددن
عبارت بیوك مصور بررومانی چیرچیره محمد
افندی زاده حسن حسنی افندی هدیه اولورق
ویره جکدر.

(اخطار مخصوص)

بعضیاری طرفندن بیلمجه حالدرینه
داژ کوندریان مکتوبلره بش اون اسم بردن
یازلمقده یاخود بر طرف دروندن بش اتی
کاغد حقیقمقده اولدیفندن بعدما هرکس
ایری ایری اولورق کوندربلری و عکسی
حائنده قبول اولنه میه جفنی اخطار ایلرز.

بوشکی برمسدس منتظم حالته کتیریکز
حل ایدنه کوزل بره دی ویرله جکدر.

چیرمه بر ویرله محمد طاهر

حسن مدحت، ۷۸ م. نوری، ۵۰۱ عباده
خالص.

ملکیه بیطر مکتبندن: ابراهیم فوزی،
مکتب حقوقدن: م. ا. ح. ت.،
طیبه ملکیه دن: زغرعلی شفیق،

عسکری رشديه لری: صفوق چشمه دن:
اقسرائی: محمد جلال الدین، کریدلی: محمد
علی، ۳۳ سعد الدین، سلیمانلی عبدالرحمن،
نور عثمانیه لی: توفیق، قوسقملی: فواد،
قدرغملی: علی، حیدرپاشالی: احمد جهان،
بکقوزلی: ابراهیم، علی مراد، کوچک بازاری:
محمد صادق، غلطلی: ابراهیم، اقسرای:
محمد منیر، قاضی کوبلی: حسن فهی، فرق
چشمه لی: اسماعیل جمال، قاسم پاشالی خیری،
سلیمانیه لی: محمود ندیم، کوچک بازاری:
اسماعیل حق، علی، فاکلیجه لی: قدری،
ابوبلی احسان، رجائی، سلیمانیه لی: عثمان
ضیا، شهزاده باشلی کنعان، محمد زکاوالدین،
اقسرائی عبد الهادی.

بشکطاش رشديه سندن: محمود، بشکطاشلی:
حسن تحسین، ماجقه لی: کاظم، فندقلی:
محمد سعد الدین، آياز پاشالی علی رضا،
قرغانیجی: احمد جواد، فندقلی: فیضی،
جهانگیرلی احسان، اورت کوبلی: ابراهیم،
نشانطاشلی: سلیمان سودی، فندقلی: اسماء
عیل سعد الدین، نشانطاشلی: محمد حامی،
یکی محله لی نصرت، فیروز اغالی احمد کاظم،
طوبخانه لی: توفیق، جهانگیرلی محمد جودت،
بشکطاشلی: علی صدرالدین، فندقلی: وهبی،
یکی محله لی لطفی، طوبخانه لی علاء الدین،
سرچاوش: محمد رفعت، اخلامورلی: حسام
الدین، نمونه تر قیدن: سلیمانیه لی: ابراهیم حامی،
۵۶۶ حسن، ۲۶۶ محمد حالت.

طشردن جواب ورنلر:
ادرندن: بیکباشی نوری بک کریمه
سی: عصمت خانم (جمله سی حل ایدرک
ابراز ذکوات ایلمشدر) مکتب اعدادی
اجزاجیبی محمد فیض الدین افندی (بالکر
یکسینی حل ایلمشدر).

اولکی نسخه لر مزده کی بیلمضه لری حل
ایدرک طشردن جواب ورنلر (اسملری
بوقرعه به داخل ایدلشدر) ابوالقدن: محکمه
بدايت باش کاجی: توفیق، بروسه مکتب
اعدادیسندن: ۱۲۰ حسین حسنی، سلانیکدن:
خلیل ادهم، از میر رشديه سندن: ۱۲۰ حق،

حسن شکری، طوبطاشی رشديه سندن ۴۰۹ محمد
لطی. شمس الماروفدن ۳ محمد سعید، میرکون
رشديه سنده فواد. ۶۴ فرید، صاری یارده محمد
بک زاده احسان. ممدوح. قره حصار صاحبده
اوخانس دونکیان از میرده. آهنگ اداره سندن
صاوا. مفتیسا اعدادیسندن ثریا، علی فائق. از میر
اعدادیسندن عثمان عادل، بروسه رزی محاکات
قلند محمد رابی، اعدادی: ملکیسندن فرانجهی
زاده محمد رأفت، مصطفی شوق، بروسه دیون
عمومیه نظارتی تحریرات قلبی برمسودی محمد راسم
شهرامانی محاسبه سندن محمد ابن. سرکه جبه
بیلدیز قرانخانه سی مستأجری خرس تو، ابوب
رشديه سندن توفیق، اسکوب ردیف فرقه سنده
سرچاوش یوسف ضیا افندیلردر.

یکری ایکنجی نسخه مزده کی بیلمجه
لرک حل:

{ ۲ } ساز { ۳ } بالو { ۴ } هوا غازی
جمله سی طوغری اولورق حل ایدنلر:
حریه شاهانه دن: ۱۶۵ بهجت، ۸۷ ذکی،
صفوق چشمه عسکری رشديه سندن:
لاله لی: نظام الدین،

بالکر ایکسینی حل ایدنلر: قیزطاشلی:
فاطمه شادیه، فندقلیده: س، ظافر، صنایع
مکتبندن: اقسرای: خدیجه، فرق چشمه ده
مهاره، کوز تپلی: شکیه،

صفوق چشمه عسکری رشديه سی
داخلیه ملازمی: محمد علاء الدین، معیت
سینه حضرت شهریارای تفنکی بالوکی چاوشا
سندن: محمد اسماعیل،

علاء الدین، سلیمانیه لی کوچک طاهر،
اسماعیل حق، سلانیکلی حکمت، محمد نیازی،
ع. عبدالحق، م. حالت، حاجی حسین پاشا
زاده: مصطفی تحسین، اسمه الی تجارتندن:
نوری، حریه شاهانه اعدادیسندن: ۴۲۷ م.
نظیف، ۴۱۷ احمد رضا، روم محمد پاشالی:
مصطفی سامی، مهندسخانه بری هاپون اعداد
دیسندن: حسین جودت، ۲۷۱ صلاح الدین،
طیبه شاهانه اعدادیسندن: دباغل حسن،
مکتب بحیره شاهانه دن: قاسم پاشالی:
یعقوب، حده خانه دن: محمد توفیق عبیدی، ۲۱۳
فرید، ۲۹۷ محمد عبیدی، ۳۱۶ احمد رفعت،
۴۱۴ مظهر شعبان، ۷۱ مظلوم شوق،
۶۷ علی رضا، ۸۸ صالح عثمان،
ملکیه شاهانه دن: محمد ثروت،
اعدادیسندن: ۱۱۲ محمد عادل، ۵۶۵

Ek 9: Gazete'nin İlk Nota Kapağı

Ek 10: İlâve-i Ma'lûmât Gazetesi'nin İlk Notası

شیرازی از هر یک از این دینا

هه له اول دل دی ری بع نا
há lé ol dil bé ri ra na

آ را ده بر قی چا یور
a ra da bir teha ki yor

آ را ده بر قی چا یور
a ra da bir teha ki yor

تی نی گلیا می
ti ni glia hi

جان در قانه یا کی یور آ مان آ مان قانه جان در قانه
né ka dar djan ya ki yor a man a man né ka dar djan

چش لوب زی سو
su zu lub tehehe

می سی یا می
mi si ya hi

میان
méyan

Ek 11:

908

نَه دِه بای غین نَه دِه بای غین یور قی با غین بای دِه نَه
né dé bai ghin né dé bai ghin ba ki yor né dé bai ghin

یور قی با مس مان زه او می کا قی نی
ba ki yor o zé man mes ti ni ghia hi

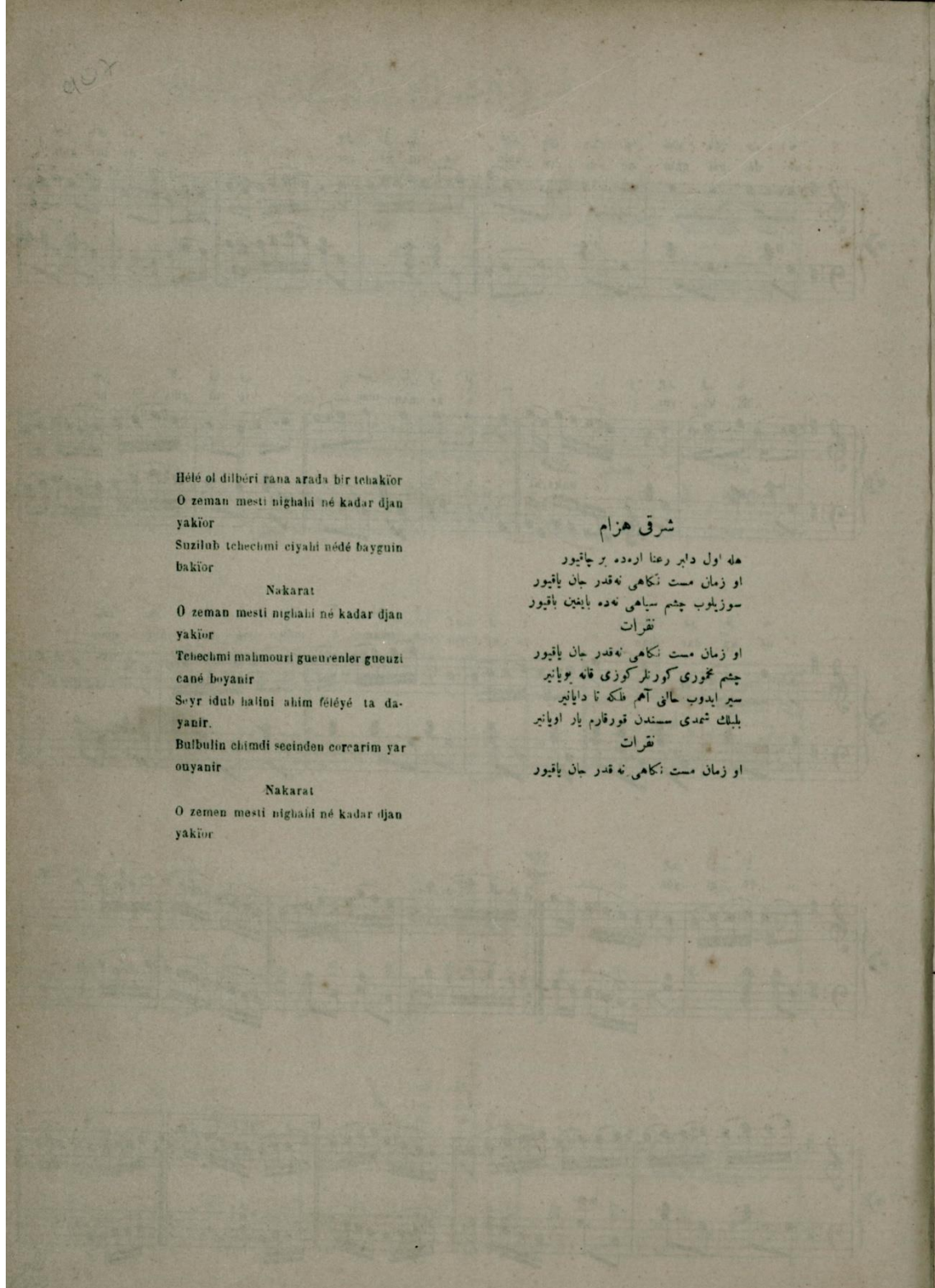
نَکَرَات
nakarat

جان در قانَه یور قی یا مان مان قانَه جان در قانَه
né ka dar djan ya ki yor a man a man né ka dar djan

توده
coda

یور قی یا
ya ki yor

Ek 12: Gazete'nin Nota Güftesi

957
Héle ol dilbéri rana arada bir tehakïör
O zeman mesti nighahî né kadar djan
yakïör
Snzilub tehechmi ciyahi nédé bayguin
bakïör

Nakarat

O zeman mesti nighahî né kadar djan
yakïör
Tehechmi mahmouri gueuvenler gueuzi
cané boyanir
Seyr idub halini ahim fêlêyé ta da-
yanir.
Bulbulin chîmdî seeinden corcarim yar
ouyanir

Nakarat

O zeman mesti nighahî né kadar djan
yakïör

شرقی هزّام

هله اول دایر رعنا ارده بر چاتیور
او زمان مست نکاهی نه قدر جان یاقیور
سوزیلوب چشم سیاهی نده باینین یاقیور
نقرات

او زمان مست نکاهی نه قدر جان یاقیور
چشم مخوری کورنر کوزی قاهه بویانیر
سیر ایدوب حالی آهم فلکه تا دایانیر
بلیک شمعی سندن قورقارم یار اویانیر
نقرات

او زمان مست نکاهی نه قدر جان یاقیور

Kaynak: İBB. Atatürk Kitaplığı (1897). *İlâve-i Mâlûmat dergisi*. Demirbaş No: NS0918.

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Nuray PEKER	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Azerbaycan Dövlət Medeniyet və İncəsənət Universiteti
Fakülte	İnstrumental ifaçılıq
Bölümü	Piyanó
Makale ve Bildiriler	
1. Jafarova, N. Sazak, N. (2024). Azərbaycan Devlet Okullarında Müzik Eğitim Sistemi. <i>The Journal of Academic Social Science</i> , 12(155), 351-361.DOI: 10.29228/ASOS.77166	